

Jugoslovansko malijski pogovori

Na uradni obisk v Beogradu je prišel zunanji minister Charles Sisoko

BEOGRAD, 1. febr. (Tanjug) — Minister za zunanje zadeve in sodelovanje republike Mali, polkovnik Charles Kamba Sisoko, je nocoj prišel na uradni in prijateljski obisk v Jugoslavijo, kamor ga je povabil podpredsednik zveznega izvršnega sveta in zvezni sekretar za zunanje zadeve Miloš Minić.

Jutri se bodo v Beogradu začeli jugoslovansko-malijski pogovori med podpredsednikom ZIS in zveznim sekretarjem za zunanje zadeve Milošem Minićem ter ministrom Charlesom Sisokom ter njunimi sodelavci. V teh pogovorih bodo izmenjali mnenja o vprašanih bilateralnega sodelovanja, pa tudi o vprašanih o mednarodni situaciji.

Skupščina: leto '77 leto varstva okolja

Prvo letošnje zasedanje zveznega zbora skupščine SFRJ — O vojaški obveznosti in o dilemah v zvezi z izgubami

OD NASEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 1. febr. Zvezni zbor skupščine SFRJ je na današnji seji proučil več analiz (o izvedbi zakona o vojaški obveznosti, o zaščiti prebivalstva pred nalezljivimi boleznimi, ki ogrožajo vso državo), sprejel je več zakonskih predlogov ter sklep, da leto 1977 razglasimo za leto varstva in izboljševanja človekovega življenjskega in delovnega okolja.

O izvajanju zakona o vojaški obveznosti in o nekaterih vprašanih, pa tudi možnih rešitvah v zvezi s tem je uvodoma govoril generalpolkovnik Branislav Jokić. Potem se je razvila razprava, v kateri so pozitivno ocenili analizo, ki je

izčrpno opozorila na to, kakšne dušne nastajajo pri praktični izvedbi tega pomembnega zakona.

V razpravi o sklepu, da leto 1977 razglasimo za leto varstva in izboljševanja človekovega življenjskega in delovnega okolja, je med dru-

gimi govoril tudi Salih Nušić, medtem ko je o vprašanju pred nalezljivimi boleznimi, ki ogrožajo vso državo, govorila Zora Tomić.

Točka dnevnega reda, ki je te dni vzbudila širše polemike v skupščinskih odborih pa tudi v zveznem izvršnem svetu, namreč spremembe v zakonu o določanju in obračunavanju celotnega prihodka in dohodka v temeljnih organizacijah združenega dela, je bila sprejeta soglasno, čeprav so pričakovali širšo

debato.

Kakor določa ta zakon, imajo temeljne organizacije zadržanega dela, ki so 1976 leta poslovale z izgubo, pravico do povračila prispevka, ki so ga vplačale samoupravnim interesnim skupnostim iz usvarjenega dohodka. Sprejeti zakon določa, da organizacije, ki poslujejo z izgubo, ne morejo zahtevati, da se jim vrne prispevek iz osebnega dohodka. (Obširneje o tem zakonu kakor tudi o danih, ki so te dni vzklicale v skupščinskih odborih, poročamo na 5. strani.)

Na današnji seji so delegati zveznega zbora sprejeli tudi predlog o izmenjavi parlamentarnih delegacij skupščine SFRJ v letu 1977 kakor tudi predloga zakona o avtorskem pravu in zakona o večanju evidence na področju znanstvenega, prostovoljnega in tehničnega sodelovanja s tujino. Zbor je tudi potrdil izvolitev Bogdana Oreščinca za člana sveta federacije.

(Podrobneje o današnjem zasedanju skupščine poročamo na 5. strani.)

FEDJA ZIMIC

Plodna izmenjava mnenj v Beogradu

Končan je neformalni sestanek devetih evropskih nevtalnih in nevtalnih držav

BEOGRAD, 1. febr. (Tanjug) — Tu se je končal dvodnevni neformalni sestanek devetih evropskih nevtalnih in nevtalnih držav, ki so ga posvetili pripravi na sestanek o problemih evropske varnosti in sodelovanja.

Ob koncu dvodnevnega sestanka so objavili skupno sporočilo, v katerem poudarjajo plodno ozračje, značilno za široko izmenjavo mnenj med delegacijami. V sporočilu je rečeno:

»V Beogradu je bil na povabilo jugoslovanske vlade 31. januarja in 1. februarja 1977 sestanek predstavnikov evropskih nevtalnih in nevtalnih držav. Sestanka so se udeležili predstavniki Avstrije, Cipra, Finske, Liechtensteina, Malte, San Marina, Švedske, Švice in Jugoslavije. Srečanje so posvetili izmenjavi mnenj o pripravi na sestanek v okviru kontinuirane konference o evropski varnosti in sodelovanju, ki bodo v Beogradu leta 1977 in ki se bodo začela 15. junija. Tega sestanka so se udeležili visoki funkcionarji zunanjih ministrstev in veleposlaniki teh držav, akreditiranih v Jugoslaviji.

Na sestanku, ki je potekal v plodnem ozračju, so temeljito izmenjali mnenja o vprašanih, ki se nanašajo na organizacijo in delo bližnjih sestankov v Beogradu, pa tudi na dejavnosti nevtalnih in nevtalnih držav pri pripravi na sestanek. Izmenjava mnenj, ki je potekala ob tej priložnosti, je potrdila, da so taka srečanja nevtalnih in nevtalnih držav Evrope koristna in da bi se morala nadaljevati.

Vse več je stičnih točk z Madžarsko

Pogovori M. Minića s predsednikom vlade Lazarom, z zunanjim ministrom Pujo in s prvim sekretarjem Kadarjem

BUDIMPEŠTA, 1. febr. (Tanjug) — Na začetku drugega dne svojega obiska v Budimpešti je podpredsednik ZIS in zvezni sekretar za zunanje zadeve Miloš Minić položil vence na Trgu herojev. Takoj potem se je odpravil v poslopje parlamenta, kjer ga je sprejel predsednik vlade György Lazar.

Pogovori med premierom Lazarom in Milošem Minićem so se nanašali predvsem na dvostransko sodelovanje, o katerem je bilo sicer več govora kasneje, v današnjem nadaljevanju Minićevih razgovorov z madžarskim zunanjim ministrom Frigyesom Pujo.

Na večeršnjih pogovorih sta ministra obravnavala mednarodna vprašanja. Obe strani zavzemata glede večine vprašanih enaka ali podobna stališča, kar ustvarja možnost za njuno tesnejšo

sodelovanje. Kakor poudarjajo, gre pri teh pogovorih za nadaljevanje sedanjih stikov na raznih ravneh. S svojim pomenom in vsebinsko tehtnostjo bodo pogovori dali spodbudo za še bolj intenzivne stike med Beogradom in Budimpešto. Kakor pravi o razpravi, v katerem se razvijajo pogovori, je vse to dokaz več, da so odnosi med Jugoslavijo in Madžarsko z vidika sodelovanja dveh sosednjih socialističnih držav.

Miloš Minić je večeraj uvo- doma razložil, kako Jugosla-

vija gleda na svetovni položaj, pri čemer je dal poudarek dejavnosti gibanja nevtalnosti in zavzemanju nevtalnosti za popuščanje napetosti, razorožitev, okrepitev miru, za mednarodno sodelovanje, demokratizacijo mednarodnih odnosov in za vzpostavitev novega svetovnega gospodarskega reda. Vprašanje detenta je postavil predvsem v luč uresničevanja hel-sinskih sklepov, in sicer v zvezi s pripravi na beograjski sestanek KVSE, ki mu obe državi pripisujeta velik pomen.

Miloš Minić je večeraj uvo- doma razložil, kako Jugosla-

Mračni pritepenci

V Španiji spet v normalnem tiru - Skrivnostna organizacija GRAPO - Aretacije in protest - Skupinice sumljivih

MADRID, 1. febr. (Tanjug) — Špansko politično življenje se počasi vrača v normalni tir. O usodi ugrabljenega predsednika španskega vrhovnega vojaškega sodišča, generala Villacusa se še nič ne ve, razen da je v rokah skrivnostne organizacije GRAPO, tako kot tudi predsednik španskega državnega sveta Ortol.

Organizacija GRAPO je večeraj poslala tujim dopisnikom v Madridu še eno svoje »sporočilo«, v katerem trdi, da ne pripada španski skrajni desnici, niti da ima kakšne zveze z ameriško agencijo CIA in sovjetsko obveščevalno službo, o čemer se te dni govori v Madridu.

Na podlagi izrednih pooblastil, ki jih je izdala vlada na izredni seji minulo soboto, je policija v zadnjih nekaj dneh aretirala več kot dvesto ljudi, med katerimi je, kakor kaže, največ pripadnikov skrajno levih političnih in delavskih organizacij.

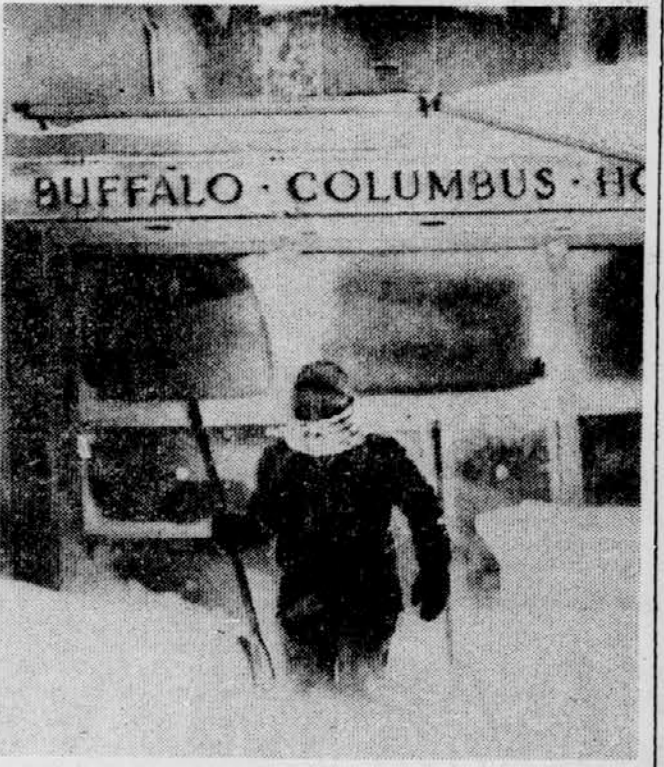
vi člane bivše zloglasne portugalske politične policije PIDE, neofašiste iz Francije, ZR Nemčije in Italije, pripadnike podobnih organizacij iz Argentine kakor tudi člane ustaških organizacij.

Na današnji izredni seji španske vlade je minister za notranje zadeve Martin Villa poročal o izrednih ukrepih, ki so jih sprejeli prejšnji teden zaradi preprečevanja terorja in provokacij v Španiji.

Španski kralj Juan Carlos je večeraj obiskal oklopno divi-

jo v bližini Madrida, ki je ena od najbolj elitnih vojaških enot v tej državi. Ta divizija je bila v času Francove oblasti glavna opora režima.

Čeprav je tako vlada kot španska javnost pripravljena na nove atentate, se politično življenje normalizira. Jutri je predviden sestanek »komisije deseterice« španske demokracije opozicije zaradi usklajevanja stališč ob lastnem načrtu volilnega zakona. Zvečer se je, da je opozicija že zahtevala od vlade nadaljevanje začete dogovora. Pričakujejo, da bo naslednji sestanek premiera Suarezja s predstavništvom opozicije v naslednjih dveh dneh, še pred redno sejo vlade, ki je napovedana za petek.

SNEŽNA KATASTROFA — Vhod v bolnišnico mesta Buffalo. Osebe si je komaj utrla pot na prosto.

Telefoto: UPI

Bela odeja ni ogrela smučarjev

Sneženje se je sicer preselilo v dolino, a smuka bo po starem

LJUBLJANA, 1. febr. — Večerašnje sneženje, ki se je v višini danes preselilo tudi v dolino, Zelenici, Kamnini ter Kranjski gori ni prineslo novega snega.

Največ — 10 do 20 centimetrov — novega snega je zapadlo na Arhu, 15 na Crnem vrhu in na Golteh. Deset centimetrov novine so namerili danes na Krivcu in na pohorski vzpenjači, le dobrih 5 centimetrov na Voglu. Na Crnem vrhu vlečnice še ne delajo. Na Golteh, na Crnem vrhu, na Pohorju in na Krivcu se rahlo sneži.

Nevarnost plazov kljub temu ni manjša, zato obiskovalce gora opozarjamo, naj bodo previdni.

N. S.

Vir le pri delavcih

France Popit: Razvoj družb neekonomskih odnosov v praksi terja od komunistov, da začno razmišljati drugače

LJUBLJANA, 1. februarja — Letošnje leto in sploh celotno predkongresno obdobje bo v znamenju poglobljene in razgibane dejavnosti, katere rezultat morajo biti bistveni premiki oziroma nova kvaliteta v razvoju družbenoekonomskih odnosov v praksi. Za to je potrebno vztrajno, ustvarjalno delovanje množice subjektov na raznih področjih in ravneh družbenega življenja. Tako je iztočnica današnjega seminarja za sekretarje nedobitniških svetov in komitejev OK ZKS, ki ga je vodil namestnik sekretarja IK predsedstva CK ZKS Vlado Janžič, orisal sekretar IK Franc Setine.

To od komunistov terja, je v razpravi poudaril predsednik centralnega komiteja France Popit, da začno drugače razmišljati in se ogibati posplošenih in načelnih razprav, pri čemer velikokrat pozabljamo na konkretne probleme, ki so lahko edina prava podlaga za doseganje akcijske enotnosti. Vselej moramo začeti pri delavcu v temeljni organizaciji združenega dela oziroma občani v krajevni skupnosti ter temu prilagajati tudi metode dela zveze komunistov in na tej osnovi izbirati kadre. Na čelu organizacij ZK morajo biti ljudje, ki so se že doslej izkazali pri uresničevanju zakona o združenem delu.

Zatem so na seminarju govorili še o prvih vtiših iz obiskov predsednika CK ZKS France Popita in njegovih sodelavcev na obali in v revirih ter se dogovorili, da bo razprava o medobčinskih sodelovanju do srede marca tekla v okviru medobčinskih organov in institucij, nato pa to ta problematika verjetno prilaša tudi na dnevni red seje predsedstva CK ZK Slovenije.

(Več na 2. strani.)

BORIS DOLENCAR

Zamajala so se tla v Tadžikistanu

Močan potres je prizadel sovjetske republike v srednji Aziji

MOSKVA, 1. febr. (Tanjug) — Sovjetske republike v srednji Aziji Tadžikistan, Uzbekistan in Kirgizija so danes prizdale močan potres, ki je po zadnjih vestih povzročil znatno gmotno škodo, kaže pa, da do večjih žrtev ni bilo. Moč potresa v epicentru blizu mesta Isfari v Tadžikistanu je bila 8 stopenj po Mercallijevi lestevici. S kraja potresa poročajo, da prizadetemu prebivalstvu že pomagajo.

Ti kraji so seizmično zelo aktivni. Tudi večeraj so 250 kilometrov od Taškenta zaznamovali potres, ki pa ni bil tako močan kot današnji in tudi ni zajel tako širokega območja.

Richard se vrača v London

Končana enomesečna misija na afriškem jugu — Se upanje na Zenevo

LUSAKA, 1. febr. (Reuter) — Britanski odposlanec Ivor Richard je odpotoval iz Lusake v London. Tik pred odhodom je dejal, da Britanija ni opustila zamisli o nadaljevanju zenevske konference o prihodnosti Rodezije. Izrazil je tudi prepričanje, da je »ta težaven problem še mogoče rešiti s pogajanjem«.

Ob koncu enomesečne misije na afriškem jugu je britanski diplomat dejal, da ne ve, ali bo spet obiskal afriški jug. Kot je znano, je med svojim bivanjem v Afriki Richard predložil novi britanski predlog o rešitvi rodezijskega vprašanja, vendar ga je rodezijski premier Ian Smith zavrnil in s tem onemogočil nadaljnja pogajanja o prihodnosti Južne Rodezije.

DANES V „DELU“

Letošnji dan mladosti

BEOGRAD, 1. febr. (Tanjug) — Dan mladosti naj bi letošnje praznovali hkrati z jubilejem tvariša Tija, zveze komunistov in vse naše države. O tem so razpravljali na današnji seji predsedstva konference ZSMJ, ko so sprejeli koncept za letošnje proslavo dneva mladosti.

stran 2

Sindikati o izgubah

BEOGRAD, 1. febr. — Predsedstvo sveta ZSJ se je zavezalo za odlično akcijo z delavci, da bi odkrili vzroke dolgotrajnega kopičenja izgub v nekaterih delovnih organizacijah. Ocenili so, da so vzroki izgub predvsem subjektivne narave.

stran 2

VII. MEDNARODNI SEJEM
CVETJE ŽENA LEPOTA
3.-8. MARCA '77 - SKENDERIJA - SARAJEVO
telefon 33-222, 35-506, teleks 41248 YU JKEND

Noro vreme

V Avstraliji vse bolj vroče — V ZDA skoraj arktična zima - Izredno stanje

SYDNEY, WASHINGTON, 1. febr. (Tanjug) — Val tropske vročine, kakršne še ne pomnijo, je te dni zajel Avstralijo. Kot poroča UPI, se je živo srebro povzpelo na 40 stopinj.

Farmerje v notranjosti dežele opozarjajo na to nenadno vročinski val. V mnogih avstralskih krajih so zaznali rekordno visoke temperature v zadnjih desetih in še več letih.

Medtem ko Avstrali preživi prosti čas večinoma na plažah, na drugem koncu sveta, v ZDA, vlada nezasiščen mraz. Zvezna komisija za energijo je določila raven cen za proizvajalce plina — velike nafte družbe.

V Buffalu, mestu, ki šteje pol milijona prebivalcev, skušajo enote nacionalne garde skrbeti za prevozno cest. Sneg sega v mestih več kot pet metrov visoko, zelo nizke temperature, snežni meteži in

eden veter pa so Buffalo spremenili v grozljiv prizor. Vozniki tovornjakov poskušajo priti v mesto, kjer že primanjkuje živil, toda snežni vihar jim zapira pot. Policija poroča, da se je močno povečalo število vlomov in tatvin. Vse državne ustanove, tovarne in šole so zaprte, 200 tisoč ljudi je ostalo brez dela. Mestni funkcionarji so izjavili, da je to prava katastrofa in da je v mestu zapadlo trikrat več snega kot po navadi.

Tudi iz drugih krajev ZDA poročajo o hudih posledicah skoraj arktične zime. Več kot dva milijona Američanov je brez dela, ker so zaprti tovarne, 60 ljudi pa je zmrznilo.

Slalom je dobila Italijanka C. Giordani

MARIBOR, 1. febr. — Razplet prvega dne je presentiljva, a hkrati tudi ne. Zmaga v pohorskem slalomu ženska za svetovni pokal ni pripadla ne Švicarki ne Francozinki, marveč Italijanki. Glede na dosedanje rezultate je tošnje sezone gre torej za presenečenje, glede na »zgodočino« pa ne, saj je 21-letna Claudia Giordani, srebrna olimpijska kolajna 1976 v slalomu, zaradi odstopa supersampionke Rosi Mittermaier po »činu pravzaprav prva slalomistka sveta«.

Prvo dejanje »Lisice 1977« je tako uspešno pod streho, čeprav je bilo treba izrednih naporov prirediteljev, da je tekmovalje sploh lahko bilo. Čez noč je Pohorje pobelil nov sneg, nagajala je tudi megla.

Gledalcev bi bilo seveda veliko več, če bi bilo mogoče izkoristiti priložnost s ciljem ob vznoku Pohorja. Med gosti je bila tudi vrsta uglednih družbeno-političnih delavcev, med njimi predsednik RK SZDL Mitja Ribičič. Prireditelji bodo v sredo končali z veselo omom. Start je predviden za 11. uro. Podrobnosti na strani 13.)

EVGEN BERGANT
Foto: BOGO CERIN

Nestimulativna delitev poglaviti vzrok izgub?

S finančnim pokrivanjem izgub ne odpravljamo njihovih vzrokov, pravijo sindikati — Proti tezi, da so delavci krivi za izgube — Odkod rešitev?

BEOGRAD, 1. februarja (Tanjug) — Predsednik jugoslovanskih sindikatov Miko Spiljak se je na današnji seji predsedstva sveta ZSJ zavzel, da bi v delovnih kolektivih začeli z ugotavljanjem vzrokov, ki so privedli do kopičenja izgub, kar bi hkrati pokazalo pot, ki naj bi jo ubrali, da bi jih odpravili.

Nikakor pa se ne bi smeli odločiti le za finančno kritje izgub, kajti iskalo se je, da s tem lahko zdravimo le posledice, vzroki pa ostajajo, in sicer v prikriti obliki, ter se nato znova pojavljajo. Akcija sindikatov bi se morala usmeriti k seznanjanju delavcev z dejanskim stanjem, da bi gledali na svoje poslovanje v primerjavi z drugimi prejšnjimi statističnimi kazalci in da bi proučili odgovornost krivcev za subjektivne sporednice, ki so privedli do negativnih finančnih rezultatov.

Na seji so sicer kot poglavitega krivca za takšno stanje označili subjektivni dejavniki. Podpredsednik sveta ZSJ Djuro Vekić je v uvodni besedi med vzklici omenil povečanje vseh oblik porabe čez dogovorjeno mejo, neupoštevanje načela delitve po delu, zdraviljenje posledic brez nadaljnjega manjšanja reprodukcijske sposobnosti gospodarstva.

Vekić je ugotovil, da so materialne možnosti za kritje iz-

gub manj ugodne kot lani (predvidevalo, da bi utegnili kriti polovico od skupaj 18 milijard izgub, kar pomeni, da bi se vedno 350.000 delavcev v gospodarstvu prejemalo le zažamene osebnih dohodkov), in dejal, da že sicer resno situacijo še bolj zapletajo neugodna tekoča gibanja. Na eni strani je čutili pritisk, da bi se odrekli uporabi sistemskih ukrepov obračunavanja in plačevanja, na drugi pa pritisk na cene.

Ne prvega ne slednjega pa ne moremo sprejeti, ker bi nas to ne le vrnilo v stare kolese, temveč bi nas privedlo celo v hujši položaj, z višjo stopnjo inflacije, kot smo jo kdaj imeli.

Raif Dizdarević je opozoril na težnje, da bi se izgube sešlele iz gospodarske v družbene dejavnosti in obratno in dejal, da je v kratkem času vrsta sistemskih ukrepov izpričala, da je stanje hujše, kot smo bili sodili. Prav gotovo se bomo morali zateči k nekaterim popravkom, vendar pa nikakor ne k takšnim, ki bi ogrozili temeljne sistemske opredelitve, ker bi s tem postalo vprašljivo tudi izvajanje zakona o združenem delu.

Kot je pripomnil Mustafa Pijaković, je nestimulativna delitev ne le poglaviti vzrok izgub, temveč tudi nizkih dohodkov in opozoril tudi na drugo negativno posledico premalnih stimulacij pri delu — beg strokovnih kadrov iz gospodarstva.

● Dizdarević je opozoril tudi na to, da se skuša uveljaviti, da je poglaviti vzrok izgub dejstvo, da delavci slabo delajo. Od takšne teze do napada na samopopravljanje je le korak, je dejal in opozoril, da bi se iz tega utegnulo izmisliti stanje, ko bodo vse posledice izgub morale nositi delovni ljudje. Opozoril je tudi na poskušne uravnilovke in dejal, da se jim mora sindikat odločno postaviti proti. Kajti, če bomo dovolili uravnilovko, bodo slabi za seboj potegnili dobre in bo vse skupaj učinkovalo popolnoma destimulativno.

V okviru vprašanja neustreznosti delitve so razpravljali tudi o ogromnih izgubah na železnici, ki jih vztrajno skušajo prikazati kot posledico neresenega gospodarskega položaja te prometne panoge, to pa je ustvarilo vzdušje, ko pričakujejo, da bo nekdo drug rešil njihove probleme, je dejal Miroslav Milutinović. Medtem ko čakajo, pa se kopičijo izgube, hkrati pa nastajajo tudi osebni dohodki in sicer prav pri tistih, ki vseh sistemsko negativno poslujejo.

Djordje Lazčić je dejal, da so v vseh organizacijah, ki poslujejo z izgubami, samopopravljanje odpravljeno na zelo nizki ravni, kar velja prav tako upoštevati pri sa-

poškojniskem zavarovanju in izobraževanju. Ko je sicer razpravo o izgubah, je Miko Spiljak opozoril na resnost položaja, pa tudi na dejstvo, da položaj vendarle ni nerešljiv, če se ne sindikat ne kdorkoli drug ne bo oportunistično vedel do napak. Jasno in glasno je treba povedati, kdo posluje slabo in se pripraviti na soodgovornost predvsem v delovnih kolektivih, kjer je treba skupaj z delavci ugotoviti vzroke slabega poslovanja in se do govoriti o poteh za zdravo gospodarsko sanacijo.

Na današnji seji je beseda tešla tudi o sodelovanju med jugoslovanskimi sindikati in sindikati nevtrinskih dežel. O tem je spregovoril sekretar sveta in predsednik komisije za mednarodne odnose Miroslav Vlahović. Znova se je potrdilo, da je dvostransko sodelovanje temelji multilateralne sodelovanja jugoslovanskih sindikatov in da ta oblika najbolj ustreza naši usmerjenosti k čim širšim in raznovrstnejšim stikom s sindikati različnih ideoloških razprav. Takšno sodelovanje je pripomnilo, da so si jugoslovanski sindikati pridobili visoko stopnjo zaupanja v svet.

Jože Marolt se je zavzel za uporabo načela delitve po delu in boljšo organizacijo dela v družbenih službah, ko je govoril o izgubah v teh dejavnostih. Največje izgube so zaznamovali v zdravstvu,

● Vsi so si bili edini, da bi brez akcije delavcev lahko le malo napravili in le malo uspehi v pripravi. Različitosti je treba s tistimi, ki se vedno neodgovorno in zapravljajo čez mejo svojih možnosti, nato pa od drugih zahtevajo, da bi plačali za njihove sporednice, je dejal Marko Đurić.

Jože Marolt se je zavzel za uporabo načela delitve po delu in boljšo organizacijo dela v družbenih službah, ko je govoril o izgubah v teh dejavnostih. Največje izgube so zaznamovali v zdravstvu,

„Prelomnica v odnosu do kmetijstva“

CK ZK Črne gore: Boj sektaškim pojavom na vasi

TITOGRAD, 1. febr. (Tanjug) — Centralni komitei ZK Črne gore je danes opredelili naloge komunistov v razvijanju kmetijstva in družbeno ekonomskih odnosov na vasi.

V referatu je rečeno, da se je kmetijstvo ves čas po vojni v tej republiki razvijalo počasneje od drugih gospodarskih dejavnosti, kar je povzročilo odhod sposobnih delovnih moči z vasi. Zidaj tvori kmetijstvo prebivalstvo republike vsega 30 odstotkov. Ker ni bilo jasne politike, se je oblikovalo pojmovanje, da je industrializacija edina pot družbenega napredka.

Razpravljali so bili enotni v oceni, da bi morala biti današnja seja CK Prelomnica v odnosu do razvoja kmetijstva. Posebej je poudarjeno, kako pomembno je, da Zveza komunistov in njeno vodstvo čim prej sprejmeta odločitev o razvoju tega gospodarskega področja, ki je bilo dolga leta podcenjevano. Dobiti morajo bitko proti sektaškemu dogmatizmu in sektaškemu pojmovanju, da je kmetijstvo možno razvijati samo z razvijanjem družbenega sektorja.

Dan mladosti '77 pregled dosežkov

Praznovanje bo povezano s štiridesetletnico prihoda tovariša Tita na čelo Komunistične partije Jugoslavije

BEOGRAD, 1. februarja (Tanjug) — Praznovanje dneva mladosti bomo letos neposredno povezali z jubilejno štiridesetletnico prihoda tovariša Tita na čelo KPJ, so opozorili na današnji seji predsedstva konference ZSMJ, ko so sprejeli koncept za praznovanje dneva mladosti v letu 1977. Večji del prireditelj in dejavnosti, povezanih z največjim mladinskim praznikom, naj bi se razvalno po tem velikem jubileju, so opozorili na seji.

Organizacije ZSMJ morajo vse mlade še bolj seznaniti s Titovo osebnostjo, njegovo revolucionarno potjo in delom, saj Titovo delo ni epohalnega pomena le za nas, je opozoril predsednik konference ZSMJ Azem Vlastić. Naši narodi in narodnosti so pod Titovim vodstvom uspešno kljubovali vsem poskusom, da bi zavili proces samopopravljanja in demokratizacije razvoja. Tovariš Tito je postal simbol prizadevanj naših delovnih ljudi in mladine. Zato je naša mladina povežala svojo revolucionarno opredelitev s Titovo osebnostjo in delom, je opozoril Vlastić.

Mladina je s tem, da praznuje rojstni dan tovariša Tita kot svoj dan, dan mladosti, tudi hotela vsvo svojo bit, opredelivati in težnje poistovetiti z delom človeka, ki je naš narod in narodnosti popeljal na pot, ki pomeni najbolj svetle strani naše zgodovine. Prav zato naj bi bil dan mladosti letos nadvse vsebinsko bogat in delovne

narave, je rekel Vlastić. Načrti za praznovanje dneva mladosti, ki so jih danes sprejeli, izhajajo prav iz tega, da dan mladosti ni priložnost za praznovanje, temveč sestavni del vsakdanje družbene dejavnosti mladine, vseh organizacij v vseh okolišjih. Vse, kar je bilo v enem letu doseženo, naj bi prispevalo k poštenosti praznika mladosti. Sama praznovanja bo torej pregled vse ustvarjalnosti mlade generacije in hkrati spodbuda za nova prizadevanja in uspehe.

Predsedstvo je sprejelo zamisli za praznovanje dneva mladosti in jih povežalo z osebnostjo in delom tovariša Tita ter podprlo predlog SZDL Jugoslavije, da bi tovariš Tita tretjič podelil red narodnega heroja. Predsedstvo je danes sprejelo tudi predlog poročila o delu konference ZSMJ in njenih organov od 9. kongresa do prihodnje programske volilne konference. Sprejeli so tudi sklepe s pete seje konference ZSMJ o kmetijski mladini ter stališča s posvetovanja o nalogah ZSMJ

v družbeni samosaščiti. Ker sta lahko oba dokumenta osnova in napotek za nadaljnje angažiranje mladinskih organizacij na teh področjih, ju bodo poslali vsem republikanskim, pokrajinskim in občinskimi konferencami ZSMJ.

Na seji so z minuto molka počastili spomin na tragično preminulega predsednika ZIS Džemala Bičevića.

Džerdap uspešno v novo leto

DŽERDAP, 1. febr. (Tanjug) — Hidroelektrarna Džerdap na Donavi je ob začetku leta zabeležila uspešen proizvodni start. Januarja so proizvedli 566 milijonov kWh električne energije, za 37 odstotkov več, kot je bilo načrtovano, da bodo dobavili potrošnikom v prvem mesecu. Hidrološke razmere so po ocenah strokovnjakov na Donavi zelo ugodne in pretoki skozi turbinske zasnove 7000 kubnih metrov na sekundo.

Milijoni čez odprto mejo

Na obalno kraškem območju prešlo mejo lani 33 milijonov potnikov

KOPER, 1. februarja — V preteklem letu je mednarodne in malobrojne prehode na območju treh obalnih in sežanskih občine prestopilo za en odstotek manj potnikov kot pa v letu 1976. Še bolj občutno se je zmanjšal samo malobrojni potniški promet, in sicer za 4 odstotke. Kljub temu govorimo o milijonih potnikov, ki so lani prestopili jugoslovansko-italijansko mejo na obalno kraškem območju.

Po podatkih mejne službe pri UJV Koper je prestopilo mejo na omenjenem območju 1976. leta 33.206.000 potnikov. Na mednarodnih prehodih je prestopilo mejo skoraj 26 milijonov potnikov; od tega samo na škofljah okrog 8 milijonov 930 tisoč potnikov. Takoj za njimi so Fernetti.

Ce se malo bolj poglabimo v te sicer suhoparne številke, med drugim v koloni na meji nadvse živiljske ugotovitve, da prevladujejo med potniki na naših prehodih tuji ne glede na to, ali prestopajo mejo na mednarodnih ali pa na malobrojnih prehodih, se pravi s prepustnicami.

Na mednarodnih prehodih je na primer tujece za skoraj dva milijona več. To pomeni, da se naši sosedi nastran meje veliko bolj pogosto poslužujejo ugodnosti, ki jih prinaša promet s prepustnicami.

IDA KOGEJ

Beneški Slovenci obiskali Koper

V koprskem radiu in TV centru so se pogovorili o sodelovanju

KOPER, 1. febr. — Delegacija Beneških Slovencev je danes obiskala radio Koper in s tem vrnila nedavni obisk koprskih radijskih delavcev v Cedadu.

V prisrčnem razgovoru so se predstavniki Beneških Slovencev ter koprskoga radia in TV studia dotaknili raznih vprašanj nadaljnjega medsebojnega sodelovanja in tudi širše problematike, ki zadeva zamejstvo. Predvsem so naglasili potrebo po ustanovitvi informacijskega centra v Cedadu, ki bi imel pomembno vlogo zlasti pri razširjanju informatorske mreže v nekaterih oddaljenih predelih Režije in Kanalske doline. Radio Koper bo dal temu centru vsa potrebna strokovna pomoč, razen tega pa bo pomagal tudi pri usposabljanju domačih novinarov, kadrov ter pri pripravi radijskih oddaj iz neposrednega dela in življenja Beneških Slovencev.

V veliko pomoč jim bo tudi radijski studio v Novi Gorici, kjer se bo eden izmed novinarjev specializiral izključno za problematiko zamejstva. Omenimo naj tudi, da bo radio Koper v kratkem pripravil razgovor o problemih zamejske kulture: zlasti kulture Beneških Slovencev. Razen tega bo specializirana skupina pročila slišnost radia in vidljivost TV v posameznih zamejskih predelih.

Ob koncu pogovora so predstavniki radia poudarili potrebo po kontinuiranem sodelovanju ter večji koordinaciji dela sredstev javnega obveščanja, pri čemer je treba zajeti vse dejavnosti: od zamejskih organizacij pa do radia in TV Koper, Primorskih novic, Primorskega dnevnika, Novega Matajurja in agencije Alpe Adria.

LJUBAN OMLADIC

2. februar

Danes je sredo, 2. februarja, 33. dan v letu 1977. Do konca leta še 332 dni. Na današnji dan se spominjamo uspešnih pomembnih dogodkov:

1972 — Irski demonstranti so napadli in požgali britanske vojaške postojanke v Dublenu, zaradi povzročanja britanske armade v Londonderryju.

1970 — Poljska in Zvezna republika Nemčija sta podpisali sporazum o meji na Odru in Tisi.

1970 — Umrl je angleški filozof in matematik ter pacifist Bertrand Russell.

1968 — Umrl je hrvaški pesnik, avtor in publicist Ivan Ribar.

1950 — Umrl je irski dramatik George Bernard Shaw.

1943 — Nemška 6. armada je kapitulirala pri Stalingradu; ta poraz pomeni odločen preokret v II. svetovni vojni.

1942 — Tretji partizanski bataljon Ljube Šercerja je pri Verdun napadel železniško progo in postal.

1932 — Zavrta se je ženevska konferenca o razorožitvi, na kateri je sodelovalo 61 držav.

1934 — V Mostaru je umrl slovenski skladatelj in dobitnik mnogih plemenitih Aleksa Sančič.

1882 — Rodil se je irski pisatelj James Joyce.

1948 — ZDA in Mehika sta sklenili mir v Guadalupe Hidalgo. Nova Mehika in Kalifornija sta pripadli ZDA.

1594 — Umrl je Giovanni Pierluigi da Palestrina, najslavnejši skladatelj italijanske vokalne polifonije.

Vsaka akcija nov korak

Boj za pristnejše samoupravne odnose edino pravo merilo revolucionarnosti v delovanju zveze komunistov - Integrativna vloga medobčinskih svetov

LJUBLJANA, 1. februarja — S pripravi na kongres ZKS in ZKJ moramo začrtati jasno akcijsko usmeritev, mobilizirati ljudske množice oziroma vsa njihova ustvarjalnost za uresničevanje duha ustave in zakona o združenem delu v konkretni družbeni praksi. To pa je v največji meri odvisno od vodilne vloge zveze komunistov in njenih rezultatov v boju za socialistične samoupravne odnose. Slednje nikakor ni lahka naloga, saj je treba oblikovati organizacijo in metode dela prilagoditi novi samoupravni družbeni strukturi v vseh njenih segmentih.

S temi mislimi je začel današnji pogovor s sekretarji medobčinskih svetov in komitejev občinskih konferenc ZKS sekretar izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS Franc Setine in nato poudaril, da morajo zveza komunistov in druge subjektivne sile delovati kot sestavni del sistema, ne zunaj njega ali nad njim. »ZK mora delovati z močjo svoje idejno politične vloge, zglede, argumentov, prepričanja, vsakodnevno in v vseh samoupravnih strukturah, v katerih spodbuja ustvarjalne sile, jih politično mobilizira in organizira za samostojno akcijo, za samopopravljanje in v duhu ustave in zakona o združenem delu.«

Fronta boja za socialistične samoupravne odnose v vseh okolišjih in na vseh ravneh je glavna fronta ZK in drugih naprednih sil, je dejal sekretar IK ter nadaljeval, da mora vsaka akcija prispevati nov konkreten korak v razvoju pristnejših samoupravnih odnosov oziroma utrjevanju družbenoekonomskega položaja delovnega človeka. Vso politično in delovno sposobnost organiziranih socialističnih sil mora osredotočiti v to smer.

To je edino veljavno merilo revolucionarnosti, učinkovitosti in uspešnosti v delovanju ZK in drugih družbeno političnih organizacij.

Na bližnji seji predsedstva in centralnega komiteja ZKS bodo izvolili odbor za pripravo 8. kongresa ter hkrati opredelili osrednje naloge v predkongresnem obdobju, nekakšen skupen akcijski program vseh družbenih in političnih dejavnikov v republiki. Ob tem posebej izstopa težnja, da se fronta boja za socialistične samoupravne odnose razširi, da postane idejno politično še bolj enotna in močna ter, da ima pred seboj jasne cilje, ki jih mora doseči.

Odmev na prve obiske predsednika CK ZKS Franceta Poplata in njegovih sodelavcev v obalnih ter revirskih občinah je zlasti ugoden med delavci, so ugotovili na seji in marju ter dodali, da je negativna reagiranja čutili med nekaterimi tehnokratsko usmerjenimi vodilnimi delavci v posameznih poslovalnih strukturah. Na podlagi pogovorov s komunisti v Kopru, Piranu, Izoli, Sežani, Trbovljah, Hrastniku in Zagorju je moč v prvi vrsti izluščiti ugotovitev, da je ZK

še premalo prisotna na poglaviti fronti boja za socialistične samoupravne odnose — v tozidih in krajevnih skupnostih, pri utrjevanju novih poti dohodkovnih odnosov. Njihovo razumevanje in praktično uveljavljanje je marsikoli šele na začetku. Na dani seveda je, da ne moremo govoriti o oblikovanju dohodkovnih odnosov, če jih najprej do kraja ne izpeljemo v samih tozidih, med njimi ter med tozidi in skupnimi službami, zatem pa tudi v okviru večjih organizacijskih celot. V večini primerov pa se ukvarjajo predvsem z organizacijskimi, institucionalnimi in raznimi formalnimi vprašanji, namesto da bi se dani razmerja poglabljali v vsebino. »Liberalizma in tehnokratizma, ki ima svoje vzroke v objektivnih razmerah, ne bomo odpravljali zgolj z napadi na vodilne ljudi, s tem, da bomo »ljubeza zamenjali s Petrom«, temveč samo s krepitvijo družbenoekonomskega položaja, vloge in oblasti delavskega razreda in delovnih ljudi.« je pribil Franc Setine.

Zveza komunistov in druge družbenopolitične organizacije se niso povsod naj-

bolj ustrezno organizirane, pri čemer se izrecno izpostavljajo vprašanje odgovornosti in angažiranosti silehanga člana ZK na široki fronti boja za nove odnose.

Ko so omenili nekatere kritične pripombe, ki jih je poleg vrste pozitivnih izkušenj nedavno IK izrekel na račun medobčinskega sodelovanja, so poudarili, da je to storil predvsem zavoljo tega, ker so se v zadnjem času pojavile določene negativne tendence, ki bi lahko, če bi se razširile, postale zelo resen problem. Zaradi pravičnega razumevanja opredeljevanja, usklajevanja in uresničevanja interesov delovnih ljudi in občanov vata medobčinski ravni je zato nadvse dobrodošla široka razprava, ki naj bi do srede marca pokazala, v kolikšni meri so se medobčinski sveti ZK in druge institucije na tej ravni dejansko vključile v pospeševanje procesov povezovanja na najširšem prostoru, oziroma, kje se še vedno zatika in se srečujejo z nedopustnim regionalnim ali občinskimi zapiranjem. Kadar govorimo o medobčinskih organih, moramo imeti zato vselej pred očmi njihovo integrativno vlogo, se pravi, da sprožijo iste probleme, interese ali pobude krajanov in delavcev, ki jih je neogibno treba reševati skupno, na območju več občin.

BORIS DOLNICAČ

Odpadkov ne v Sredozemsko morje

Dosegli naj bi sporazum o nadzorovanju onesnaževanja Mediterana

SPLIT, 1. febr. (Tanjug) — Izvršni direktor programa Združenih narodov za okolje (UNEP) dr. Mustafa Tolba je na današnji tiskovni konferenci v Splitu dejal, da bi morale sredozemske dežele v neposrednih pogajanjih z ZDA, ZSSR in drugimi državami, katerih ladje plujejo po Sredozemskem morju, skleniti sporazum o nadzoru onesnaževanja, ki bi morebiti zajel tudi jedrsko onesnaževanje. Pristavil je, da UNEP raziskuje jedrske vplive na okolje in da bodo rezultati dostopni vsem vladam.

Lani so sredozemske države podpisale konvencijo, ki prepoveduje ladjam in letalom, ki letijo nad Sredozemskim morjem, odmetavati trdne in tekoče odpadke. Dr. Tolba je dejal, da so sredozemske države začele pogajanja, ki so se jih kot opazovalci udeležili predstavniki ZSSR in ZDA, katerih vojske ladje plujejo po Sredozemlju. O zasedanju delegacij vlad sredozemskih držav v Splitu je Tolba dejal, da bi morale prispevati k vzpostavitvi novih mednarodnih gospodarskih odnosov. Poleg tega naj bi se dogovorili o skladnem programu razvoja sredozemskih držav v razvoju.

KOMPAS JUGOSLAVIJA

TOZD — INOZEMSKI TURIZEM
Pražakova 4 — Ljubljana

VODNIKI - POZOR!

Postanite sodelavec vodilne jugoslovanske turistične agencije:

- potovanja po domovini in inozemstvu
- avtobusne ture
- križarjenja
- letalske ture
- bivanje v najbolj znanih jugoslovanskih letoviščih

VSE V 1977

Vnovčite znanje angleščine, nemščine, francoščine in ostalih jezikov! Vnovčite vašo prizadevanost, iznajdljivost, sposobnost in inteligenco.

Spoznajte domovino, spoznajte svet, spoznajte ljudi z vsega sveta. — Združite prijetno s koristnim.

Še danes pošljite prošnjo z življenjepisom, šolsko izobrazbo, in priložite sliko.

Izrečamo vam dobrodošlico!

KOMPAS JUGOSLAVIJA — TOZD, INOZEMSKI TURIZEM — ODDELEK TURE — Pražakova 4, 61000 Ljubljana, tel. (061) 326-246.

DRAGICA BOŠNJAČ

Na kratko

Center OZN za človekovo okolje v Splitu?

SPLIT, 1. febr. (Tanjug) — V Splitu naj bi odprli enega od centrov programa OZN za človekovo okolje. Predsednik jugoslovanske delegacije ing. Stanko Manešar je na zasedanju delegacij vlad petnajstih držav Sredozemlja sinoči uradno objavil kandidaturu mesta Splita. Odločitev bo najbrž sprejeta do konca zasedanja, ki se bo končalo v petek. Če bo predlog sprejet, bo Split postal eden od centrov UNEP za Sredozemlje. Split naj bi bil center za program prioritarnih akcij na Sredozemlju. Mediteranski centri UNEP so zdaj v Barceloni in Monacu, evropski center te organizacije v Ženevi in svetovni v Nairobiju.

Niški TV center začel delati

NIŠ, 1. febr. — V nedeljo 30. januarja letos ob 9.15 so na prvem programu TV Beograda prvi predvajali informativno oddajo »TV dnevnik« v bolgarski. S tem je dejansko začel delati niški radiotelevizijski center. »TV dnevnik« so pripravili novinarji redakcije za oddaje v bolgarski radiu Niš, oddajo pa so tehnično obdelali v studijih TV Beograda.

T.K.

Tara — mednarodni rezervat

BEOGRAD, 1. febr. (Tanjug) — Ekološki rezervat poredja reke Tare v Črni gori je postal sestavni del mednarodne mreže rezervatov biosfere. O taki odločitvi koordinacijskega odbora sveta UNESCO programa »Človek in biosfera« so pravkar obvestili jugoslovansko komisijo za sodelovanje z UNESCO.

Cilj mednarodne mreže rezervatov biosfere je ohraniti naravne cone in njihove genetične rezerve. Vse to pa pripomore k splošnemu cilju programa UNESCO »Človek in biosfera«, da bi razvili znanstveno osnovo za racionalno izkoriščanje in ohranjanje naravnih virov ter za boljši, skladnejši odnos človeka in njegovega okolja. Predlog, ki ga je sprejela bogata dokumentacija o pomembnosti poredja reke Tare, so pripravili jugoslovanski odbor programa »Človek in biosfera«, zavod za varstvo okolja Črne gore in jugoslovanska komisija za sodelovanje z UNESCO.

Zagreb za šolske počitnice

ZAGREB, 1. febr. (Tanjug) — Po petnajstidnevni počitnici se je danes vrnilo v šolske klopi 64.000 zagrebških osnovnošolcev in 39.000 srednješolcev. Veliko otrok je počitniške dni prebil ob morju in v gorah. V počitniških domovih, ustanovah za organiziran odhod zagrebških otrok in mladine v Crkvenici, Velem Lošnju in v Skradu je preživelo počitnice 1120 uencev, vsa stroške pa je poravnala samoupravna interesna skupnost za vzgojo in osnovno izobraževanje.

Letos so v glavnem mestu Hrvaške dobro organizirali preživljanje počitnic. Čeprav je bilo v Zagrebu dovolj snega le ob začetku zime, so se učenci in dijaki hodili v počitniške drsati, plivali v bazen Mladost ali so na igrališkah, odbojki, namizni tenis in nogomet. Vsa ta rekreacija je bila brezplačna, zanj pa je poskrbela zveza šolskih društev za telesno kulturo. V zadnjih dneh so bili tudi zagrebški kinematografi in gledališča bolj obiskani kot ponori. Priljubljeno shajališče pionirjev in mladine — pionirsko mesto je med počitnicami obiskalo poleg Zagrebanov tudi več skupin uencev iz drugih republik.

Nagrada »Borbe« na Hrvaškem arh. Segviću

ZAGREB, 1. februarja (Tanjug) — Republiška žirija za podelitev tradicionalne nagrade »Borbe« za najboljšo arhitektonsko stvaritev na Hrvaškem v minulem letu je sklenila to nagrado podeliti zagrebškemu arhitektu prof. Nevenu Segviću za njegovo delo »Reški muzej revolucije«.

Žirija za podelitev nagrade »Borbe« je ocenila delo mnogega zagrebškega arhitekta kot izjemno arhitektonsko stvaritev in izrazila mnenje, da je skladna rešitev kazuipot razvoja sodobne arhitekture ob arhitektonski dediščini, ki jo imamo.

Tekmovanje študentov v učenju

NIS, 1. februarja — Okoli 14.000 študentov univerze v Nišu je začelo tekmovalno učenje in v različnih dejavnostih v okviru lokalnih delovnih akcij v počastitev 40. obletnice prihoda tovariša Tita na čelo KPJ.

Cilj te akcije je povečati sedanjo povprečno oceno (6,78) in bodoso strokovnjake bolj vključiti v družben

K akcijskemu kongresu ZKJ

VLADO JARC

Po napovedih sekretarja izvršnega komiteja Staneta Dolanca na ponedeljkovi seji predsedstva ZKJ bo naslednji, enajsti kongres Zveze komunistov Jugoslavije usmerjen predvsem k akciji. Govornik je sicer povedal, da so zdaj glede vsebine kongresa opravljene šele prve konsultacije, vendar glede te akcijske usmeritve prav gotovo ne bo in niti ne more biti sprememb.

Razmere, v katerih namreč bo kongres, opredeljujejo vsakega li ti sklepi in smernice desetega kongresa, ki smo jih uresničevali v tem medkongresnem obdobju in ki jih seveda še uresničujemo, oziroma jih bo precejšen del še treba opraviti do naslednjega kongresa. To so nova ustava, na njeni podlagi zgrajen zakon o združenem delu, ves sklop tako imenovanih sistemskih zakonov, ki smo jih bili sprejeti do konca lanskega leta in ki jih bomo morali nekaj še sprejeti. Med njimi sta zlasti pomembna tisti o cenah in tisti o deviznem sistemu in odnosih s tujino.

Seveda je to le vnanji pogled, kajti poglavitne spremembe v družbi ne prihajajo z zakonodajo, marveč v tistem najbolj nevidnem in navezanem tudi ne spektakularno opaznem in v komaj zaznavnem spreminjanju družbenih razmerij, zavesti in, kakopak, materialnih razmerij. To je tisto, čemur pravimo konstituiranje družbenega dela, utrjevanje sistema samoupravnih proizvajalnih odnosov in nove družbene pozicije združenega proizvajalca kot zavodne, svobodne in ustvarjalne osebnosti, kakor je to S. Dolanc formuliral na seji predsedstva.

Središčno vprašanje postaja zdaj ne toliko, kakšne so nove splošne načelne smeri našega družbenega razvoja, marveč predvsem, dejali bi lahko, filigransko oblikovanje načelno že sprejetega in v programih ter kongresnih sklepih že oblikovanega položaja delovnega človeka. Sam Dolanc je ta predkongresni trenutek tako označil: »Zdaj smo sredi boja, ki v bistvu pomeni boj za novo, socialistično, neposredno demokracijo, za človeka, za njegovo resnično svobodo.« Nadaljnja misel se razpleta sama — zdaj gre za uresničevanje stališč v praksi. Pri tem pa, kot je dejal Dolanc, ne potrebujemo splošnih deklaracij in obširnih načelnih dokumentov. Potrebna nam je akcija. Potrebna so nam nenehna, organizirana prizadevanja vseh družbenih sil, naravnana v popolno in neoporečno funkcioniranje našega sistema v celoti in v vseh njegovih posameznih delih.

Misel, vredna, da se ob njej ustavimo, kajti kako pogosto se vedno srečujemo z miselnostjo, da pomeni uresničevanje kongresnih sklepov — pisanje novih sklepov, po možnosti čim daljših, kot da se po dobitni sklepov meri njihova učinkovitost. Resnica je prav daleč od tega, saj je zidanje takih skladovnic papirja v bistvu le odsev zaupanja birokratske miselnosti. Zapečarske zato, ker se s pisanjem po papirju ustvarja videz delavnosti, birokratske pa zato, ker je v tako miselnosti vsajeno prepričanje, da se z ukazovanjem že spreminjajo družbene razmere in odnosi. Kako daleč je takšno pojmovanje od marksizma, ni treba niti dokazovati. Da tisti akcijski forumovi, niti ne omenjam, ker so sami zase cilj in niti približno ne pripomorejo za lažje, smotnejše in bolj organizirano delo, da bi — spreminjali družbene razmere.

Ce bo in ker bo enajsti kongres jugoslovanskih komunistov usmerjen predvsem k dejanjem, pri čemer pa seveda ne bo šel mimo nekaterih vprašanj, ki jih bo treba tudi še načelno razjasniti, se nujno odpira tudi vprašanje zagotovila, da bo akcijska naravnost zares tudi uspešna, učinkovita in do kraja speljana. To je tista, dejala bi, velika dilema jugoslovanskega socializma: razhajanje med besedami in dejanimi, oziroma točneje povedano, zaostajanje dejanj za besedami.

To je pravzaprav tisto, kjer bi komunisti morali najti sebe in tudi v dejanjih ter ravnanju zares opraviti s pojmovanjem stranke na oblasti. Zakaj vse premalo je sestankov osnovnih organizacij, na katerih bi se dogovarjali, kako naj si med seboj razdelje naloge, da bi tako pridobivali ljudi za skupaj dogovorjeno stvar, za to, da bi imeli ljudje čimveč besede pri upravljanju družbenih razmer in pri razpolaganju z dohodkom. Se prevečkrat so le sestanki, na katerih prevladuje prepričanje, da uravna družbene zadeve pač nekdo drugi, zgoraj, kot da se zadeve uravnavajo zgolj s sklepi višjih partijskih forumov. Ob tem je še kako pomembna Kardeljeva misel, povedana na obisku v Makedoniji, da zveza komunistov, če hoče skom dati direktive, kaj in kako naj dela, mora vedeti, kaj naj mu reče in mora biti pripravljena prevzeti odgovornost za to.

Prav tu je naša ranljiva točka. Sistem družbene odgovornosti je v bistvu še slabo razdeljen in in preradi gledamo skozi prste. Začne se pa že pri delitvi osebnih dohodkov ne glede na produktivnost in ustvarjeni dohodek, pri nespoštovanju dogovorov in sporazumov, pri ustvarjanju in zidanju izgub, ki da jih bo pač nekdo že poravnal, do lagodnosti pri ravnanju z našim skupnim premoženjem in do nemarnosti in najbolj navadne lenobe.

Brez odgovornosti ne more biti samoupravljanja — je misel, ki je bila že večkrat povedana. Očitno bo dobila na enajstem kongresu jugoslovanskih komunistov še posebno mesto.

MILAN MAVER: Vračunano v ceno

Khmerski vdor na Tajsko

Element zaostrovanja

Vdor khmerskih vojakov na tajsko ozemlje, ki je terjal življenje 30 ljudi — večidel civilistov — in kasnejši spopad s tajskimi obmejnimi enotami, je že tako ali tako slabim odnosom v tem območju dodal nov element eksplozivnosti. Zanimivo je, da iz Phnom Penha prve dni po največjem obmejnem spopadu med Kampučijo in Tajsko ni bilo slišati nič besede, nič manj pa ni zanimiva reakcija Bangkoka, ki je po protestni noti kampučijskih vladi ubral dokaj pomirjevalne tone, saj je Phnom Penh, s katerim nima diplomatskih odnosov, predlagal dialog o rešitvi obmejnih problemov »na katerikoli ravni«.

O ozadju khmerskega napada na štiri vasi na tajskem ozemlju, od katerih so dve popolnoma požgali, za zdaj še ni nobenih opravičljivih poročil, ugibanja o vzrokih napada pa se gibljejo v več smereh. Po eni različici, ki poskuša razložiti vdor, naj bi khmerski vojski napadil obmejno vasi, da bi zaplenili zaloge riža, ki ga je na tem rodovitnem območju vedno dovolj. Po drugi različici je bil glavni namen napada zastraševalna akcija, usmerjena predvsem proti maloštevilnim oboroženim skupinam Khmerov, ki so zbežali na Tajsko aprila predani po khmerski zmagi v Kampučiji. Te skupine sicer ne povzročajo Kampučiji težav z gverilskimi akcijami (po nekaterih ocenah gre vsega skupaj za nekaj sto ljudi), za novi režim v Phnom Penhu pa so neprimerno predvsem zaradi trgovskih poboravov na kampučijsko ozemlje, koder od kmetov za majhen denar kupujejo tikov les, surov opij in poldrage kamne, to blago pa nato na tajskem ozemlju naprej preprodajo.

Vojaška akcija naj bi izvenela kot opozorilo tudi za kamboške begunce na Tajskem, ki živijo blizu tajsko-kampučijske meje v zelo slabih razmerah v izoliranih vasijskih skupnostih, v resnici bolj podobnih taboriščem. Po tej hipotetični različici naj bi bilo opozorilo še v večji meri namenjeno obmejnemu prebivalstvu v Kampučiji, ki morebiti razmišlja o možnosti pobega iz dežele, pred svetom, po strani hermetično zaprta, pred svetom, po drugi pa je določen čas slabo kontrolirano obmejno območje predstavljajo vabo za pobeg na Tajsko.

V zadnjem času so kampučijske oblasti poostrele nadzor ob 800 kilometrov dolgi meji s Tajsko, po zatirjanju Bangkoka so ponekod postavili tudi minsko polje, kar tajski vojski huntu v določenih meri celo ustreza, saj so s tem presekali pot beguncem, s katerimi tudi na Tajskem ne vedo kaj početi. In najbrž je tudi v begunskem problemu treba iskati vzrok za vztrajen molk Phnom Penha, ki je vse doslej prestil tajske predloge o postopni normalizaciji odnosov in o rešitvi obmejnega vprašanja, saj se državi vse doslej še nista dogovorili, kje naj bi potekala natančna meja črta med Tajsko in Kampučijo. Jasno pa je, da bi dialog o tem vprašanju prejel ali slej naletel tudi vprašanje kampučijskih beguncem na Tajskem.

Iz drugega zornega kota gledano je treba globlje vzroke za tokratno relativno zmerno reakcijo Bangkoka na khmerski vojaški vdor iskati v ravnanju Phnom Penha po krvravnem državnem udaru 6. oktobra lani v Bangkoku. Takrat je bil namreč Phnom Penh edina prestolnica v tajski sosesčini, iz katere ni bilo slišati nobenih odmevov na tajski vojski prevrat. Čeprav nikakor ni mogoče kampučijskega molka ocenjevati kot soglasanje z vrnilo generalne hunte na oblast, je za Bangkok pocenil vsaj delen obliž, se posebej po ostrih obsodbah iz Vietnam in Laos.

Po teh obsodbah so odnosi v tajsko-laosko-vietnamskem trikotniku združili na zelo nizko raven. Dobra pol leta pred udarom začeti proces regionalnega popuščenja napetosti, ki se je sredi lanskega leta obetavno nadaljeval z navezavo diplomatskih stikov v trikotniku, je po oktobru docela zamrznil. Obnovljena protikomunistična historija na Tajskem pa je napovedala, da se je v tem prostoru jugovzhodne Azije začelo novo obdobje konfrontacije in v ožrožje začrtane polarizacije, ki jo lahko tajsko-kampučijski konflikt samo še dodatno zaostri.

MIRAN SUŠTAR

AVGUST PUDGAR

„Nesporazum“ okrog sporazuma o sejmih

Letos bodo jugoslovanska mesta in mesta bolj ali manj slovesno odprla sto sejmov. Pred leti ni bilo običine, ki naj bi bila kaj veljala, ki ni imela gradbenega poudarka. Sedaj je očitno, da se moč in veličina ter ugled mesta merita po tem, ali zmoro organizirati sejem ali ne. In če je mednarodni, pa naj na njem razstavijo karkoli in kakorkoli, so še posebno ponosni. Pa čeprav je to velika izguba za domače gospodarstvo, saj drobljenje sejmov boga tuje in domače proizvajalce.

Zato so sejm, ki imajo utrjen specializiran program, ki v svetu nekaj pomenijo in so tudi člani mednarodnih organizacij za prirejanje sejmov, lani februarja podpisali samoupravni sporazum, v katerem so se dogovorili o vsem kar zadeva sodobno in zlasti gospodarstvu koristno prirejanje sejmov. Tu ni bilo govora o prodajalnih starih zalog, o prodaji konjnikov, ki živijo v ritki in posebnih »umetniških« kramarjev, marveč o zelo resnih sejmih, na katerih se sklepajo pogodbe ali pa pripravljajo pogodbe, ki prevladujejo v denar, pomenijo desetine milijard.

Da bi imelo jugoslovansko gospodarstvo kar se da veliko korist, da ne bi droblilo sredstev in da tudi sejm ne bi begal tujih kupcev in prodajalcev, so se lani februarja domenili predstavniki vseh večjih jugoslovanskih organizacij, ki sejm prirejajo (sarajevski, ljubljanski, beograjski, novosadski, zagrebški, kranjski, budvanski, skopski in leskovački sejm) o skupni poslovni politiki na domačem in tujem trgu. Sporazum so z vso za to potrebno slovesnostjo podpisali v Novem Sadu. Večan v ugodne črne in težke platnice, zadržan opremljen z žigi in podpisi vseh

predstavnikov sejmov, ima naslov »Samoupravni sporazum o dolgoročnem sodelovanju pri organizaciji sejmiskih in drugih gospodarskih prireditvah v Jugoslaviji«. Kar 47 členov natančno ureja medsebojni dogovor o poslovni politiki. Rdeča nit samoupravnega sporazuma je dogovor, da vsaj v Jugoslaviji večji in mednarodno priznani sejm ne bi ponavljali, da je v vsaj Jugoslaviji eni gospodarski panogi dovolj le en sam sejm leti. Prav zato so bili pred novim letom v Ljubljani toliko bolj presenečeni, ko so svetovno znane firme, ki še več kot 20 let uspešno razstavljajo na ljubljanskem sejmu »Sodobna elektronika« (lani je UFI, mednarodna organizacija za prirejanje sejmov uvrstila sejem v svoj program in ga tako priznala za sejem najvišjega ranga) začela pošiljati ljubljanskemu razstavništvu telexe in spraševati, če sejm, ki bi moral biti v Ljubljani letos že tridesetletni, ne bo. Vprašanja so presenetila tudi strokovnjake, člane slovenske elektrotehnične zveze in inženirje Iskre, ki so kot strokovnjaki vseh dvajset let ljubljanski sejm »Sodobna elektronika« vodili in ga tudi pripeljali na svetovno raven. Presenečenje je bilo toliko večje, ker je bilo prav na lanskem sejmu v Ljubljani sklenjeno toliko zelo »močna« pogodba, kot še nikoli doslej. Sejem elektrike je namreč tisti sejm, na katerem se tehnologija seli z zahoda na vzhod in obratno, hkrati pa kot kupač nastopajo predstavniki armad z vseh koncev sveta, pošte, radiodifuzne ustanove, železnice, skratka kupci, ki imajo nekaj pod palcem in so s tem, kar jim omogoča ljubljanski sejm, zadovoljni.

In ko se je sejem povzpela v sam vrh, se je beograjskemu sejmu zadelo, da je prišel čas, da sejem povsem potihem odnese Ljubljani (pred leti sta se po isti poti v Beograd preselila sejem gradbeniške mehanizacije in sejem prometnih sredstev). Ne da bi ubrali pot, ki je natančno zapisana v sedmem in devetem členu v Beogradu na hitro razpisali sejem radiodifuzije in telekomunikacij.

V drugem poglavju sporazuma, ki nosi naslov usklajevanje programa sejmiskih prireditve, v najpomembnejšem delu sporazuma, je v sedmem členu med drugimi zapisano, da sejm soglasajo, da skupno usklajujejo programe sejmiskih prireditve za vsako leto posebej, v devetem členu pa so sejmari zapisali, da je treba o sejmiskih programih razpravljati in jih med seboj usklajevati vsaj dve leti naprej na podlagi pisanih gradiv, katere naj predložijo samoupravni organi temeljnih organizacij združenega dela sejmiskih dejavnosti skupaj s samoupravnimi organi razstavljavcev in drugih koristnikov sejmiskih storitev.

Oster protest zaradi razpisa novega sejma, zmene med ljubljani razstavljavci in kritične sporazuma, ki ni star še niti leto dni, v Beogradu, kot kaže, ne gane nikogar. Protestirala je Iskra, protestirala je Gospodarska zbornica Slovenije, protestiralo je Gospodarsko razstavništvo, protestirala je Slovenska zveza elektrotehničnih društev. Tuji pa z rameni zmigujejo in po predstavnikih, nekateri pa tudi kar neposredno sprašujejo, kaj se dogaja.

Pa se prav nič. Kot vse kaže, bomo imeli še en sejem, še en spor in še en sporazum, ki ima trde platnice in znehan vsebino.

Zaposlovanje zdomcevcv

Preozka vrata

Napovedi zvenijo lepo: v petih letih naj bi se z začasnega dela v tujini vrnilo 30 tisoč Slovencev. Ta številka nam se bolj seže do srca, če pojasnimo, da bi bila tako leta 1980 v tujini zaposlena le še polovica naših zdomcevcv. In še lahko stopnjujemo navdušenje: če bi tudi v prihodnjih »spletkih« vračanje zdomcevcv potekalo tako, kot predvideva srednjeročni plan do 1980. leta, potem že čez deset let Slovencev ne bi poznali zdomstva. Seveda s predpostavko, da naši ljudje ne bi več tako množično odhajali na delo v tujino, kar je navsezadnje zaradi stagnacije gospodarstva v večini migracijskih držav — in še predvsem zaradi radikalnih ukrepov na področju zaposlovanja tuje delovne sile — tudi pričakovati.

Napovedi o vračanju zdomcevcv so v srednjeročnem planu zapisane precej afirmativno, mi pa smo raje uporabili pogojni. Kajti: vzrokov in problemov, ki spravljaajo napovedi (bolje: želje) pod vprašaj, je le preveč. Se bolj pa so vprašljive tudi tiste informacije, ki jih naši rojaki v tujini dobivajo glede prostih delovnih mest v domovini, ko jih pogosto kar žasnimo z obljubami, da je delovnih mest dovolj in da jih čakamo z razprtimi rokami. In ko do naših občanov, ki so na začasnem delu v tujini, prispelo še podatki o številnih ukrepih za postopno vračanje v domovino (da sploh ne govorimo o omejenih načrtovanih 30 tisočih vrnilih v petih letih), potem res ne morejo povdomiti v naše napovedi. Se le ko pridejo na obisk v domovino in primerjajo napovedi z dejanskim stanjem na področju zaposlovanja, postane resničnost veliko bolj temna, napovedi pa precej problematične.

Vračanje zdomcevcv je odvisno od delovnih mest. Vse se torej začne in konča pri zaposlovanju. A ne le pri nas. Tudi v tujini. In prav na to pozabljamo pri sestavljanju programov vračanja naših občanov z začasnega dela v tujini. Res je, da peščice slovenskih strokovnjakov v tujini verjetno še lep čas ne bodo zagrozili z odpušitvijo. Tudi večini kvalificiranih delavcev se ni treba bati za delo, čeprav se zdaleč ni rečeno, da jih bo tuje gospodarstvo še dolgo potrebovalo. Zlasti se, ker so mnogi med njimi že dolgo v tujini, pa še ne obvladajo dovolj dobro tujeja jezika ali pa nimajo ustreznih stanovani — od vsega tega pa je odvisno, koliko časa bodo še lahko ostali na delu v tujini. Povsem drugače pa je z več kot dvajset tisoč ne kvalificiranih Slovencev, ki jim že manjša gospodarska kriza lahko resno ogrozi zaposlitev v tujini.

V naslednjih petih letih naj bi zaposlovanje v Sloveniji sicer narasčalo po 3,5 odstotni stopnji, vendar to še zdaleč ni zagotovilo, da bi lahko zraven 1,7 odstotka brezposelnih zaposlili še večje število zdomcevcv. Seveda, če nečemo še naprej ekstenzivno zaposloevati. Glede na nizko stopnjo produktivnosti pa to verjetno ni in ne more biti naš namen.

Problematika pa je v resnici še bolj pereča. Izkušnje zadnjih let namreč kažejo, da med povratniki prevladujejo nekvalificirani in pridružen delavci, za katere pa je seveda doma najmanj ustreznih delovnih mest. Poleg tega pa je med vračajočimi se zdomci precej starejših ljudi, še predvsem nekdanjih malih kmetov in lastnikov majhnih parcel. In čeprav sta z manj razvitih agrarnih področij odšli na začasn delo v tujino kar dve tretjini zdomcevcv, vedna hoče najti zaposlitev v družbenem sektorju — tam pa dobi zaposlitev komaj štiri — na zemlji pa počejo ostajati. Kar niti ni čudno, saj jim majhen kosček zemlje ne bi omogočil solidnega preživljanja.

Za ilustracijo te splošne ugotovitve: med 12 tisoč pomurskih zdomcevcv bi le redki lahko dobili — tako kot kaže danes — zaposlitev. Le malo bolj bi se go dilo 11 tisoč mariborskih zdomcevcv; v Zagati bi se znašli v Slovenski Bistrici, če bi se vrnila le peščica izmed 700 zdomcevcv; malo prostih delovnih mest bi lahko našli 4 tisoč zdomcevcv iz Puja... in še bi lahko našli in še bi jih ohrabruječe po dajke... in le v Novem mestu bi lahko takoj zaposlili vseh tisoč zdomcevcv.

Takšna je torej resničnost. Za pa našim rojakom na tujem obljubljamo vse kaj drugega. Ko pa obiščejo domači kraj, jim ponudimo velik zaloga razočaranja. Zato sploh ni čudno, da je na noveletnih sestankih, ki jih pripravljajo koordinacijski odbori za vprašanja naših delavcev na začasnem delu v tujini, vedno manj naših rojakov. Letošnjih sestankov — bilo jih je več kot šestdeset, po splošnih oco

nah so bili bolj pripravljeni kot kdaj doslej — udeležilo se manj naših rojakov kot prejšnja leta: le okrog osemsto.

Na teh pogovorih naj bi rojake seznanili z možnostmi ponovne zaposlitve v domovini, zvedo pa le malo konkretnega, kvečjemu, da delovnih mest ni. Zato med njimi tudi ni posebnega zanimanja za te sestanke.

Dokler torej ne bo zažvele misel, da bi več delovne organizacije na manj razvitih območjih odpirale dislocirane obrate, v katerih bi lahko kvalificirani delavci delavcev z nižjimi kvalifikacijami, dokler se bodo v številnih organizacijah združenega dela z vsemi štirimi otepli še iste peščice »potencialnih« zdomskih strokovnjakov, ker se menda bojijo, da so se v tujini navzeli »menedžerske« miselnosti, dokler številni delovni kolektivi zdomcem sploh ne bodo odgovarjali na prošnje za zaposlitev, dokler ne bomo zdomcem povsem jasno povedali, kako je z zasebnim delom, ne bomo zagotovili pravih osnov za njihovo vrnitev. Toliko časa bodo naši občani še naprej ostajali zdomci. Vsi pozivi za njihovo vračanje pa bodo ostali le lepe želje.

TINE GUZEJ

Izreki

Socialističnih ciljev vzgoje in novih samoupravnih družbenih odnosov ni mogoče realizirati v dosežanih »zaprtih« šoli in v starih odnosih v njej. Hkrati s spreminjanjem položaja šole v družbi se mora spreminjati tudi šola sama. To je enoten proces. Treba je ustvariti pogoje, da zbrano delo prevzame neposredno odgovornost za politiko vzgoje in izobraževanja in da delavci v združenem delu obvladajo celotno reprodukcijo kadrov in s tem prevzamejo tudi odgovornost za vključevanje v delo tistih, ki končajo šolanje, kakor tudi za nenehno izobraževanje zaposlenih delovnih ljudi.

BOGDAN CREVAR,

predsednik PK SZDL Vojvodine

V žarišču

Kairo : Moskva

Naserv naslednik je zdaj v slepi ulici. Arabski zavezniki zahtevajo od njega, da pozdravi egipčevsko gospodarstvo, če hoče dobiti njihovo finančno pomoč. Zdraviljenje pa terja nepopolnoma ukrepe, ki jih 40 milijonov Egipčanov težko prenasa. Resitev Egipta je takorokot v rokah Kuvalta in Saudske Arabije. Če Sadat ne bo rešil gospodarskih problemov svoje države, mu ne bo preostalo drugega, kot da se pože v novo vojno z Izraelom... da tako pridobi nekaj časa. V letu 1967 so ga pripravile na vojno stale že 30 milijard dolarjev.

«Le Nouvel Economiste», Pariz

Represija, katere žrtve je značilno egipčevska levica, morda zelo slab luč na politično »liberalizacijo«, ki naj bi po Sadatovem mnenju »demokratsko« omogočila gospodarsko liberalizacijo. Egipčevsko ljudstvo se bojuje zato, da ne bi izgubilo tistega, kar je dobilo pod Naserjem. S simboličnim sklicevanjem na Naserja gre danes za vse hkrati: za neodvisnost Egipta, za osvoboditev še zmerom zasede nega Sinaja, za gospodarski in družbeni napredek Egipta, za arabsko antimperalistično gibanje. Dogodki v Egiptu pa vendar pomenijo, da po prevelikem optimizmu ne gre past v pretrzan pesimizem. Arabsko ljudstvo so spoznala, da so egipčevski in bližnjevzhodni ran krivi imperializem in njegovi reakcionarni zavezni. Spoznala so tudi, da se morajo še naprej bojevati.

«France Nouvelles», Pariz

Neposreden Sadatov napad na Moskvo mora vplivati tudi na napore za ureditev bližnjevzhodnega vprašanja. Sovetska zveza je po ZDA garanta država za ženevsko bližnjevzhodno konferenco, katere sklic nujno zahtevajo Sadat in njegovi arabski prijatelji. Ali bo takšna konferenca sploh sklicana in ali bo prinesla kakšen rezultat, to je odvisno končno tudi od Moskve. Da Sadat zasluži za ne vidike ob svojem streljanju proti Moskvi, čeprav je bil v preteklosti pripravljen spregledati mnogo huje komunistične pritisk, dokazuje to, da mora zunanja politika odstopiti mesto notranjemu miru. Antikomunistični Egipt lahko poleg tega računna na večje simpatije ZDA, od katerih je Sadat odvisen glede gospodarske pomoči. Sadat je razen tega dal večkrat vedeti, da tudi sicer drži Američani »adure« bližnjevzhodnem pokorju v svojih rokah.

«Süddeutsche Zeitung», München

»Komunisti so hoteli poštati Kairo.« S temi besedami je notranji minister Saied Fahmi komentiral nered, ki so skoraj en teden pretresali deželo, in začel lov na čarovnice med arabskimi marksisti, posebno tistimi okrog »levice tribun« Kaleda Mohameda... In vendar so tuji opazovalci prepričani in enotni glede tega, da »levice tribun« (ena od treh straj v stranki ASU) ni bila vpletena v dogodek zadnjih dni. Zakaj so se torej egipčevske oblasti s tolikšno zagritostjo lotile pristave Mohameda? »Levice tribun« (v resnici prosovjetska komunistična partija) nima veliko pristave, v deželi. Toda »levice tribun« je prav po volinemu porazu okrepila svoje stike z vojsko, predvsem s oficirji iz letalstva. Ko so 18. in 19. januarja nemiri dosegli vrhunec silovitosti, je dal Sadat zapreti voditelje »levice tribun«, da bi že v kadi zlasti vsako misel na vojaški puč.

«L'Espresso», Rim

Egipčevski razvoj se nedvomno razvija po dramatični poti, predsednik Sadat pa se počasi začelja ukvarjati z gospodarsko politiko, ki se je začela v težavnem položaju. Predsednik hrabri porazu pobude in tuje investicije v gospodarstvu, vendar pričakuje možno grio v gospodarstvu do leta 1980. Do takrat naj bi se proizvodnja nafte povečala na milijon sodikov dnevno, kar bi pomenilo več, kot pa je potrebno za zadovoljevanje egipčevskih potreb. Lanski dohodek od Sueške prekopa je dosegel 500 milijonov dolarjev, s poglavitno in razširitev prekopa (pri čemer pomaga Japonska), pa pričakujejo, da se bo dohodek do 1980 povečal za trikrat.

«International Herald Tribune», Pariz

Kongres portugalskih socialistov v Oportu

Nelagodnost je ostala

V ponedeljek se je v Oportu po dveh dneh zasedanja končal kongres portugalske socialistične partije. Pravzaprav ne gre za kongres v pravem smislu, marveč za »nadaljevanje« tretjega kongresa, ki je bil novembra lani v Lizboni, pa ni utegnili razbistri vprašanj okrog statuta socialistične stranke, pa tudi vse, kar se je dogajalo s strankino »delavsko-sindikalno« levico, ki je takrat ostalo nedorečeno. V treh mesecih naj bi stvari toliko dozele, da bi tretji kongres v nadaljevanju lahko postavil piko na »le vprašanjem, na katere lizbonski shod strankinih delegatov ni dal končnega odgovora, pa so življenjsko pomembna za stranko, ki je v parlamentarni manjšini prevzela odgovornost za nacionalno usodo v enem najbolj težavnih in hkrati najbolj zapletenih obdobju Portugalske. Je bilo v Oportu opravljeno, česar v Lizboni ni bilo?

Ze uvod v kongresno srečanje ni bil srečen. Pet dni pred začetkom kongresa je vladna stranka, ki je že tako in tako v manjšini, kadar v palači São Bento pripravljajo o vladni politiki, izgubila dva poslance, tako da jih ima sedaj 105 od skupnega števila 263. Strankina kontrolna komisija je namreč 25. januarja izključila iz stranke štiri socialistične voditelje, pripadnike tako imenovanega »delavsko-sindikalnega« krila stranke, ki so bili pred nekaj tedni skupaj z ducatom drugih strankinih »levičarjev« suspendirani. Med izključenimi sta bila tudi voditelja delavskih komisij Aires Rodrigues in Carmelinda Pereira, oba tudi poslanka socialistične stranke.

O tem, kaj se je dogajalo za zaprtimi vrati kongresne dvorane, se ni jasne predstave, kajti glasila socialistične stranke so skopo in nejasno obveščala o dogajanju v Oportu, radio, ki je v rokah socialistične stranke, pa je bil glede tega še manj informativen. Na podlagi objavljenega pa je moč sklepati, da se je nadaljevanje tretjega kongresa socialistične stranke končalo s porazom in da so vprašanja, zaradi katerih so se delegati sešli, ostala brez ustreznega dogovora.

Po vsem videzu je bil osrednja osebnost kongresnih razprav nekdanji kmetijski minister Lopes Cardoso, pripadnik strankine levice, ki je pred meseci odstopil, ker se ni strinjal s politiko, ki jo je zastavila vlada, ne samo v kmetijstvu (agarna reforma), marveč tudi na socialnem in gospodarskem področju.

»Novi ni bilo pogovor za to, da bi stvarno razpravljali o načrtu strankinega statuta, in da bi bila strankina baza seznanjena z njim, saj ga ne poznajo ni-

ti vsi delegati...«, je rekel Cardoso. Iz polemike, ki se je razvila okrog načrta za novi statut stranke, je razvidno, da strankino vodstvo ni predložilo razpravo teksta statuta, ki je bil pripravljen pred tremi meseci, pa o njem na novembrskem kongresu niso utegnili debatirati, marveč je pripravilo popolnoma nov tekst, ki bi dal strankinemu vodstvu, to je strankini hierarhiji, veliko širša pooblastila, kot jih ima sedaj, če bi bil sprejet. Sio je torej za to, da se okrepi vloga vodstva pri odločanju, oziroma za to, da se zoži manevrski prostor za notranjo strankino demokracijo. V okviru teh težejih je predsedstvo kongresa tudi zavrnilo predlog, naj bi delegati naprej razpravljali o izključitvi predstavnikov strankine »delavsko-sindikalne« levice, ki so najbolj nepriznava li prizadevanjem vodstva, da bi doslej dokaj avtonomne delavske komisije vkli v organsko tkivo piramidno grajene strankine hierarhije.

Sporna (morda v prihodnosti celo eksplozivna) tema, ki buri duhove v strukturah socialistične stranke, je bila torej v Oportu vržena na tehnično očitno žolčni razprav. Ostaja vprašanje, kako so nanjo reagirali delegati in kakšne rešitve so našli za temeljni problem, ki je najbrž v perspektivi življenjsko pomemben, ne samo za učinkovitost, marveč tudi za akcijsko celovitost stranke.

Po časopisnih opisih kongresnega dogajanja bi lahko sklepali, da se v kongresu ni dvorani niso razporedile sinice, ki bi označevale odnose med eno in drugo strujo ali med strujami: kongres se je končal, ko so ugotovili, da v dvorani ni ostalo niti polovica delegatov. Eni so odhajali posamično, drugi skupinsko in demonstrativno, ko je bilo izza predsedniške mize sporočeno, da bo o statutu odločal nacionalni svet stranke, če ne bo dosežen zahtevani kvorum, se pravi, če več kot polovica delegatov ne bo ostala v dvorani, da bi glasovali. In zgodilo se je prav slednje.

Podrobnejša ocena o Oportu seveda še ni mogoča. Vtis, da je nelagodnost v stranki še vedno kakor pred nadaljevanjem kongresa, pa najbrž ni zgrešen. Kako si je sicer razlagati okoliščino, da je generalni sekretar stranke končal kongres z opozorilo, da je v letošnjem letu treba prediti fašistični udar in upostaviti demokracijo, ter s trditvijo, da je socialistična na stranka zadnja alternativa, ki jo ima levica na Portugalskem.

Kongres v Oportu tre trditvi ni dal pričelivnega zvena. Morda je celo razkril notranje slabosti socialistične stranke, ki

Odlašati ne kaže

Le s hitrejšim uveljavljanjem izobraževanja ob delu si bomo do 1980. leta pridobili dovolj novih strokovnjakov

LJUBLJANA, 1. februarja — Za začetni srednjeročni razvoj nam bo ob sedanjem obsegu in strukturi izobraževanja tehniških strokovnjakov močno primanjlovala tehnologov in še nekaterih drugih profilov inženirjev. Do 1980. leta bi morali pridobiti približno toliko novih tehniških strokovnjakov, kot jih imamo danes — tega pa ne moremo doseči s sistemom rednega izobraževanja, temveč predvsem s hitrejšim razvijanjem in uveljavljanjem izobraževanja ob delu.

Preobrnja srednjega in visokega šolstva v izobraževanje za delo in ob delu, ki lahko zagotovi najhitrejši strokovno usposabljanje ter vključevanje potrebnih kadrov v združeno delo, je zato osrednji interes gospodarstva — je med drugim dejal podpredsednik izvršnega sveta Avgustin Lah v razpravi o nekaterih vprašanjih reforme izobraževanja na današnji seji predsedstva slovenske gospodarske zbornice. Z uveljavljanjem usmerjenega izobraževanja ne kaže odlašati, dokler ne bo izoblikovana celovita zasnova preobrnje vzgoje in izobraževanja do najmanjših podrobnosti in se nato lotiti uresničevanja preobrnje na vsej fronti. To zahtevno nalogo lahko začnemo izvajati postopno, po posameznih oddelkih in fazah, tako da bomo prej prišli do rezultatov. Združeno delo bo lahko bolj neposredno in učinkovito vplivalo na delo, programe in rezultate izobraževanja, če se bo usmerilo na organiziranje in zgradilo sistem temeljnih in posebnih samoupravnih interesnih skupnosti usmerjenega izobraževanja in njihovih enot ter v njih začelo pripravljati programe za integracijo izobraževanja v združeno delo.

Razprava se je dila ponudila ob ugotovitvi, da smo imeli letos v gospodarstvu prav toliko strokovnjakov kot pred trinašletimi leti (okrog 17.000 z višjo in visoko strokovno izobrazbo), čeprav se je v tem času število vseh zaposlenih povečalo od 400 tisoč na 700 tisoč; torej nam je ves priliv novih strokovnjakov v tem času zbežal v upravne službe, družbene dejavnosti. Vzroki za izoblastje proizvodnje ali beg iz nje so prav gotovo v nagrajevanju ob različni stopnji odgovornosti, v pomanjkanju ustreznih delovnih mest zaradi prevelike razdrobljenosti gospodarstva, v politični štipen-

Še 500 ležišč v Bernardinu

LJUBLJANA, 1. febr. — Hotel kompleks Bernardin pri Portorožu, ki je že lani poletni sprejel prve goste, bo v kratkem bogatejši za 500 novih turističnih ležišč. Določeno v novem objektu »Grand hotel Emona« gredo h koncu in v Bernardinu računajo, da bo ta hotel A-kategorije že v prvih dneh aprila lahko sprejel prve goste.

Skrb prireji živine

OD NAŠE BEOGRADSKJE DOPISNICE

BEOGRAD, 1. febr. — Če za preskrbo domačega trga merimo po preskrbi z osnovnimi kmetijskimi proizvodi — pšenico, moko, sladkorjem, jedilnimi maslami, rižem in soljo, za katere je proizvodnja politika določena in jo dosledno izvajamo — tedaj še nekaj časa ta preskrba zasluži zelo pohvalno oceno, je na današnji tiskovni konferenci izjavil Branko Turudić, namestnik predsednika zveznega komiteja za kmetištvo. Ko pa gre za sezonske proizvode, predvsem povrtnine in sadje, pa je ocena neugodna. Tu preskrba pogosto škriplje.

Gotovo je namreč, da je tam, kjer so težave, v živinoreji, povrtninarstvu in sadjarstvu, treba zagotoviti kontinuirano proizvodnjo in prodajo še toliko bolj, ker gre za tehnološko občutljiv in včasih tvegan proizvodni proces. Toda v praksi se dokaj počasno povezuje proizvodnja v eni in zboljšanje preskrbe določena trga ali mesta s temi proizvodi. Spremembe so zagotovo nujne, še zato, ker bo federacija v okviru svoje politike, ki jo bo izvajala letos in katero je ZIS predstavil še v januarju, še naprej dajala poudarek na osnovne kmetijske proizvode.

To stabilnost lahko potrdi več zgledov: dobro organizirana proizvodnja in odkup pšenice, pridelek 560 tisoč ton sladkorja in povsem stvarne možnosti, da se do konca desetletja otresemo uvoza sladkorja, nadalje dejstvo, da smo prvič v zadnjih 20 letih dosegli v zadnjih dveh ustaljene cene koruze in prehodnih zalog, iz česar logično raste pričakovanje, da se bomo močnejše usmerili v prirejo živine.

Da bi tudi letos zagotovili simbolno preskrbo domačega trga, je v načrtu uvoz 410 tisoč ton živinske kreme (industrijskega izvora) v vrednosti 90 milijonov dolarjev. ZIS je tudi sklenil, da naj ta uvoz ne bo vezan na izvoz, s čimer bodo zagotovljene redne dobave.

Pogled na te bilance kaže, da bo treba za uvoz kmetijskih proizvodov odšteti 711 milijonov dolarjev. Opozoriti nas še na eno dejstvo — da bo šlo kar 300 milijonov od tega za južno sadje in kavo.

Poglavito vprašanje, ki se vsiljuje po današnjem obširnem pogovoru, je: ali ni nemara domači trg dobro preskrbljen tudi sprito nizke porabe nekaterih kmetijskih proizvodov (na primer mesa, jabolok itd.), in sprito njene slabše strukture, in ali ni prav tako težje, da, da ugotovimo, ali je poraba nizka zaradi dražje nekaterih kmetijskih proizvodov in nižjih osebnih dohodkov.

Pri vsem tem je treba poudariti, da so cene osnovnih živil priročne našemu žepu in da ne presegajo evropskih, pač pa so občutno višje cene sezonskega sadja in povrtnin.

BOJANA ZAJEC

Čimprej ustrezne ukrepe

ZIS vztraja, naj ne bi čakali na končne podatke o izgubah v gospodarstvu, marveč moramo nemudoma ukrepati, odpraviti vzroke in izgube sanirati

BEOGRAD, 1. februarja (Tanjug) — ZIS je na seji, ki jo je imel v petek, razpravljal o izgubah v letu 1976, ki so po devetdesetih obračunih organizacij združenega dela znašale 29,3 milijarde dinarjev in bile kar za štirikrat in pol večje kot v istem razdobju predlani.

Na tej seji so izdali uradno sporočilo, v katerem opozarjajo na resnost tega problema, tri dni zatem je šest predstavnikov ZIS imelo na temo izgub tiskovno konferenco, nato pa so objavili še dokument »Ocena in stališča ZIS o izgubah v letu 1976«.

Dokument nadrobno govori o vzrokih, ki so povzročili visoke izgube gospodarstva, pa o tem, kako naj bi te vzroke odpravili in izgube kar najbolj omejili. Stališče ZIS je, da je vzroke, zaradi katerih prihaja do izgub, mogoče odpraviti le z sistematičnim uresničevanjem sistematskih ukrepov, ki temelje na usvari SFRJ, izraženih v zakonu o združenem delu in v drugih sistemskih predpisih, pa tudi z izpolnjevanjem nalog, zastavljenih v resoluciji o politiki uresničevanja združenega plana Jugoslavije v letu 1977.

ZIS vztraja pri tem, naj ne bi čakali na končne podatke iz zaključnih računov, temveč da bi brez odlašanja vsestransko preučili in analizirali vzroke in vire izgub ter nemudoma ukrepli, da bi te vzroke odpravili in jih sanirali. Poleg tega je ZIS posebej opozoril, da so lahko nile sanacijskih programov in

ZIS je poudaril, da je ko-

sanacije nastali izgub le delavci v ožjih, ki jih sanirajo. To so lahko tudi druge organizacije združenega dela, ki morajo v skladu z načeli vzajemnosti in solidarnosti pomagati ekonomsko in drugo pomoč odzod, ki so poslovali z izgubami, in ukrepati, da se bodo v skladu z veljavimi predpisi lotili ustreznih ukrepov in prispevali svoj delež k urejanju tega pomembnega družbenega problema.

Dejstvo, da so izgube zabeležile v vseh republikah in pokrajinah in v vseh gospodarskih dejavnostih, pa tudi to, da so te izgube zelo visoke, je vodilo ZIS, da je sklenil, da je nujno, da bi skupaj in v dogovoru s vsemi republikami in pokrajinami ter v okviru združenega dela začeli smeri družbenopolitične in ekonomske sanacije in odločno odpravljali vzroke, ki so povzročili in ki povzročajo izgube v organizacijah združenega dela. Pri tem so opozorili, da lahko sanacija izgub iz leta 1976 poteka v skladu z novimi dohodkovnimi odnosi in v skladu z zakonom o pogojih in postopku sanacije.

ZIS je poudaril, da je ko-

ZIS na koncu opozarja, da izgub ni mogoče odpraviti brez široke družbene akcije kot tudi brez tega, da bi pravi čas in temeljito informiranje delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela o rezultatih poslovanja in o vzrokih za izgube.

Tovor za JE Krško povzroča zaplete

OD NAŠEGA ZAGREBSKEGA DOPISNIKA

ZAGREB, 1. febr. — Tehnično dokumentacija za prevoz težkega tovora za jedrsko elektrarno Krško po cesti od Reke preko Bakra, Gornje Jelenje, Karlova, Rakovega potoka, Nedelje do Bregane, so na Hrvaškem ocenili kot neopopolno in premalo obdelano. Od investitorja jedrske elektrarne zahtevajo, da jo hitro dopolni in obdelajo, zakaj le tako bo mogoče dati sklopno oceno predložene rešitve, tako v prometnem kot gradbenem smislu.

Zavoljo prevoza težkega tovora za jedrsko elektrarno predvidevajo, da bodo na tej cesti na območju Hrvaške okrog tri mesece prometne težave in manjši zastoji. V načrtu je določeno, da bodo potrebne za prevoz težke opreme štiri vožnje, medtem ko načrtujejo tudi poskusno vožnjo. Ena vožnja bi trajala na področju sosednje republike osemnajst dni, od tega pet dni pri povratku.

Kot osnovne pomanjkljivosti predložene tehnične dokumentacije navajajo, da konstrukcija vlečnega cestnega vlačila še ni končno potrjena, da ni znan čas prevoza petih glavnih tovornovozov in drugih izrednih prevozov, ni pa tudi načrtov obvoznice in postajališč za cestni vlak, ni elaboratov za prevoz skozi Reko in Karlovac. Investitor je na osnovi sedanjega elaborata in na prvotnih predvidih, da bo potrebno na območju Hrvaške opraviti nekatera gradbena dela na glavni cesti prevoza in obvoznicih, ki so se že začela, tako da bi skupni stroški tega dela znašali 64 milijonov din. Vendar tukaj menijo, da bo mogoče končni znesek določiti šele po vseh opravljenih delih in upoštevanjih pripomb, ki jih bo dal republiški sekretariat za pomorstvo, promet in zveze.

Vse stroške, ki bi nastali pri poskodih cestniha in na objektih pri prevozu, bo moral kriti investitor jedrske elektrarne Krško. Posebna komisija sekretariata za pomorstvo, promet in zveze, si je ogledala predvideno pot. Ugotovila je, da bo večina vozil z nosilnostjo nad 3 tone in avtobusi, ki ne bodo v času prevoza težkega tovora vozili po obvoznici, na poti od Zagreba do Reke, kasnila za manj kot uro. Osebnim in manjšim tovornim vozilom, ki bodo v času prevoza usmerjena na obvoznice, pa se bo pot podaljšala za okrog pol ure.

BORKO DE CORTI

Banke zanima gradnja ceste

LJUBLJANA, 1. februarja — Transjugoslovanska avtocesta Karavanke—Gevgelija z dodatnim odcepiem Ljubljana—Sežana in Niš—Dimitrograd v skupni dolžini 1.365 kilometrov postaja aktualna tudi za jugoslovanske banke. Razumljivo, saj gre za zvezni projekt, vreden več kot 43 milijard dinarjev ali 2.400 milijonov dolarjev.

V celoti naj bi bila dograjena do leta 1990, v prvem od treh časovnih obdobjih pa do leta 1978. Leta naj bi zgradili 580 kilometrov avtoceste. Na območju SR Slovenije bi v prvih letih zgradili 76 kilometrov ceste vredne 3 milijarde 510 milijonov dinarjev; predor Karavanke 6 kilometrov, Naklo—Kranj—Ljubljana 27 km, Črnuče—Dolgi most 27 km in Dolgi most—Skočja 16 kilometrov.

V zvezi s financiranjem zahtevnega projekta se omenja kar sedem različnih virov; na prvo mesto sodi večji delež od prodaje benolina in plinskega olja, po njem tu združena sredstva gospodarstva v okviru SIS za ceste, dohodki po posebnih predpisih, krediti, javna posojila, izozemski krediti Mednarodne banke ter krediti, ki jih bodo najele jugoslovanske banke pri svojih izozemskih partnerjih.

Prav zaradi slednjega in nesploh glede sofinanciranja avtoceste s strani jugoslovanskih bank, katerih območja mejijo na traso avtoceste, so jugoslovanska investicijska banka Beograd, Vojvodjanska banka Novi Sad, Stopanska banka Skopje in Privredna banka Zagreb pripravile načrt sporazuma za sodelovanje pri financiranju avtoceste. Naknadno so tudi pooblašeni predstavniki ljubljanske banke izjavili, da je banka pripravljena pristopiti k omenjenemu sporazumu, ki je sedaj že v razpravi.

Informacije v zvezi s konzorciem bank za sofinanciranje avtoceste je včeraj objavila tudi izvršilni odbor ljubljanske banke, centrala, ter sodi, da bi bilo potrebno v ta konzorcij pritegniti še jugo-

Proste roke so predrage

Nekatera srbska podjetja so si namesto dobrega zaslužka nakopala na glavo razne tožbe in precejšnjo izgubo — Le malokrat so naša podjetja tožili

OD NAŠEGA BEOGRADSKJE DOPISNICA

BEOGRAD, 1. februarja — Nekatera naša podjetja so v poslovanju s tujimi partnerji zlahka dajala proste roke neprimerljivim poslovnim kadrom. Namesto pričakovane dobrega zaslužka so jih te poteze privedle do raznih zunanjetgovinskih arbitraž, našo skupnost pa so veljale več sto izgubljenih milijonov dolarjev in dinarjev.

Po najnovejših podatkih višjega gospodarskega sodišča SR Srbije so bili izidi v sporih s tujimi firmami za naša podjetja porazni. Tako so se na primer leta 1973 od skupaj 38 primerov samo v treh primerih pojavile naše delovne organizacije kot tožilci. Izid teh sporov pa je bil naslednji: v 14 primerih od skupaj 18 je tujim partnerjem uspelo izterjati svoje zahtevke.

V obdobju med letoma 1973 in 1975 so imle temeljne organizacije združenega dela iz Srbije pred zunanjetgovinsko arbitražo Gospodarske zbornice Jugoslavije 91 sporov. Kot tožilke so se pojavile 26-krat, medtem ko so imele 65-krat neslavno vlogo obtoženih. V tem obdobju so socialistične države, članice SEV 34-krat tožile naša podjetja, tožene pa so bile samo petkrat. Firme iz zapadnih držav so 13-krat tožile naša podjetja, mi pa smo se lahko 34-krat pritožili zaradi njihovega neposlovnega obnašanja in neizpolnjevanja pogodbenih obveznosti. Če vse to seštejemo, lahko ugotovimo, da smo bili večkrat obtoženi. To pa navaja k zaključku, da se nismo pretegnili z brezhibnim in izvrševanjem svojih pogodbenih obveznosti. Najpogosteje ne izpolnimo pogod-

be in nas zato preganjajo zaradi nadomestila škode. Vseših spoznanj ob plačilu opravljenih storitev ali pa ne plačamo provizije posredniku. Zakaj zardevamo od strahu pred zunanjetgovinskimi arbitražami in v koga pooblašamo, da sklepa pogodbe, take, kakršne so?

Povedati moramo, da pogodbe često sklepajo nestrokovnjaki in laiki, včasih celo tudi ljudje, ki nimajo v žepu nikakršnega pooblastila. Navada zlasti majhnih firm je, da si preko meje pridobivajo ugled tako, da v tujino pošiljajo ljudi, ki pogodbe »podpisujejo s palcem«. Sporazumevajo se z rokami in nogami in manj mislijo na koristnost nekega dela, več pa o lastni zabavi. Na žalost pa tudi pogodba, podpisana s palcem, obvezuje pogodbeni strani, kar pa za eno stran navadno pomeni, da bo sedla na zatožno klopi ali pa kasneje dojele, da se je spustila v delo z nesolventnim tujim partnerjem.

Posli s tujino od leta 1973 do 1975 kažejo še nekaj. Naši gospodarski svetniki se navadno vpletajo v verigo številnih posrednikov. V takih večstranskih pogodbah se navadno niti ne ve, kdo je s kom v pogodbenem odnosu in kdo mora kaj naredi.

ti. Gre za posle, ki so do brala priložnost za mešetarje, da si prislužijo provizijo, in za različne zlorabe.

Naj navedemo primer neupornega razmer na trgu in nestrokovno vodena zunanjetgovinskega aranžiranja. Neko naše podjetje je sklenilo pogodbo izročiti vagonov po cenah brez trdne pogodbe. Ko je prišel čas za pridobitev blaga, se je cena dvignila za 50 odstotkov. V tem našem podjetju so tedaj začeli računati, ali bo škoda zanje sploh večja, če preprosto ne posredujejo blaga.

Precej primerov kaže, da gospodarstveniki zlahka sklepajo posle s tujino, ne da bi preverili, kaj se skriva za zvenečim nazivom firme. Dober del milijonov izgub v nekaterih podjetjih SR Srbije je nastal tudi zaradi tega, ker so blago prodajali firmam, ki so propadale in niso imele denarja, da bi plačale naročeno blago. Celotno, ko se je zvedelo za njihovo zlorabo usodo, to se ni bil zadosten signal, da bi ustavili izvoz in vrnili vagonov z blagom.

Izkušnje iz dela gospodarstvenikov kažejo, da v tujini za vsako ceno nudijo sklepanje poslov tudi pod zelo slabimi pogoji, samo da bi škodili konkurentu iz last-

plačanju carine. Preprodajajo se tudi karte v zračnem prometu, čeprav vemo, da je to proti predpisom. Skratka, precej se dela na drugi strani zakona.

Na gospodarskih sodiščih pravijo, da je največ vzrokov »deviantnih pojavov« v nerazvitih samoupravnih odnosih. V podjetjih preprosto mislijo, da je sposoben tisti voditelj, ki ustvarja zaslužek. Ni pa važno, kako.

Zažlost cena, ki jo plačujemo zaradi takih zablod, ni majhna. Gre za milijone dolarjev in dinarjev, ki bi jih v tej časih, ko je vsak dinar zelo pomemben, prišli še kako prav. Samoupravljavci v podjetjih, ki delajo s tujino, bi se to morali odpreti štiri oči, ko si ogledujejo osebno izkaznico tujega partnerja. Zaradi lastnega ugleda pa bi morali odpreti tudi svoje le-

gitimacije. Na sklepanje pogodb bi morali pošiljati prave in strokovne ljudi, ki jim je več do ugleda svojega podjetja in države kot do lastnega žepa.

SLOBODAN DUKIC

Prireditve nemško-jugoslovanskega prijateljstva

KOLN, 1. febr. (Tanjug) — V dvorani poruškega festivala v Recklinghausenu je bila sinoči prireditve nemško-jugoslovanskega prijateljstva. Program si je ogledalo več kot 500 nemških državljanov in več kot 300 naših delavcev, ki so začasno zaposleni v teh krajih.

Na prireditvi je nastopilo kulturno umetniško društvo »Ivo Lola Ribar« iz Beograda.

NOVI DEVIZNI TEČAJI

država	valuta	tečaj velja za	nakupni	srednji	prodajni	efektivni nakupni
ZDA	dolar	1	18,3668	18,3944	18,4220	18,18
Avstrija	šiling	100	106,8080	106,9685	107,1289	-0,06
Belgija	frank	100	49,5326	49,6070	49,6814	-0,05
Danska	krona	100	309,1190	309,5834	310,0478	-0,03
V. Britanija	funt	1	31,6658	31,7134	31,7610	-0,03
Francija	frank	100	638,4277	638,9841	639,5347	-0,03
Nizozemska	florin	100	726,1417	727,2323	728,3229	-0,03
Italija	lira	100	2,0841	2,0913	2,0985	-0,03
Kanada	dolar	1	18,0943	18,1211	18,1487	-0,03
ZRN	marka	100	760,1899	761,3314	762,4729	-0,03
Norveška	krona	100	346,1863	346,7064	347,2264	-0,03
Švica	frank	100	332,5899	333,6904	334,7909	-0,03
Svedska	krona	100	483,0705	483,7211	484,3717	-0,03
Fipska	marka	100	482,6704	483,3955	484,1206	-0,03
Japonska	jen	100	6,3635	6,3731	6,3826	-0,03
Španija	pezeeta	100	26,7375	26,7777	26,8179	-0,03
Kuvajt	kv. dinar	1	63,2636	63,5586	63,8536	-0,03
Irak	ir. dinar	1	61,8235	61,9164	62,0093	-0,03
Avstralija	a. dolar	1	19,8137	19,8435	19,8733	-0,03
Grčija	drahma	100	46,80	47,32	47,84	-0,03

Srednji in prodajni tečaji za efektivno so enaki srednjim in prodajnim tečajem za devize. Tečaji za devize veljajo od 14. ure 1. februarja 1977. leta. Tečaji za efektivno veljajo od 2. februarja 1977. leta.

Angleški funt je stabilen

Minuli teden se je trdno držal pri tečaju 1,71 dolarja

BEOGRAD, 1. febr. (Tanjug) — Dejstvo, da je imela ZR Nemčija decembra večji sufit zunanjetgovinske bilance kot novembra, je začasno spodbudilo večje povpraševanje po marki, njen tečaj se je v primerjavi z dolarjem zvišal. Zunanji spekulanti so zadnje mesece pustili marko pri miru, kar pa ne pomeni, da se tudi letos ne bo ponovilo nekaj takega, kar se je zgodilo pred uredno revalvacijo marke. Leta 1976 je ZR Nemčija ustvarila (po podatkih, objavljenih prejšnji teden) 34,5 milijarde mark zunanjetgovinske sufitice (1975. leta 37,3 milijarde mark).

Po daljšem obdobju se je zadnje dni oglašila Francija s podatki o ugodnejših decembrskih gibanjih v deželi. Zunanjetgovinski sufit se je vidno zmanjšal in zavrli so naraščanje cen, tako da skupna rast cen v letu 1976 skupaj z decembrsko komaj presega 10 odstotkov.

Za britanski funt je bil prejšnji teden pravzaro obdobje stabilizacije. Trdno se je držal pri tečaju 1,71 dolarja. K temu je največ pripomogla Centralna banka s kombiniranimi intervencijami — z nakupi in prodajo tujih valut.

Ce so britanske monetarne oblasti hotele spodbuditi gospodarstvo, so se morale odločiti za lažje pogoje namajanja kreditov, pri vsej nevarnosti, da se zaradi njih obrestni zmanjša zanimanje tujih kupecov za funt.

Kmetijski kombinat Šentjur, TOZD KLAJNICA s predelavo in mesničami — razpisna komisija

objavlja po sklepu delavskega sveta prosto delovno mesto:

KOMERCIALISTA

Pogoji: — višja šola ekonomske, mesarsko-tehnološke, veterinarske, agronomске ali pravne smeri in 3 leta delovnih izkušenj — ali srednja šola istih smeri in 5 let delovnih izkušenj

Pismene prijave pošiljate s priloženimi dokumenti o izpolnjevanju pogojev in življenjepisom do vključno 15. dneva po objavi tega oglasa na naslov:

Splošna služba KK Šentjur, razpisna komisija. 690

Delavski svet

JUGOBANKE — sedež Ljubljana

objavlja prosta delovna mesta:

1. 5 OPERATERJEV na MDS strojih
2. REFERENTA za službo plačilnega prometa s tujino

Po analitični oceni delovnih mest so določeni naslednji pogoji:
pod 1: — končana srednja šola — eno leto delovnih izkušenj — delo v rednih urah — uspešno opravljeno dvomesečno poskusno delo
pod 2: — končana srednja šola — eno leto delovnih izkušenj — pasivno znanje enega svetovnih jezikov — uspešno opravljeno dvomesečno poskusno delo

Pismene vloge z življenjepisom sprejemamo 10 dni po objavi na naslov: Jugobanka — sedež Ljubljana, Titova 32, grupa kadrovskih poslov. 698

Plodno sosedstvo

»Narodnostne skupine niso vir trenj« — Za uspeh beograjskega sestanka — O gospodarskem sodelovanju

BUDIMPEŠTA, 1. februarja (Tanjug) — Madžarski zunanji minister Frigyes Puja je sinoči priredil v hotelu Gellert slovesno večerjo na čast podpredsednika ZIS in zveznega sekretarja za zunanje zadeve Miloša Minića, ki je na uradnem obisku na Madžarskem. Med večerjo, ki je potekala v prijateljskem in prišernem razpoloženju, sta ministra izmenjala zdravici.

Frigyes Puja: Priznanje nevrščeneosti

Frigyes Puja je v zdravici pozitivno ocenil razvoj odnosov med Jugoslavijo in Madžarsko. Poudaril je pomen srečanja Tito-Kadar za opredelitev poti skupnega sodelovanja med našima državama in pri tem opozoril na nedavno srečanje predsednikov vlad, na katerem so bile postavljene nove naloge za razvoj odnosov.

Poudaril je, da so madžarska oziroma hrvaška, srbska in slovenska narodnost v Jugoslaviji oziroma v Madžarski trajen element odnosov in sodelovanja. Zelo dobro je, da narodnostne skupine niso vir trenj med na-

ekstenci držav z različnimi družbenimi sistemi vedno širše uveljavlja. Čas, ki je minil od konference v Helsinkih, je »potrdil življenjsko načel in določil skupne cilje, katere uresničitev ima Madžarska za najvažnejšo nalogo«.

Na koncu je minister izrazil upanje, da bo beograjski sestanek predstavnikov držav, udeležencev helsinške konference, »povzel dosežene rezultate uresničevanja skupne listine iz Helsinkov v konstruktivnem duhu, zadržal naloge za naslednja leta in prispeval k nadaljnji krepitvi medsebojnega zaupanja in razumevanja udeležencev«. Zavzel se je tudi za sklicanje svetovne konference o razorožitvi in izrazil prepričanje, da bi izredno zasedanje generalne skupščine OZN, sklicano za 1978, lahko bilo važna stopnica v pripravljanju konference.

Miloš Minić: Uresničitev listine iz Helsinkov

V odgovoru na zdravico se je Miloš Minić zahvalil za tople sprejem in izrazil zadovoljstvo s plodnim sodelovanjem obeh sosednih socialističnih dežel. Minić je posebej poudaril pomen proizvodnje kooperacije in specializacije, kjer dosega spodbudne rezultate. Sklenili smo že dolgoročne gospodarske dogovore, kot na primer o jedrinskem naftovodu, gradnji tovarne celuloze v Sremski Mitrovici in Krškem, tovarne glinice v Obrovu, pričakovali pa je tudi skorajšnji sklenitev pogodb o plinovodu. Minić je omenil tudi rezultate menjave in obmejne sodelovanja, h kateremu veliko prispevajo narodnostne manjšine.

Minić je poudaril, da je popuščanje mednarodne napetosti in ustvarjanje ugodnih pogojev in možnosti za razvijanje širšega sodelovanja in krepitve varnosti v Evropi dobilo s helsinškimi sklepi trajno podlago in močno spodbudo. Jugoslavija se je aktivno zavzemala in se zavzema za uresničitev sklep-

ne listine iz Helsinkov. »Pri zadevam si kolikor je v naših močeh, da bi bili letošnji sestanki predstavnikov evropskih držav v Beogradu nov prispevek k pozitivnim gibanjem in k razširitvi sodelovanja ter okrepljeni varnosti v Evropi«.

Nevrščene socialistične in druge miroлюбne dežele in napredne demokratične sile na svetu čedalje bolj odločno vplivajo na razvoj mednarodnih odnosov v prid miru, varnosti in vzpostavitvi enakopravnih mednarodnih političnih in ekonomskih odnosov.

Toda sile imperializma, kolonializma, neokolonializma, hegemonizma in vseh drugih oblik prevlade in izkoriščanja se upirajo pozitivnim procesom v mednarodnih odnosih. Nadaljuje se politika

MILOŠ MINIĆ: Politika pritiskov ovira proces popuščanja

pritisikov in vmešavanja v notranje zadeve neodvisnih dežel v raznih delih sveta, politika s pozicije sile, politika delitve in konfrontacij, kar ovira proces popuščanja mednarodne napetosti in proces afirmacije aktivne miroлюбne koeksistence.

Kar zadeva mednarodne gospodarske odnose, je Minić poudaril, da najrazvitejše države s svojim odporom onemogočajo, da bi reševali pereče mednarodne probleme s sodelovanjem z deželami v razvoju in razvijajo deželami, s tem pa spravljajo dežele v razvoj v čedalje težji položaj.

Jetnica 1004 noči

TRIPOLI, 1. februarja (ARNA, UPI) — Francoska zakonca Françoise in Pierre Claude sta po dolgem in mučnem ujetništvu spet na svobodi. Arheologinja so 24. aprila 1974 zajeli čadski uporniki: zaman so bila dolgotrajna in zapletena diplomatska prizadevanja francoske vlade, da bi osvobodili ujetnico. Zgleda, da je to končno le uspelo s posredovanjem libijskega predsednika Gadafi. Na fotografiji: Françoise Claude se rokuje s predsednikom Gadafiem, ki je tudi osebno sporočil francoskemu predsedniku Giscardu o uspešno zaključeni pogajanjih s čadskimi uporniki.

Tele foto: UPI

Napadi iz Moskve

Tednik »Novoje vremja« kritizira francoskega zgodovinarja Ellensteina — »Vmešavanje« State Departmenta

OD NAŠEGA MOSKOVSKEGA DOPISNIKA

MOSKVA, 1. februarja (Po telefonu) — Verjetno so v Moskvi ocenili, da se odločajo pomembne reči, kot so nadaljnji razvoj popuščanja napetosti ali pripravljanje razprave za beograjski sestanek, ali prihodnji odnosi v mednarodnem delavskem gibanju: vsekakor so te dni dokaj ostro reagirali na sleherni izjav o demokraciji in svobodah v ZSSR. Pri tem je razpon tarče moskovskih napadov zelo širok — od State Departmenta do francoskega komunističnega zgodovinarja Ellensteina.

Ellensteina je napadel znani politični teoretik, namenjen tujini, »Novoje vremja«, z voljo njegove zadnje knjige »KP, posvečene tako francoski partiji kot tudi izkušnjam KP SZ. Tednik očita zgodovinarju, da se spušta v »ponarejanje, nameste, objektivnega raziskovanja«, očita mu »tendencioznost, zapuščenje proletarskih, razrednih pozicij, zatekanje k »an tišovskemu izmišljotinam in s tem »pridušenje k antisojetskemu zboru«.

Ellensteina je sicer v vrstah KPF znana osebnost, saj je pomočnik direktorja partijskega instituta Mauricea Thoreza, hkrati pa je bil na zadnjih volitvah tudi uradni kandidat partije. Proslavljen se je z vrsto zgodovinskih del, od katerih je najbolj znano »Zgodovina ZSSR v štirih knjigah. Določene pripombe imajo v Moskvi do njega že prej, tokrat pa so jih širili in zaostriili.

»Novoje vremja« kritizira tudi »Zgodovina ZSSR«, zlasti poglavja, posvečena stalinizmu. V knjigi KP pa je Ellensteina tendencioznost doživela nadaljnji razvoj: »piše »Novoje vremja«, ali očita zgodovinarju, da »odkritje napada načela marksizma-leninizma«. Prvič zato, ker trdi, da je leninizem zastrel in neprikladen za sodobno Francijo, drugič zato, ker razvija tezo, da je francoskemu narodu demokratičnost prirojena, tretjič zato, ker navaja »antisovjetske« izmišljotine o kratkotrajni demokraciji in svobodah v ZSSR o preganjanju drugače mislečih in podobno.

Ta napad »Novoje vremja« bo nedvomno sprožil živahno diskusijo ne le v KPF, ampak naposlov s tistimi zahodnoevropskimi partijami, ki zavzamejo do omenjenih vprašanj precej podobna stališča. Če pustimo ob strani ostre, za novostno politiko značilne etikete, gre vendarle za obravnavanje bistvenih stvari, ki zanimajo te partije: koliko se pretekle izkušnje KP SZ posnemajo vredne

in koliko je lahko današnja država ureditev ZSSR za zgled drugim, ki šele stopajo na pot družbenih sprememb.

Sicer pa je za Moskvo neprijetno dejstvo, da je razvoj demokracije in svobodah v ZSSR postala nekako »splošna«, in da je zajela tudi »proje«, ki je zanjo najpomembnejše: to je popuščanje napetosti, oz. na daljnji odnosi z ZDA. Te dni je Moskva dvakrat kritizirala ameriški State Department: prvič zaradi njegovega zavzemanja za disidentskega fizika Saharova (po istem, ko je bil doma dovolj svoje dejavnosti uradno opozorjen), drugič pa zaradi njegovega stališča do podpisnikov »Listine 77« v ZSSR.

Včerajšnja »Pravda« je v svojem komentarju označila uradno izjavo State Departmenta o »Listini 77«, kot »odkritje vmešavanja v notranje zadeve druge suverene države, nedopustno glede na sklep in dokument evropske konference«. Pred dnevi pa je komentator TASS Kornilov napadel State Department, ker se je »z vednostjo Bele hiše« postavil na stran Saharova. Znano je, da je proklamiral tudi Dobrinin v Washingtonu in četudi se je Carter navedel izjave tiskovnega predstavnika State Departmenta, je vendarle rekel, da je njegovo stališče »načelno« in da se v Moskvi »vse kaže, da je »v mešanje« barometru znova »vignje skrb zaradi prihodnje obnašanja novega predsednika na tem področju«.

Obenem so v Moskvi napadli senatorja Churcha zaradi njegove resolucije o preganjanju nacionalnih manjšin v ZSSR. Vsekakor so v Moskvi mnenja, da je Zahod in v prvi vrsti ZDA okrepil svoj pritisk na ZSSR in nasploh na socialistične države na področju človeških pravic.

Sovijski tisk namreč navaja ne le primer »Listine 77«, ampak tudi podobne primere iz NDR, Poljske in včeraj tudi iz DR Vietnam: nave-

del je, da »ameriška propaganda zgana hrup okoli takih imenovanega problema človekovih pravic v Vietnamu«.

Ustvarja se torej vtis, da je socialistična skupnost v celoti ogrožena s strani imperialistične propagande, kar bo seveda terjalo okrepitev skupne obrambe, enotnosti in ideološke trdnosti. Takšen bo vsaj prvi odgovor Moskve, če bo v obdobju do beograjskega sestanka prišlo na tem področju še do stopnjevanja. To pa bi povečalo nevarnost, da bi bil beograjski sestanek še izrazitejši blok-kovsk obarvan, nekakšna tribuna za medsebojne obtožbe med Zahodom in Zahodom. TIT DOBERSEK

Optimizem Vancea

Prva tiskovna konferenca ameriškega državnega sekretarja - Diplomacija bo imela dosti dela - Prednost SALT II

WASHINGTON, 1. februarja (Tanjug) — Cyrus Vance je na svoji prvi tiskovni konferenci, odkar je postal državni sekretar v Carterjevi administraciji, izrazil precejšen optimizem glede svetovnih problemov, katerih ureditev zdaj išče mednarodna skupnost. Napovedal je, da bodo ZDA pri iskanju pozitivnih rešitev za te probleme igrale bolj konstruktivno vlogo.

Na tem sestanku z novinarji je Vance najprej ostro obsodil Smithov režim in zanj razvil dogodkov, ki ga je povzročila najnovejša Smithova politika. Ni pa napovedal nobene posebne ameriške akcije, ker meni, da so britanski predlogi, ki jih je Smith zavrnil, najboljša podlaga za ureditev položaja in za ustanovitve vlade večine. Opozoril je Smitha, naj ne pričakuje nobene podpore od ZDA, mimo britanskih predlogov, rekoč, da rešitve ni mogoče doseči, če se v pogajanja ne vključijo tudi predstavniki osvobodilnih gibanj.

Vance je potrdil, da bo 14. februarja odinil v Izrael in pet arabskih držav. Menil je, da bi letos lahko našel izhod iz bližnjevzhodne krize, pri čemer je opozoril na nove okoliščine in možnosti, na nova spoznanja, ki omogočajo ureditev. Njegova pot na Blizni vzhod je proučevalna, značaja in Vance pojde tja z namenom, da bi »začel ta proces«. Nato bi prišli v Washington voditelji več arabskih držav, med katerimi tu pričakujejo tudi predsednika Sadata in Asada. Zakor tudi izraelski premier Rabin, zato da bi nadaljevali pogovore in poiskali konkretne možnosti za obnovitev ženevskih pogajanj o ureditvi krize.

Vance je pripomnil, da si bodo ZDA za to prizadevale skupaj s soprorednicami ženevskih konference, Sovjetsko zvezo. Vance ne omalovažuje težav, ki bodo spremljale ta pogajanja, meni pa, da je letos kritično leto in da je treba izkoristiti nove pozitivne možnosti za nadaljevanje pogajanj o Bliznjem vzhodu, čim prej, tem bolje. Opozoril je tudi na sedanje stališče PLO glede Izraela, in da bi kritiziral PLO, izrazil prepričanje, da bi to stališče, če bodo vztrajali pri njem, oteževalo uresničitev pravic palestinskega ljudstva in upov, da bo tu prišlo do sprememb v okviru zboljšanosti in novih okoliščin na Bliznjem vzhodu.

Pogovori med predsednikom Makariom in voditeljem ciprskih Turkov Denktasem se zdijo Vanceu spodbudni. Rekel je, da bo že ta teden določil človeka, ki bo odpotoval v Grčijo, Turčijo in na Cipr, da bi proučil možnosti za ureditev ciprskega problema, o katerem je rekel, da je sicer zelo zapleten in težaven. Meni pa, da je bilo prav s sestankom Makarios — Denktas zdaj storjen prvi korak.

Vance je potrdil pripravljenost ZDA, da se začne pogajati o normalizaciji odnosov z Vietnamom. Vendar upa, da pred tem ne bo znova sproženo vprašanje sprejema te države v OZN.

Odnosi s Kitajsko se nadalje razvijajo v duhu šanghajskega dokumenta, je potrdil Vance, dokaj previdno pa je govoril o pripravljenosti ZDA za normalizacijo odnosov s Kubo, pri čemer se je omejil na splošno ugotovitev, da ZDA »želijo normalizacijo z vsemi državami«. Na vprašanje o morebitnih pogajanjih z LDR Korejo pa je rekel, da ZDA takšnih pogajanj ne bodo navezovala, ne da bi se posvetovale z Južno Korejo — kar pomeni, da jih ne izključuje.

Spodrezani frak

Nafta postaja tudi plačilno sredstvo. Iranska vlada je namreč ponudila britanski, da bi s sodski surove nafte plačala solate šeststo bodočih francoskih mornarških častikov na kolektu kraljevske mornarice v Dartmouthu, Londonu. »Sunday Times«, ki je novico objavil, je tudi izračunal, da bi si Velika Britanija z nenavado kupila zagotovila skoraj štiri milijone sodov nafte, če upoštevamo, da stane dveletno solanje na mornariški akademiji približno 50.000 funtov.

Toda s kupitjo vendar ne bo nič. Pa ne zato, kar londonska vlada ne bi mogla plačati, pač pa, ker je v akademiji v Dartmouthu še preveč tujcev. Med 480 častniki jih je kar četrtina iz tujine, med njimi tudi 40 Francozov.

Kongres v Vietnamu

HANOI, 1. febr. (VNA) — V Hoinšinu je je včeraj začel kongres nacionalne združene fronte Vietnamu. Udeležijo se ga predstavniki vseh družbenih in političnih organizacij, združenih v fronti. Politični poudarek je, da je kongresu predložil predsednik pripravljene komisije kongresa Hoang Quoc, podaja analitični pregled rasti združene fronte Vietnamu in njenega prispevka v osvobodilnem boju vietnamskega ljudstva in v današnji izgradnji dežele.

Kongres v Vietnamu

HANOI, 1. febr. (VNA) — V Hoinšinu je je včeraj začel kongres nacionalne združene fronte Vietnamu. Udeležijo se ga predstavniki vseh družbenih in političnih organizacij, združenih v fronti. Politični poudarek je, da je kongresu predložil predsednik pripravljene komisije kongresa Hoang Quoc, podaja analitični pregled rasti združene fronte Vietnamu in njenega prispevka v osvobodilnem boju vietnamskega ljudstva in v današnji izgradnji dežele.

V hrani je uspeh

Na Madžarskem boj za hrano na prvem mestu — Ni pomembno odkod, le da je vsega dovolj - Več za kmetijstvo

POSEBEJ ZA »DELO«

BUDIMPEŠTA, januarja — Na nedavnem kongresu kmetičkih delovnih zadrug je Janosz Kadar dejal, da v današnjem času trije pomembni dejavniki določajo svetovni razvoj v sedanosti in prihodnosti: atom, nafta in hrana. Le na tem tretjem področju se lahko uveljavimo, je dejal vodja madžarske partije.

Za madžarski napredek v celoti, je rečeno na tem zborovanju, je poglavitnega pomena tempo razvoja v kmetijstvu.

Kljub močni industrializaciji je kmetijstvo še vedno pomemben dejavnik, zlasti s stališča izvoza, saj vsak drugi dolar dobijo od kmetijskih izdelkov, ki jih izvažajo na Zahod.

Zakaj se pričakovanja niso izpolnila

Lahko bi rekli, da je od subopernega jezika število se preoprijemlje se dodobra sidrano pojmovanje, o katerem bi nemara kdo lahko dejal, da ima konzervativni privozik: da je namreč v državi tudi vse drugo videti lepo, kadar so madžarske njive zelene. K temu pa bi lahko pristavili še: kadar so hlevi in staje polni.

Lani pa njive niso bile tako zelene in vzrok za nekatere spodrsljaje na drugih gospodarskih področjih je iskati prav v spodrsljajih v kmetijstvu. Tako je na primer živilska industrija zastajala prav zato, ker ni imela dovolj surovin za predelavo. Lanski bruto proizvod kmetijstva je ostal na predlanski ravni in to, kot ugotavljajo, najneugodnejše presenečenje zadnjih let.

Razen pšenice, katere letina je bila rekordna — 38,8 metriskih centov na hektar, — je vse drugo obrodilo slabše, ko je bilo načrtovano: koruza, sončnice, sladkorna pesa, krma, zlasti pa sadije in vrtnine.

Vzporedno s tem se tudi težave z mesom (razen perutnine) niso občutneje premaknile z mrtve točke: reja prašičev je po občutnem padcu šele začela dajati rezultate, reja druge živine pa še ni nič napredovala.

Videti je, da je bil vrhu tega, da letina ni bila dobra, tudi mehanizem slabo naravn, zlasti glede spodbud za gospodarjenje in sicer v prvi vrsti na običnih in v drugem gospodarskem. Soci-

alistična ekonomika temelji na kolektiviziranem kmetijstvu in se temu ne bo odrekala, vendar ima zelo velik pomen tudi tistih 35 odstotkov celotne proizvodnje, ki jo zagotavljajo majhna zemljišča, so dejali v razpravi, ki je potekala dolgo meseca o odnosu do majhnih posevov, proti katerim je bil v nekem obdobju zapahil hladnejši veter.

V kmetijstvu so morali znova okrepitev prožno politiko in to so s precej močnim podokarmom storili na kongresu zadrug, ki je bil minuli mesec. Na izboljšani tehnološki podlagi in elementarni stimulativnosti, ki so jih ne le rehabilitirali, temveč se na prejšnji razvijali, so zasnovali letošnji načrt proizvodnje, ki, kar zadeva ambicije, nima veliko izgledov v povojnih letih.

Ambiciozen načrt

Letošnji načrt namreč predvideva povečanje proizvodnje za 7 do 8 odstotkov, s tem pa naj bi dejansko dosegli povečanje, enako dveletnemu povprečju. To v resnici pomeni, da naj bi letos dosegli običajno 4-odstotno povečanje, poleg tega pa še prav tolikšno povečanje za lansko leto kot nadomestilo za tisto, česar niso uresnili.

Poleg okrepljene tehnološke baze bodo letos dobili 7.000 novih traktorjev in okoli 2.000 kombajnov, namakalne površine se bodo povečale za 10.000 hektarjev, porabili bodo 10 odstotkov več umetnih gnojil, itd.

Vendar so, kot kaže, najpomembnejša sredstva, ki so jih kmetijskim gospodarstvom dali v obliki posojil, davčnih olajšav in neposrednih spodbud v obliki nagrad.

Novi minister za kmetijstvo, dr. Pal Romany je pred kratkim izjavil, naj »nihače z nevoščljivostjo ne opazuje, koliko posamezniki prinesejo domov denarja od prodane mleka«, kar pomeni, da s. se do skrajne mere povečale možnosti za rejo živine. Prišli so pravzaprav do tli-

ste meje, ko se nihče več ne sprašuje odkod, temveč je pomembno le, da je nečesa dovolj. Minister je poleg tega dejal: Nič nas ne moti, če se bo združila krava značilna v zasebnem hlevu in tam stala poleg »trabantov«.

Izgube okoli 3,5 milijarde forintov, ki so je lani zaznamoval gospodarstvo (to je okoli 6 odstotkov od celotnega narodnega dohodka), ki država očitno ne more več dovoliti. Madžarsko kmetijstvo, v katerem vsak aktivni delavec dela ne le za vsak dan, ki je zeleni dolar, temveč tudi za prehranjanje 15 državljanih, ne želi izgubiti naziva najučinkovitejšega kmetijstva v socialistični skupnosti.

MILOŠ COROVIĆ

Most sodelovanja

Videmski pokrajinski svet podprl osimski sporazum — Govor predstavnika Beneških Slovencev Pavla Petričiča

POSEBEJ ZA »DELO«

VIDEM, 1. februarja — Svetovalci strank ustanova loka so na seji pokrajinskega sveta v ponedeljek odobrili resolucijo, v kateri izražajo podporo italijansko-jugoslovanskemu sporazumu ter glede izvajanja njegovega gospodarskega dela zahtevajo široko posvetovanje z izvoljenimi telesi. Proti resoluciji je glasoval samo neofašistični svetovalec.

Razpravo o sporazumu je izvajal svetovalec Avtonomističnega gibanja (Movimento Friuli) Comini, ki je sicer predlagal njegovo ratifikacijo, vendar je zaradi učinkovitosti pri odpravljanju posledic potresa zahteval privolitev po ložaj Furianov pri izvajanju njegovega gospodarskega dela. Cominijevo ozko gledanje so udeleženci v razpravi zavrnili ter poudarili dejelne razsežnosti gospodarskih pobud.

Predstavniki Beneških Slovencev prof. Pavel Petričič (KPI) je podprl vlogo manjšin za razvijanje mednarodnega sodelovanja ter je opozoril na obveznost pokrajinskega sveta, da v skladu s

sklepom 9. decembra 1975. le-ta organizira manjšinsko konferenco v Vidmu. O pripravi na to konferenco bodo prihodnji ponedeljek razpravljali na seji komisije za kulturno in šolsko zadevo, ki so ji ob njem ustanovili 9. decembra 1975. leta prisodili tudi to nalogo, da organizira takšno manjšinsko konferenco, kakršni sta bili poprej v Trstu in Gorici.

Ob tem sta omenbe vredna govora se dveh razpravljalcev, neosvetočenega beneškega Slovenca Chlabudinja (KD) ter svetovalca Cretičja. Chlabudini je restriktivno ocenil določila osimskega sporazuma o manjšinski ter ni

priznal beneškim Slovincem pristih pravic, ki jih imajo Slovenci na Tržaškem in na Gorškem.

Chlabudini je ostal na stališču, ki ga je pred časom gledel narodnostnih pravic za govarjav v pokrajinskem svetu, ter je sedaj ponovno dokazoval svoje vztrajanje na najbolj konservativnih stališčih o tem vprašanju. Svetovalec Moretti (KD) pa je visoko ocenil italijansko-jugoslovanske odnose in pri tem omenil predvsem politične stike med KD in socialistično zvezo Slovencev.

GORAŽD VESEL

Sprava v OPEC?

Dvojni sistem naftnih cen povzročil velik padec proizvodnje v nekaterih članicah OPEC - Za izredni sestanek

Ze podatki o jannarski proizvodnji surove nafte v državah izvoznicah so nadvse zgovorno pokazali pomanjkljivosti »dvojnega« sistema cen, ki je nastal kot posledica nesoglasij na zadnjem ministrijskem srečanju OPEC v Dohi. Četudi je Saudska Arabija proti pričakovanjem le minimalno povečala proizvodnjo, in sicer od 9,1 milijona sodčkov dnevno (decembrska raven) na okroglih 10 milijonov sodčkov, se je količina načrtane nafte v nekaterih državah naftnega združenja že v prvih treh tednih novega leta skokovito zmanjšala.

Dvojni sistem cen je najbolj prizadel Kuvajit, kjer se je proizvodnja v januarju znižala za 33 odstotkov, o ali 1,8 milijona sodčkov dnevno — kolikor je bil lanski mesečni povpreček — na pičlih 1,2 milijona sodčkov. V Iranu so morali naftne pipe zapreti za četrtino — od šest na 4,6 milijona sodčkov dnevno — dokazljivi padec pa so zabeležili tudi v Iraku, o čemer pa ni natancnejših številk.

Razlike v cenah pa niso prizadele nekaterih manjših izvoznikov — Libije, Alžirije, Nigerije, Indonezije in Gabona — ki so sicer podražile nafto za dogovorjenih deset odstotkov (izjema le Indonezija, kjer je podražitev le 5,85-odstotna). Te države namreč dr. rajo nafto z nizkim odstotkom žvepljenih primesti, kolikne so omejene zaradi majhne zmogljivosti črpalnic in približno v skladu s povprajevanjem po vsi vrsti nafte, ki je ni mogoče nadomestiti s saudsko, četudi je občutno cenejša. Tudi južnoameriški izvozniki Venezuela in Ekvador nista utrpeli škode, saj nafto večidel prodajata v ZDA, bližnja vrelcev pa odtehta nekaj deset centrov dražjo nafto.

Zapletlo se je torej le na območju Perzijskega zaliva, kjer črpajo nafto približno enakih kakovosti, medtem ko so cene močno različne.

Saudska nafta, ki jo izkorišča konzorcijski štirih ameriških naftnih sestrar, je za 80 ameriških centov pri sodčku cenejša od iranske ter za 68 centov od kuvaitske, vendar ni edini razlog, ki je povzročil upadanje povpraševanja po iranski, iranski in kuvaitski nafti. Glede na dejstvo, da Riad ne sledi tržni konjunkturi, sicer bi moral do konca obremeniti vrelce — kar bi pomenilo 12 milijonov sodčkov dnevno — da so se v naftno kaj očitno, da so se v naftno igro vmešale tuje družbe, ki so si že v drugi polovici lanskega leta napolnile zaloge in bodo že v tem četrtletju

skusale izrabiti nesoglasja med članicami OPEC. Naftni izvedenci sodijo, da se bo skupno povpraševanje po nafti najkasneje v drugem četrtletju znižalo za tri milijone sodčkov dnevno, kar bo do nekaterih izvoznikov, ki potrebujejo denar za obsejne razvojne načrte — predvsem Irak ter Iran — le težka prenesla. Položaj je najtežji prav v Iranu, ki je za letos planiral 2,4 milijarde dolarjev primanjuljaja, zmanjšanje povpraševanja po nafti pa bi proračunsko luknjo še povečalo.

Razloge za spravo imajo tudi druge članice. Venezuela se sicer počuti varno zaradi prednosti, ki jih ima, je pa, po besedah predsednika Andresa, nadvse pripravljena sodelovati pri pogajanjih o usklajitvi dvojnih cen. Tudi Saudski Arabiji bi bil dogovor, ki ga bodo skusili doseči na februarjem izrednem zasedanju OPEC, izredno dobrodošel. Naftni minister Jamani je dal sicer bojevito izjavo, da bo Saudska Arabija prišla z dodatnimi vrtnji, tako da bi že letos dosegla proizvodnjo 14 milijonov sodčkov dnevno — kar je skoraj polovica izvoza celotne OPEC — vendar gre pri tem najverjetneje zgolj za rožljanje z orožjem, ki je običajno pred pomembnejši srečanjimi organizacije izvoznikov.

Očitno je torej, da situacija

Egipt med izvozniki nafte?

KAIRO, 1. feb. (INA) — Egiptovski minister za nafto inš. Ahmed Izidin je izjavil, da bo Egipt čez nekaj let nafto izvažal in ne uvažal, kot dela zdaj.

Riad z zmernim prilagajanjem tržnemu povpraševanju doseči nekatere zunanje politične cilje, predvsem vidne: so vlogi pri urejevanju bližnjevzhodne spora, pa tudi pri pogajanjih na pariski konferenci, vsaj kar zadeva eno delo dialoga. Le zaradi tega je Riad (časno) odstopil od deklarirane politike konserviranja naftnih zalog. V času manjšega povpraševanja — med nedavno recesijo v Zahodni Evropi — je namreč prav Saudska Arabija z zniževanjem proizvodnje prenesla večji del bremena pri nekonjunkturi, kar je marsikateri članici OPEC prihranilo občutne primanjuljaje.

In slednjič, tako Saudski Arabija kot najbolj bojevitice članice OPEC se zavedajo dveh dejstev, na kateri je ključ razlikam med njima potrebno računati. Sem sodi na eni strani pomen enotnosti OPEC, ki lahko le s skupnim in usklajenimi akcijami vodi svetovno naftno politiko.

BOZO MASANOVIĆ

Odpravljena cenzura

COLOMBO, 1. febr. (Tanjug) — Z odlokom vlade je v Sri Lanki danes odpravljena cenzura tiska, ki so jo uvedli

Medena potica

OD NASEGA BEOGRAJSKEGA DOPIŠNIKA

Verjetno bi delegati skupščine SR Srbije glasovali za osterbo kontrole razdelitve dohodka v elektroindustrijski taktiki, ko so v okviru plana razvoja republike do leta 1980 podprli obveznost združevanja sredstev za dohodkovni razvoj gospodarske panoge, če bi ob tej priložnosti imeli pred seboj poročilo o nenormalno visokih zaslužkih zaposlenih v proizvodnji električne energije. Bolj kot podatek, da so bili tukaj osebni dohodki povprečno za 100 odstotkov višji od povprečnih osebnih dohodkov v gospodarstvu republike, opozarja dejstvo, da družbenopolitične sile poudirajo leto niso reagirale na pomnjanje meril za delitev po delu, saj je povsem jasno, da visoki osebni dohodki niso bili sad povečane proizvodnje in delovne storilnosti.

V termoelektrani Obrenovac je znašal povprečni osebni dohodek 6.051 dinarjev, v Elektrocentru TOZD Valjevo 6.072, HE Dierpad 5.990, v skupnosti elektroindustrijske 6.211. Povprečni osebni dohodek strokovnjaka z visokošolsko izobrazbo je znašal v hidroelektrarnah 7.397 dinarjev, več kot 10 tisoč dinarjev je zaslužilo 144 delavcev.

V delegatskih klopeh je bilo slišati govornice, da so nekateri delavci v elektroindustrijski Srbiji dobivali mesečno tudi po 30.000 dinarjev. Ta podatek ni preverjen, vendar so ugotovili, da je bil njihov regres za letni odhod v primerjavi z republikanskim povprečjem večji za 60 odstotkov, v nekaterih elektroindustrijskih podjetjih pa celo za štirinajst. Takšni zaslužki in drugi prejemki so bili izplačani pod drugo leto, vse leto 1975 in prvo polovico lanskega.

Hkrati pa se, na primer, zaposleni v hidroelektrarnah niso proslavili na svojih delovnih mestih. Načrtovana proizvodnja je bila manjša za 6 odstotkov, storilnost pa za 2 odstotka.

Na veliko in rudarodarno razdeljevanje denarja v elektroindustrijski v času, ko bolj kot kdaj zahtevamo, da so osebni dohodki samo rezultat vloženega dela, je naleto na ostro obsodbo v drugih gospodarstvenih podjetjih, kjer so bili dohodki pod povprečjem, čeprav so tam vložili veliko napora. Tako so, na primer, v industriji Srbije dohodki manjši za 1 odstotek, produktivnost pa se je povečala za 2 odstotka. Točniki so pripravili pred kratkim pravo presenečenje v izvozu, pa vendar niti za paro niso povečali svojih osebnih dohodkov.

Zanesljivo osebni dohodek, ki si ga vržejo zaposleni v teh podjetjih, ni nastal čez noč in je predvsem rezultat širših potoč, ki so za svoj cilj imele nekaj drugega in ne to, da se zaposleni v elektroindustrijski najdejo medene potice. To so predvsem morali vedeti komunisti in vodilni. V položaju pa, ko niso bili dovolj skrbni v zvezi z elektroindustrijsko, ko ni bilo mogoče, so nemaloma povečali zaslužke, čeprav so imeli priložnost videti okrog sebe, kako se drugo gospodarstvo bori s tenkimi plačilnimi kuvertami in kako s težavo kroji družbene dogovore o delitvi po delu.

Specifična težava takšne politike delitve je vedna, če pomislimo na to, da je pred kratkim ostalo gospodarstvo razprazljivo ob obveznem združevanju sredstev za razvoj elektroindustrijske v Srbiji in da je v Vojvodini še v teku uspešna akcija vpisovanja posojila za zgraditev virov električne energije.

Za sporno delitev dohodka je vendar nekdo kriv, čeprav se doslej v elektroindustrijski niso potrudili, da bi ugotovili, kdo je to. Se vedno razpravljajo o moralopolitičnih odgovornostih tistih, ki so bili idejni bodilniki in zagovorniki visokih zaslužkov. Zato je tudi upravičen dvom v javno izpovedane besede družbenopolitičnih predstavnikov skupnosti elektroindustrijske Srbije, da bi morali subjektivnim silam zaupati, da bodo sporno delitev uredili po črki zakona o združevanju delu.

Izvršni svet skupščine SR Srbije je predlagal, raj bi osebne dohodke v elektroindustrijski zamrzili na lanske ravnini in v teku je izdelava mehanizma za limitiranje zaslužkov. Delegati so prav tako za vklopanje zaslužkov, saj niso bili spoštljivi družbeni dogovori. Medtem pa so administrativni ukrepi poročila, da takrat, ko bo led popustil, reka povečanih zaslužkov v elektroindustrijski ne bo stekla še hitreje. To se vprašujejo mnogi, ko imajo pred očmi predvsem pasivnost družbenopolitičnih organizacij in odgovornih voditeljev.

SLOBODAN DUKIĆ

Kmetje na nikogaršnji zemlji

Bi lahko zavrlj odhajanje iz vasi — V Vojvodini letno izgine 3 odstotke kmečkih gospodinjstev — Vse bi bilo drugače, če bi združene kmete zares osvobodili hipoteke »individualnih«

Trideset let po agrarni reformi in kolonizaciji se naš film Vlak brez voznega reda, ki je ovekovečil ta čas preseljevanja okoli 70.000 družin, lahko zdi mlajšim rodovom precej naven. Posebno tisti prizor, ki prikazuje glavnega junaka, kako »srce polka od sreče«, ko s pogledom objame vse svoje njive. Kajti odkar je ta vlak pripeljal, zlasti pa zadnji dve desetletji, je videti, kakor da svoji ravno v nasprotno smer. Zemljo množično zapuščajo, kmečko prebivalstvo se seli v naša mesta in mesta, a tudi v mesta Evrope, Amerike in Avstralije.

Po vojvodinskih vaseh, kjer se je po vojni zbralo največ kolonistov, se zdaj število kmečkih gospodinjstev zmanjšuje iz leta v leto za več kakor 3 odstotke. V petih dvajsetih letih (1953–71) se je aktivno kmečko prebivalstvo skratilo od 534.000 na 385.000, sodo pa, da je zdaj kmečko prebivalstvo v pokrajini celo že manj kot 37 odstotkov.

Naši demografi so pogosto malo poudarjali, da smo pri nas v povojnem razvoju imeli zelo intenziven, relativno najhitrejši proces razslojevanja vasi ozioroma zmanjševanja števila gospodinjstev, ki živijo od kmetijstva. Celotno državo, s tem izraženo s položajem delavcev v družbenem delu. Ideal našega delovnega kmeta v vsem povojnem obdobju je bil, da bi se izenačil z delavcem v tovarni, s človekom v mestu, ki ima pravilno višji osebni in družbeni standard. To je tudi glavni motiv velikega preseljevanja iz vasi v mesta.

Ves ta čas od priganjanja h kolektivizaciji do kasnejše, h privabljanju v kooperacijo — nekaj časa pa so bili prepušteni kar samim sebi — naši kmetje pogosto niso bili na svoji zemlji. Prepričani so se, da ima zanesljiv dohodek samo tisti, ki ima stalno zaposlitev.

Toda nobenega ideala, tudi idealna kmeta, ki želi imeti stalno delo ter na podlagi svojega dela načeloma enak položaj, pravice in obveznosti kot delavec v družbenem delu — ni mogoče uresničiti ne hitro ne brez težav. Seveda gre za medsebojno združevanje kmetov in za združevanje z družbenimi kmetijskimi posesti.

Ce vzamemo Vojvodino kot širše območje, zanimivo za razmišljanje, bomo videli, da se je doslej združilo 30.000 kmetov. To je v primerjavi s približno 254.000 gospodinjstvi, katerih vir dohodka je izključno ali pretežno kmetijska proizvodnja, zelo malo, komaj 8,5 odstotka. Če vemo, da je med temi gospodinjstvi okoli 25 odstotkov kmetijskih delavcev, lahko v negotovostnem delu, ki se usmerja v negotovostnem delu, niti in da je 28,2 odstotka gospodinjstev z ostarelimi kmeti, potem je pravih kmečkih gospodinjstev skupaj le okoli 130.000. To so tista, ki imajo kaj združevati, delo, zemljo, traktor...

Medtem pa, v začetku tega desetletja, sredi javne razprave o ustavnih dopolnitvah, so nekateri začeli zavzemati za novo agrarno reformo. Predvsem naj bi odpravili obstoječi agrarni maksimum 10 hektarov. Te zahteve so v

glavnem izražali nekateri kmetje, ki so imeli veliko zemlje in so jo hoteli imeti še več, velika večina kmetov pa v tem ni mogla videti svoje prihodnosti. Takšna agrarna reforma bi ustvarila razvoj kmetijstva farmerskega tipa, s katerim se v naših vaseh ne bi nič bistveno popravilo, lahko bi pa nastale celo nove težave. Očitno je torej, da nikakršna nova agrarna reforma in kolonizacija v današnjih razmerah ne prihajata v poštev.

Ustava, pozneje pa tudi zakon o združenem delu, odprata nova perspektiva kmetom — da se izenačijo s položajem delavcev v družbenem delu. Ideal našega delovnega kmeta v vsem povojnem obdobju je bil, da bi se izenačil z delavcem v tovarni, s človekom v mestu, ki ima pravilno višji osebni in družbeni standard. To je tudi glavni motiv velikega preseljevanja iz vasi v mesta.

Ves ta čas od priganjanja h kolektivizaciji do kasnejše, h privabljanju v kooperacijo — nekaj časa pa so bili prepušteni kar samim sebi — naši kmetje pogosto niso bili na svoji zemlji. Prepričani so se, da ima zanesljiv dohodek samo tisti, ki ima stalno zaposlitev.

Toda nobenega ideala, tudi idealna kmeta, ki želi imeti stalno delo ter na podlagi svojega dela načeloma enak položaj, pravice in obveznosti kot delavec v družbenem delu — ni mogoče uresničiti ne hitro ne brez težav. Seveda gre za medsebojno združevanje kmetov in za združevanje z družbenimi kmetijskimi posesti.

Ce vzamemo Vojvodino kot širše območje, zanimivo za razmišljanje, bomo videli, da se je doslej združilo 30.000 kmetov. To je v primerjavi s približno 254.000 gospodinjstvi, katerih vir dohodka je izključno ali pretežno kmetijska proizvodnja, zelo malo, komaj 8,5 odstotka. Če vemo, da je med temi gospodinjstvi okoli 25 odstotkov kmetijskih delavcev, lahko v negotovostnem delu, ki se usmerja v negotovostnem delu, niti in da je 28,2 odstotka gospodinjstev z ostarelimi kmeti, potem je pravih kmečkih gospodinjstev skupaj le okoli 130.000. To so tista, ki imajo kaj združevati, delo, zemljo, traktor...

Medtem pa, v začetku tega desetletja, sredi javne razprave o ustavnih dopolnitvah, so nekateri začeli zavzemati za novo agrarno reformo. Predvsem naj bi odpravili obstoječi agrarni maksimum 10 hektarov. Te zahteve so v

glavnem izražali nekateri kmetje, ki so imeli veliko zemlje in so jo hoteli imeti še več, velika večina kmetov pa v tem ni mogla videti svoje prihodnosti. Takšna agrarna reforma bi ustvarila razvoj kmetijstva farmerskega tipa, s katerim se v naših vaseh ne bi nič bistveno popravilo, lahko bi pa nastale celo nove težave. Očitno je torej, da nikakršna nova agrarna reforma in kolonizacija v današnjih razmerah ne prihajata v poštev.

Ustava, pozneje pa tudi zakon o združenem delu, odprata nova perspektiva kmetom — da se izenačijo s položajem delavcev v družbenem delu. Ideal našega delovnega kmeta v vsem povojnem obdobju je bil, da bi se izenačil z delavcem v tovarni, s človekom v mestu, ki ima pravilno višji osebni in družbeni standard. To je tudi glavni motiv velikega preseljevanja iz vasi v mesta.

Ves ta čas od priganjanja h kolektivizaciji do kasnejše, h privabljanju v kooperacijo — nekaj časa pa so bili prepušteni kar samim sebi — naši kmetje pogosto niso bili na svoji zemlji. Prepričani so se, da ima zanesljiv dohodek samo tisti, ki ima stalno zaposlitev.

Toda nobenega ideala, tudi idealna kmeta, ki želi imeti stalno delo ter na podlagi svojega dela načeloma enak položaj, pravice in obveznosti kot delavec v družbenem delu — ni mogoče uresničiti ne hitro ne brez težav. Seveda gre za medsebojno združevanje kmetov in za združevanje z družbenimi kmetijskimi posesti.

Ce vzamemo Vojvodino kot širše območje, zanimivo za razmišljanje, bomo videli, da se je doslej združilo 30.000 kmetov. To je v primerjavi s približno 254.000 gospodinjstvi, katerih vir dohodka je izključno ali pretežno kmetijska proizvodnja, zelo malo, komaj 8,5 odstotka. Če vemo, da je med temi gospodinjstvi okoli 25 odstotkov kmetijskih delavcev, lahko v negotovostnem delu, ki se usmerja v negotovostnem delu, niti in da je 28,2 odstotka gospodinjstev z ostarelimi kmeti, potem je pravih kmečkih gospodinjstev skupaj le okoli 130.000. To so tista, ki imajo kaj združevati, delo, zemljo, traktor...

Medtem pa, v začetku tega desetletja, sredi javne razprave o ustavnih dopolnitvah, so nekateri začeli zavzemati za novo agrarno reformo. Predvsem naj bi odpravili obstoječi agrarni maksimum 10 hektarov. Te zahteve so v

glavnem izražali nekateri kmetje, ki so imeli veliko zemlje in so jo hoteli imeti še več, velika večina kmetov pa v tem ni mogla videti svoje prihodnosti. Takšna agrarna reforma bi ustvarila razvoj kmetijstva farmerskega tipa, s katerim se v naših vaseh ne bi nič bistveno popravilo, lahko bi pa nastale celo nove težave. Očitno je torej, da nikakršna nova agrarna reforma in kolonizacija v današnjih razmerah ne prihajata v poštev.

Ustava, pozneje pa tudi zakon o združenem delu, odprata nova perspektiva kmetom — da se izenačijo s položajem delavcev v družbenem delu. Ideal našega delovnega kmeta v vsem povojnem obdobju je bil, da bi se izenačil z delavcem v tovarni, s človekom v mestu, ki ima pravilno višji osebni in družbeni standard. To je tudi glavni motiv velikega preseljevanja iz vasi v mesta.

Ves ta čas od priganjanja h kolektivizaciji do kasnejše, h privabljanju v kooperacijo — nekaj časa pa so bili prepušteni kar samim sebi — naši kmetje pogosto niso bili na svoji zemlji. Prepričani so se, da ima zanesljiv dohodek samo tisti, ki ima stalno zaposlitev.

Toda nobenega ideala, tudi idealna kmeta, ki želi imeti stalno delo ter na podlagi svojega dela načeloma enak položaj, pravice in obveznosti kot delavec v družbenem delu — ni mogoče uresničiti ne hitro ne brez težav. Seveda gre za medsebojno združevanje kmetov in za združevanje z družbenimi kmetijskimi posesti.

Ce vzamemo Vojvodino kot širše območje, zanimivo za razmišljanje, bomo videli, da se je doslej združilo 30.000 kmetov. To je v primerjavi s približno 254.000 gospodinjstvi, katerih vir dohodka je izključno ali pretežno kmetijska proizvodnja, zelo malo, komaj 8,5 odstotka. Če vemo, da je med temi gospodinjstvi okoli 25 odstotkov kmetijskih delavcev, lahko v negotovostnem delu, ki se usmerja v negotovostnem delu, niti in da je 28,2 odstotka gospodinjstev z ostarelimi kmeti, potem je pravih kmečkih gospodinjstev skupaj le okoli 130.000. To so tista, ki imajo kaj združevati, delo, zemljo, traktor...

Medtem pa, v začetku tega desetletja, sredi javne razprave o ustavnih dopolnitvah, so nekateri začeli zavzemati za novo agrarno reformo. Predvsem naj bi odpravili obstoječi agrarni maksimum 10 hektarov. Te zahteve so v

glavnem izražali nekateri kmetje, ki so imeli veliko zemlje in so jo hoteli imeti še več, velika večina kmetov pa v tem ni mogla videti svoje prihodnosti. Takšna agrarna reforma bi ustvarila razvoj kmetijstva farmerskega tipa, s katerim se v naših vaseh ne bi nič bistveno popravilo, lahko bi pa nastale celo nove težave. Očitno je torej, da nikakršna nova agrarna reforma in kolonizacija v današnjih razmerah ne prihajata v poštev.

Ustava, pozneje pa tudi zakon o združenem delu, odprata nova perspektiva kmetom — da se izenačijo s položajem delavcev v družbenem delu. Ideal našega delovnega kmeta v vsem povojnem obdobju je bil, da bi se izenačil z delavcem v tovarni, s človekom v mestu, ki ima pravilno višji osebni in družbeni standard. To je tudi glavni motiv velikega preseljevanja iz vasi v mesta.

Ves ta čas od priganjanja h kolektivizaciji do kasnejše, h privabljanju v kooperacijo — nekaj časa pa so bili prepušteni kar samim sebi — naši kmetje pogosto niso bili na svoji zemlji. Prepričani so se, da ima zanesljiv dohodek samo tisti, ki ima stalno zaposlitev.

Toda nobenega ideala, tudi idealna kmeta, ki želi imeti stalno delo ter na podlagi svojega dela načeloma enak položaj, pravice in obveznosti kot delavec v družbenem delu — ni mogoče uresničiti ne hitro ne brez težav. Seveda gre za medsebojno združevanje kmetov in za združevanje z družbenimi kmetijskimi posesti.

Ce vzamemo Vojvodino kot širše območje, zanimivo za razmišljanje, bomo videli, da se je doslej združilo 30.000 kmetov. To je v primerjavi s približno 254.000 gospodinjstvi, katerih vir dohodka je izključno ali pretežno kmetijska proizvodnja, zelo malo, komaj 8,5 odstotka. Če vemo, da je med temi gospodinjstvi okoli 25 odstotkov kmetijskih delavcev, lahko v negotovostnem delu, ki se usmerja v negotovostnem delu, niti in da je 28,2 odstotka gospodinjstev z ostarelimi kmeti, potem je pravih kmečkih gospodinjstev skupaj le okoli 130.000. To so tista, ki imajo kaj združevati, delo, zemljo, traktor...

Medtem pa, v začetku tega desetletja, sredi javne razprave o ustavnih dopolnitvah, so nekateri začeli zavzemati za novo agrarno reformo. Predvsem naj bi odpravili obstoječi agrarni maksimum 10 hektarov. Te zahteve so v

glavnem izražali nekateri kmetje, ki so imeli veliko zemlje in so jo hoteli imeti še več, velika večina kmetov pa v tem ni mogla videti svoje prihodnosti. Takšna agrarna reforma bi ustvarila razvoj kmetijstva farmerskega tipa, s katerim se v naših vaseh ne bi nič bistveno popravilo, lahko bi pa nastale celo nove težave. Očitno je torej, da nikakršna nova agrarna reforma in kolonizacija v današnjih razmerah ne prihajata v poštev.

Ustava, pozneje pa tudi zakon o združenem delu, odprata nova perspektiva kmetom — da se izenačijo s položajem delavcev v družbenem delu. Ideal našega delovnega kmeta v vsem povojnem obdobju je bil, da bi se izenačil z delavcem v tovarni, s človekom v mestu, ki ima pravilno višji osebni in družbeni standard. To je tudi glavni motiv velikega preseljevanja iz vasi v mesta.

Ves ta čas od priganjanja h kolektivizaciji do kasnejše, h privabljanju v kooperacijo — nekaj časa pa so bili prepušteni kar samim sebi — naši kmetje pogosto niso bili na svoji zemlji. Prepričani so se, da ima zanesljiv dohodek samo tisti, ki ima stalno zaposlitev.

Toda nobenega ideala, tudi idealna kmeta, ki želi imeti stalno delo ter na podlagi svojega dela načeloma enak položaj, pravice in obveznosti kot delavec v družbenem delu — ni mogoče uresničiti ne hitro ne brez težav. Seveda gre za medsebojno združevanje kmetov in za združevanje z družbenimi kmetijskimi posesti.

Ce vzamemo Vojvodino kot širše območje, zanimivo za razmišljanje, bomo videli, da se je doslej združilo 30.000 kmetov. To je v primerjavi s približno 254.000 gospodinjstvi, katerih vir dohodka je izključno ali pretežno kmetijska proizvodnja, zelo malo, komaj 8,5 odstotka. Če vemo, da je med temi gospodinjstvi okoli 25 odstotkov kmetijskih delavcev, lahko v negotovostnem delu, ki se usmerja v negotovostnem delu, niti in da je 28,2 odstotka gospodinjstev z ostarelimi kmeti, potem je pravih kmečkih gospodinjstev skupaj le okoli 130.000. To so tista, ki imajo kaj združevati, delo, zemljo, traktor...

Medtem pa, v začetku tega desetletja, sredi javne razprave o ustavnih dopolnitvah, so nekateri začeli zavzemati za novo agrarno reformo. Predvsem naj bi odpravili obstoječi agrarni maksimum 10 hektarov. Te zahteve so v

glavnem izražali nekateri kmetje, ki so imeli veliko zemlje in so jo hoteli imeti še več, velika večina kmetov pa v tem ni mogla videti svoje prihodnosti. Takšna agrarna reforma bi ustvarila razvoj kmetijstva farmerskega tipa, s katerim se v naših vaseh ne bi nič bistveno popravilo, lahko bi pa nastale celo nove težave. Očitno je torej, da nikakršna nova agrarna reforma in kolonizacija v današnjih razmerah ne prihajata v poštev.

Ustava, pozneje pa tudi zakon o združenem delu, odprata nova perspektiva kmetom — da se izenačijo s položajem delavcev v družbenem delu. Ideal našega delovnega kmeta v vsem povojnem obdobju je bil, da bi se izenačil z delavcem v tovarni, s človekom v mestu, ki ima pravilno višji osebni in družbeni standard. To je tudi glavni motiv velikega preseljevanja iz vasi v mesta.

Ves ta čas od priganjanja h kolektivizaciji do kasnejše, h privabljanju v kooperacijo — nekaj časa pa so bili prepušteni kar samim sebi — naši kmetje pogosto niso bili na svoji zemlji. Prepričani so se, da ima zanesljiv dohodek samo tisti, ki ima stalno zaposlitev.

Toda nobenega ideala, tudi idealna kmeta, ki želi imeti stalno delo ter na podlagi svojega dela načeloma enak položaj, pravice in obveznosti kot delavec v družbenem delu — ni mogoče uresničiti ne hitro ne brez težav. Seveda gre za medsebojno združevanje kmetov in za združevanje z družbenimi kmetijskimi posesti.

Ce vzamemo Vojvodino kot širše območje, zanimivo za razmišljanje, bomo videli, da se je doslej združilo 30.000 kmetov. To je v primerjavi s približno 254.000 gospodinjstvi, katerih vir dohodka je izključno ali pretežno kmetijska proizvodnja, zelo malo, komaj 8,5 odstotka. Če vemo, da je med temi gospodinjstvi okoli 25 odstotkov kmetijskih delavcev, lahko v negotovostnem delu, ki se usmerja v negotovostnem delu, niti in da je 28,2 odstotka gospodinjstev z ostarelimi kmeti, potem je pravih kmečkih gospodinjstev skupaj le okoli 130.000. To so tista, ki imajo kaj združevati, delo, zemljo, traktor...

Medtem pa, v začetku tega desetletja, sredi javne razprave o ustavnih dopolnitvah, so nekateri začeli zavzemati za novo agrarno reformo. Predvsem naj bi odpravili obstoječi agrarni maksimum 10 hektarov. Te zahteve so v

glavnem izražali nekateri kmetje, ki so imeli veliko zemlje in so jo hoteli imeti še več, velika večina kmetov pa v tem ni mogla videti svoje prihodnosti. Takšna agrarna reforma bi ustvarila razvoj kmetijstva farmerskega tipa, s katerim se v naših vaseh ne bi nič bistveno popravilo, lahko bi pa nastale celo nove težave. Očitno je torej, da nikakršna nova agrarna reforma in kolonizacija v današnjih razmerah ne prihajata v poštev.

Ustava, pozneje pa tudi zakon o združenem delu, odprata nova perspektiva kmetom — da se izenačijo s položajem delavcev v družbenem delu. Ideal našega delovnega kmeta v vsem povojnem obdobju je bil, da bi se izenačil z delavcem v tovarni, s človekom v mestu, ki ima pravilno višji osebni in družbeni standard. To je tudi glavni motiv velikega preseljevanja iz vasi v mesta.

Ves ta čas od priganjanja h kolektivizaciji do kasnejše, h privabljanju v kooperacijo — nekaj časa pa so bili prepušteni kar samim sebi — naši kmetje pogosto niso bili na svoji zemlji. Prepričani so se, da ima zanesljiv dohodek samo tisti, ki ima stalno zaposlitev.

Toda nobenega ideala, tudi idealna kmeta, ki želi imeti stalno delo ter na podlagi svojega dela načeloma enak položaj, pravice in obveznosti kot delavec v družbenem delu — ni mogoče uresničiti ne hitro ne brez težav. Seveda gre za medsebojno združevanje kmetov in za združevanje z družbenimi kmetijskimi posesti.

Ce vzamemo Vojvodino kot širše območje, zanimivo za razmišljanje, bomo videli, da se je doslej združilo 30.000 kmetov. To je v primerjavi s približno 254.000 gospodinjstvi, katerih vir dohodka je izključno ali pretežno kmetijska proizvodnja, zelo malo, komaj 8,5 odstotka. Če vemo, da je med temi gospodinjstvi okoli 25 odstotkov kmetijskih delavcev, lahko v negotovostnem delu, ki se usmerja v negotovostnem delu, niti in da je 28,2 odstotka gospodinjstev z ostarelimi kmeti, potem je pravih kmečkih gospodinjstev skupaj le okoli 130.000. To so tista, ki imajo kaj združevati, delo, zemljo, traktor...

Medtem pa, v začetku tega desetletja, sredi javne razprave o ustavnih dopolnitvah, so nekateri začeli zavzemati za novo agrarno reformo. Predvsem naj bi odpravili obstoječi agrarni maksimum 10 hektarov. Te zahteve so v

glavnem izražali nekateri kmetje, ki so imeli veliko zemlje in so jo hoteli imeti še več, velika večina kmetov pa v tem ni mogla videti svoje prihodnosti. Takšna agrarna reforma bi ustvarila razvoj kmetijstva farmerskega tipa, s katerim se v naših vaseh ne bi nič bistveno popravilo, lahko bi pa nastale celo nove težave. Očitno je torej, da nikakršna nova agrarna reforma in kolonizacija v današnjih razmerah ne prihajata v poštev.

Ustava, pozneje pa tudi zakon o združenem delu, odprata nova perspektiva kmetom — da se izenačijo s položajem delavcev v družbenem delu. Ideal našega delovnega kmeta v vsem povojnem obdobju je bil, da bi se izenačil z delavcem v tovarni, s človekom v mestu, ki ima pravilno višji osebni in družbeni standard. To je tudi glavni motiv velikega preseljevanja iz vasi v mesta.

Ves ta čas od priganjanja h kolektivizaciji do kasnejše, h privabljanju v kooperacijo — nekaj časa pa so bili prepušteni kar samim sebi — naši kmetje pogosto niso bili na svoji zemlji. Prepričani so se, da ima zanesljiv dohodek samo tisti, ki ima stalno zaposlitev.

Toda nobenega ideala, tudi idealna kmeta, ki želi imeti stalno delo ter na podlagi svojega dela načeloma enak položaj, pravice in obveznosti kot delavec v družbenem delu — ni mogoče uresničiti ne hitro ne brez težav. Seveda gre za medsebojno združevanje kmetov in za združevanje z družbenimi kmetijskimi posesti.

Ce vzamemo Vojvodino kot širše območje, zanimivo za razmišljanje, bomo videli, da se je doslej združilo 30.000 kmetov. To je v primerjavi s približno 254.000 gospodinjstvi, katerih vir dohodka je izključno ali pretežno kmetijska proizvodnja, zelo malo, komaj 8,5 odstotka. Če vemo, da je med temi gospodinjstvi okoli 25 odstotkov kmetijskih delavcev, lahko v negotovostnem delu, ki se usmerja v negotovostnem delu, niti in da je 28,2 odstotka gospodinjstev z ostarelimi kmeti, potem je pravih kmečkih gospodinjstev skupaj le okoli 130.000. To so tista, ki imajo kaj združevati, delo, zemljo, traktor...

Medtem pa, v začetku tega desetletja, sredi javne razprave o ustavnih dopolnitvah, so nekateri začeli zavzemati za novo agrarno reformo. Predvsem naj bi odpravili obstoječi agrarni maksimum 10 hektarov. Te zahteve so v

glavnem izražali nekateri kmetje, ki so imeli veliko zemlje in so jo hoteli imeti še več, velika večina kmetov pa v tem ni mogla videti svoje prihodnosti. Takšna agrarna reforma bi ustvarila razvoj kmetijstva farmerskega tipa, s katerim se v naših vaseh ne bi nič bistveno popravilo, lahko bi pa nastale celo nove težave. Očitno je torej, da nikakršna nova agrarna reforma in kolonizacija v današnjih razmerah ne prihajata v poštev.

Ustava, pozneje pa tudi zakon o združenem delu, odprata nova perspektiva kmetom — da se izenačijo s položajem delavcev v družbenem delu. Ideal našega delovnega kmeta v vsem povojnem obdobju je bil, da bi se izenačil z delavcem v tovarni, s človekom v mestu, ki ima pravilno višji osebni in družbeni standard. To je tudi glavni motiv velikega preseljevanja iz vasi v mesta.

Ves ta čas od priganjanja h kolektivizaciji do kasnejše, h privabljanju v kooperacijo — nekaj časa pa so bili prepušteni kar samim sebi — naši kmetje pogosto niso bili na svoji zemlji. Prepričani so se, da ima zanesljiv dohodek samo tisti, ki ima stalno zaposlitev.

Toda nobenega ideala, tudi idealna kmeta, ki želi imeti stalno delo ter na podlagi svojega dela načeloma enak položaj, pravice in obveznosti kot delavec v družbenem delu — ni mogoče uresničiti ne hitro ne brez težav. Seveda gre za medsebojno združevanje kmetov in za združevanje z družbenimi kmetijskimi posesti.

Ce vzamemo Vojvodino kot širše območje, zanimivo za razmišljanje, bomo videli, da se je doslej združilo 30.000 kmetov. To je v primerjavi s približno 254.000 gospodinjstvi, katerih vir dohodka je izključno ali pretežno kmetijska proizvodnja, zelo malo, komaj 8,5 odstotka. Če vemo, da je med temi gospodinjstvi okoli 25 odstotkov kmetijskih delavcev, lahko v negotovostnem delu, ki se usmerja v negotovostnem delu, niti in da je 28,2 odstotka gospodinjstev z ostarelimi kmeti, potem je pravih kmečkih gospodinjstev skupaj le okoli 130.000. To so tista, ki imajo kaj združevati, delo, zemljo, traktor...

Medtem pa, v začetku tega desetletja, sredi javne razprave o ustavnih dopolnitvah, so nekateri začeli zavzemati za novo agrarno reformo. Predvsem naj bi odpravili obstoječi agrarni maksimum 10 hektarov. Te zahteve so v

glavnem izražali nekateri kmetje, ki so imeli veliko zemlje in so jo hoteli imeti še več, velika večina kmetov pa v tem ni mogla videti svoje prihodnosti. Takšna agrarna reforma bi ustvarila razvoj kmetijstva farmerskega tipa, s katerim se v naših vaseh ne bi nič bistveno popravilo, lahko bi pa nastale celo nove težave. Očitno je torej, da nikakršna nova agrarna reforma in kolonizacija v današnjih razmerah ne prihajata v poštev.

Ustava, pozneje pa tudi zakon o združenem delu, odprata nova perspektiva kmetom — da se izenačijo s položajem delavcev v družbenem delu. Ideal našega

Škerjančevih Osem skladb za godala

Sovjetski violinist I. Bezrodni in dirigent U. Lajovic z orkestrom SF

Slovenska filharmonija je za izbor programa za četrti (oranzni) abonmaji koncert poudarila vlogo svojega godalnega korpusa. Slišali smo Škerjančevih Osem skladb za godala, Bachov Koncert za violino in orkester št. 2 v E-duru in Mozartovo Simfonijo št. 40 v g-molu, KV 550. Kot solist je nastopil sovjetski violinist Igor Bezrodni, dirigiral pa je Uroš Lajovic.

V uvodoma predstavljene Škerjančevih Osmih skladbah za godala so prišle do izraza mnoge odlike godalnega orkestra Slovenske filharmonije. Če izvajamci slabše odigrano tretjo skladbo, pri kateri je bilo zlasti v prvem delu nekaj tehničnih težav, potem lahko zapišemo, da so godala dosegla sočno zvočno, da so bila barvita, harmonsko uravnotežena, v fraznem gibanju naravna, občutena, v oblikovanem vedenju pa predvsem zelo muzikalna. Pri tem gre ob orkestru po hvala tudi dirigentu, ki je vodil orkester z voljno roko, z mehkim gibom ter tako dosegel impresivno zvočnost pretežno liričnega karakterja, zvesto osnovni izhodnici Škerjančeve palete orkestralnega zvoka.

Bachov Koncert za violino in orkester št. 2 v E-duru je odigral sovjetski violinist Igor Bezrodni. To je violinist velikega ugleda, pridobljenega s tehničnim znanjem in muzikalnostjo. Obogal tudi pri njegovi interpretaciji Bachovega Koncerta ni bilo malo. In vendar vsa tehnika in muzikalnost nista porodili interpretacije, ki bi dala Bachovi polifoniji globlji smisel.

Mozartova Simfonija št. 40 v g-molu je v izvedbi orkestra Slovenske filharmonije in dirigenta Uroša Lajovice doživela solidno predstavitev. Osnovni interpretacijski impulsi so obetali svežo, tudi stilno uravnano podobo te imenite Mozartove glasbe. Oprekati bi kvečjemu menili, da je bil v obeh krajnih delih po nepotrebnem grob, s pretrpanim poudarkom plesnosti in torej tudi v razkoraku s triom. V prvih dveh in tudi v zadnjem stavku so maši filharmoniki zaigrali stilno urejeno, verno dirigentovim napotkom, a tudi z drobnimi napakami, ki jih moramo vedeti zaradi pomladitve v ansamblu tudi spregledati.

PAVEL MIHELČIČ

Mladi za kulturni praznik

V mariborski prvi gimnaziji petič »Mladi likovniki Prešernu«

Na Prešernov dan bodo v mladinskem razstavišču Avla na prvi gimnaziji v Mariboru odprli republiško razstavo likovnih del slovenskih srednješolcev pod naslovom »Mladi likovniki Prešernu«. Razstava se vsebinsko navezuje na številne kulturne prireditve ob slovenskem kulturnem prazniku in želi tako kot v preteklih letih prikazati kar največji zaokrožen preseg mladinske likovne ustvarjalnosti na slovenskih srednjih šolah. Zvečinska razstava je dosegla lepo stopnjo v likovni kvaliteti, kar je brez dvoma tudi zasluga poštovanega vzgojnega dela številnih likovnih pedagogov in mentorjev, ki žele dati mladi generaciji najširše ustvarjalne možnosti. Tako razstava posreduje širokemu krogu občanov Maribora in severovzhodne Slovenije celovito podobo dosežkov mladinske likovne dejavnosti danes in tukaj.

Tudi letos so se mladi likovniki radi odzvali vabilu Avle k sodelovanju, saj je prišlo na razstavo več kot dvesto likovnih del — olt, temper, akvarelov, risb, grafik, fotografij in malih plastik, izmed katerih bo strokovna žirija odbrala dela za razstavo in najboljšim avtorjem podelila enakovredne nagrade, katere je prispevala OK ZSMS Maribor, ki je že tretjič pokroviteljica te razstave.

Zavoljo velikega števila poslatih del bo tudi letos, podobno kot lani, razstava likovni odprta v dveh razstaviščih — v torko, 8. februarja bodo ob 17. uri svečano odprli razstavo v Avli, ob 19. uri pa v Mali galeriji I. Cobala.

Letošnja razstava je peta po vrsti, zato ji žele mladi organizatorji dati jubilejni poudarek — ob tej priložnosti bo izšel razstaviščni katalog, obe otvoritve pa bodo dopolnili člani recitacijske in dramske skupine MKUD »dr. Franjo Cernke« z izborom mladinskih pesnikov, ki so v preteklih petih letih ustvarjali na tej gimnaziji in objavljali v glasilu Mlada misel — to so: Anđelka Trkulja, Zarko Golob in Tone Petelinšek. Otvoritve se bodo udeležili tudi dijaki slovenske gimnazije iz Celovca, ki s likovnimi prispevki že tretjič sodelujejo na tej razstavi, pa nagajenci in njihovi likovni mentorji, kot gost pa se razstave udeležuje gimnazija »Mirko Lučkovič« iz potratnega Kraljeva.

M. R.

Prešernov teden

V Kranju dvajset prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku - Na osrednjem mestu teden slovenske drame

Praznovanje ob slovenskem kulturnem prazniku v Kranju bo obsegalo okoli 20 prireditev, med katerimi zavzema osrednje mesto teden slovenske drame, ki se bo začel v četrtek s predstavo eksperimentalnega gledališča Glej iz Ljubljane. Do 12. februarja se bo potem zvrstilo 10 dramskih del, ki jih bodo predstavila slovenska poklicna gledališča in amaterske skupine. Tokrat bodo imeli obiskovalci Prešernovega gledališča v Kranju priložnost videti izredno sveže predstave, med katerimi bodo nekatere doživle svoje premiere tik pred festivalom, oziroma celo med njim.

Eksperimentalno gledališče Glej prihaja v Kranj z dramo »Brucka ali obdobje prilaganja« Milana Jesiha, za katero je bil avtor nagrajen na lanskem natečaju za izvr-

no slovensko dramsko delo. Naslednji dan se bo predstavil najboljši amaterski ansambel z lanskega srečanja gledaliških skupin Slovenije na Vrhniki, Prosvetno društvo Horjul s »Kurentom« Cankarja-Beline. Sledilo bo Stalno slovensko gledališče iz Trsta, ki bo uprizorilo Tavčarjevo komedijo »Igorju ugaja Bach«.

V nedeljo bo Gledališče Pekarna iz Ljubljane odigralo delo Denisa Poniža »Igra o smrti«. Pavla Lužana, ki bo na teden slovenske drame sodeloval z dvema tekstoma, bo najprej predstavilo Slovensko ljudsko gledališče iz Celja s komedijo »Zlati časi, lepi kraji«, katere premiera je bila pred kratkim. Novogoriško Primorsko dramsko gledališče je za letošnji, teden izbralo prav tako k me-

dijo, in sicer Frančka Rusca »Lenega čaka dolga«.

Domaća igralska skupina Prešernovega gledališča bo v sredo, 9. februarja predstavila tretji del Potrčevce triologije »Krefli«. Kranjski igralski ansambel je edini, ki je odigral vse tri drame o Kreflih. Drama Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane bo prišla v Kranj s poetično dramo Gregorja Strniša »Driada«.

Predzadnjo predstavo bo imelo Slovensko narodno gledališče iz Maribora s Partiljevo komedijo »O, ne, ščuke pa ne«. Teden slovenske drame pa bo 12. februarja zaključilo Mestno gledališče ljubljansko, ki bo predstavilo »Prikaze iz delavskega življenja«. Avtor Pavel Lužan je za besedilo »Sreča neposrednih proizvajalcev« dobil prvo nagrado na lanskem natečaju za izvršno slovensko dramsko delo.

Tokrat bodo prišla v Kranj samo slovenska gledališča, kajti za tradicionalno povabilo eni izmed igralskih skupin iz druge republike, ki ima na svojem sporedu delo slovenskega avtorja, je, žal, zmanjkalo denarja.

Prešernovo gledališče bo 11. februarja organiziralo okroglo mizo na temo »Dramatika v slovenskem gledališču«.

Na pogovor, ki ga bo vodil umetniški vodja Mestnega gledališča Bojan Štih, bodo povabljeni vsi ustvarjalci na vodenih predstav, znanstveniki, kritiki in drugi. Pri Prešernovem gledališču bi ob tej priložnosti želeli sodelovati tudi s srednjimi šolami, tako pri pripravi predstav, kakor pri organizaciji pogovorov. Zanimati je dogovorjeno le s kranjsko gimnazijo za popoldansko predstavo mariborskega gledališča.

Vse predstave tedna slovenske drame so že skoraj v celoti razprodane, ker so večino vstopnic prevzeli kranjski delavci in ljubitelji. Nekaj sedev je še v prosti prodaji, sicer pa v Prešernovem gledališču zagotavljajo, da bo do tisti obiskovalci, ki ne bodo dobili vstopnic, lahko zasedli mesta tistih, ki bodo z vstopnicami ostali doma.

V Prešernovem tednu bodo v Kranju odprli tudi 4 razstave. V galerijskih prostorih Prešernove hiše bo razstava o Simonu Gregorčiču, posvečena 70-letnici njegove smrti. V galeriji Mestne hiše bodo na ogled dela prekmurških likovnih umetnikov, v stebršni dvorani v Mestni hiši pa bo razstava »Ivan Cankar in gledališče«. V avli osrednjega gledališča bodo pripravili pregled »Laternarne znanost na tujem o pesniku Prešernu v letih 1970-1975«.

Glasbeni del programa v Prešernovem tednu bo zasedel koncert, ki bo 4. februarja v renesančnih dvorani Mestne hiše in na katerem bodo sodelovali Ileana Bratuš-Kacijan, Rok Klopčič in Igor Dekleva. Dne 8. februarja pa bo koncert učiteljskega pevskega zbora Stane Zagar v dvorani Dijaškega doma.

Poleg tega bo še komemoracija ob Prešernovem grobu, na kateri bo pel moški zbor »France Prešeren«, za služenjskim kulturnim delavcem bodo podelili Prešernove plače, v osrednji knjižnici pa bo pesniški večer Bojana Piska.

BRANKO SOSIČ

NOVICE

Uspešnost banjaluške založbe

BANJALUŠKA — Založništvo v Banjaluki je bilo ne toliko po številu knjig, pač pa po kvaliteti in vsebini lanske leto zelo plodno. Časopisno-založniško podjetje »Glas« je izdalo lani osem knjig, ki so praktično razprodane. Bralci so dobili pesniško zbirko »Njakev konca sveta« Stanke Rakite, antologijo povojne novele v BiH Nenada Radanovića, »Od Jukića do Hadžimerspakića« Mate Džaje, »Struktura novej« Fadila Bukića, »Zapis o cvetovih« Nikole Tomovića in pesniško zbirko »Pozno popoldne« Slobodana Boškovića. Iziti mora še monografija o Špiri Bosariću, pripravljajo pa tudi bosanskohercegovski pregled poezije za otroke Mursia Idrizovića.

Film o herojskem Drvarju

DRVAR — Sarajevski dokumentarist Zika Ristić je v dvorani delavske univerze v mestu heroju Drvarju prikazal delovno kopijo svojega filma »Drvar — mesto heroja«, ki sta ga financirala kulturna skupnost in zveza združenj borcev te republi-

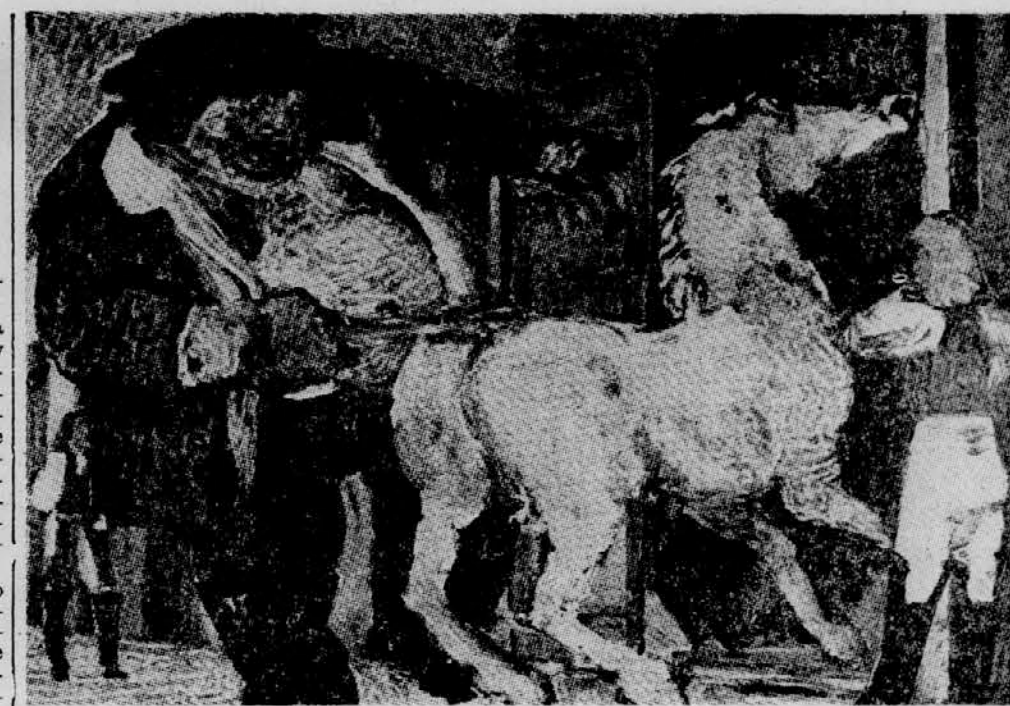
Monodrama na prištinskem odru

PRISTINA — Tudi na prištinski oder je prišla monodrama, Coteaujevo delo »Cio, veski glas«, ki ga je tolmačila članica albanske drame pokrajinskega narodnega gledališča Lijepa Cena. Prvo monodramo v tridesetletnem delovanju tega gledališča je režiral beogradskega režiser Milek Misailović, scenografijo pa je dal Trajko Stojanović. Po nedavni prvi celovečerni baletni predstavi, katere avtorji so bili kosovski umetniki in ki se uspešno uprizorja pred polnim gledališčem, se s postavitvijo monodrame širijo oblike gledališke izrazila v pokrajinskem Narodnem pozorišču.

»Tine Rožanc« navdušil Stuttgart

STUTTGART — Člani folklorne skupine »Tine Rožanc« iz Ljubljane so dobesedno dvignili na noge 2000 Stuttgartčanov, ki so v soboto, 29. januarja spremljali njihov koncert v najbolj znani koncertni dvorani »Liederallee«. Nemško občinstvo, navdušeno nad pisanim programom svojih gostov, ki je bil v pravem pomenu besede vsejugoslovanski, kot tudi nad spretnostjo in žarom, s katerima so bili izvedeni vsi plesi, je z dolgi aplavzi ne le bogato nagrajevalo izvajalce, temveč tudi zahtevalo, da se nekatere plesne ponovitve tudi po večkrat. Folklorna skupina, ki deluje v sestavi železničarskega kulturno-umetniškega društva iz Ljubljane, je že pred nekaj leti gostovala v tem mestu, kjer si je s svojim kakovostnim programom odprla vrata za nove nastope v ZR Nemčiji. Nastop je bil v sklopu vsakoletne prireditve Alpenfest v tem mestu.

M. J.

Razstava v Lamutovem salonu

BORIS KOBET: »KRPAK IZVLACI DVORNE ZREBCE«, monotipija, 1966-1967 — V petek, 4. februarja, odpro v Kostanjevici na Krki v organizaciji Dolenjskega kulturnega festivala razstavo monotipij Borisa Kobeta. Prireditelj, ki bo v Lamutovem likovnem salonu, pripravlja v počastitev slovenskega kulturnega praznika. Razstava bo odprta do 6. marca.

Kultura in znanje

Republiški in pokrajinski sekretarji za kulturo o sistemu izobraževanja kulturnih in znanstvenih kadrov

OD NAŠEGA ZAGREBSKEGA DOPISNIKA

Reforma sistema vzgoje in izobraževanja kulturnih, umetniških in znanstvenih kadrov je nujna, zakaj na kulturnem področju primanjkuje ljudi z ustrezno izobrazbo, tako da so razmere na tem področju mnogo slabše kot v kakšni drugi dejavnosti.

Tako so menili republiški in pokrajinski sekretarji za prosveto in kulturo na skupnem sestanku v Stubških Toplicah. Mnogi delavci, ki delajo na kulturnem področju, nimajo izobrazbe, ki bi bila v pravi povezavi z njihovim delom. Takšnih razmer je precej kriv sistem izobraževanja.

Mreža knjižničarske dejavnosti je v vsej državi dobro razporejena. Na Hrvaškem imajo, denimo, prek 3200 knjižnic, vendar pa ljudje v tej dejavnosti za svoje delo niso dovolj usposobljeni. Za primer naj povemo, da na Kosovu knjižničarje izobražuje le štiri v srednji šoli, na Hrvaškem nimajo ustrezne srednje šole, medtem ko lahko ljudje končajo tretjo stopnjo iz knjižničarstva ali si pridobijo naziv specialista.

Odkup umetnin 76

ZAGREB — Tradicionalna skupna razstava »Odkup umetnin 76« kulturne interesne skupnosti Hrvatske in kulturne skupnosti Zagreba, na kateri se je letos znanilo 279 slik, grafik, skulptur in del uporabne umetnosti, bo do konca februarja odprta v umetniškem paviljonu. Gre za značilne predelane celotne likovne situacije v tej republiki in predstavlja izbor z raznih samostojnih skupinskih in revijalnih razstav v mestih Hrvatske lanske leto. Tako po besedah predsednika skupščine republike samoupravne interesne skupnosti za kulturo akademika Andrija Mohorovičića nastaja svojevrsna antologija, ki bi se nekoč ugnela izkazati v zgodovino sodobne hrvatske umetnosti.

Vse to kaže na precejšnjo neenotnost pri izobraževanju ljudi za to področje.

V državi tako, na primer, ni nobene šole, ki bi usposabljala delavce v arhivski dejavnosti. Takšne dveletne šole imajo domače vse evropske dežele. V SR Hrvatski je v tej dejavnosti zaposlenih 200 ljudi, mogoče pa je le postdiplomski študij v Zagrebu in Zadru, ki pa je preveč specialistično usmerjen.

V muzejsko-galerijski dejavnosti primanjkuje znanstvenih in tehničnih delavcev, še bolj pa animatorjev. Pri ljudeh na kulturnem področju ni problemov s stopnjo kvalifikacije, hudo pa je, ker šole ne dajejo ustreznega profila izobrazbe.

Reforma tega izobraževanja so si zamislili tako: najprej bi morali ugotoviti, koliko je združenega dela s področja kulture in umetnosti, družbe, njih organov in organizacij, ki se ukvarjajo s kulturnimi zadevami kakor tudi združeno

delo v celoti. Reforma izobraževanja ljudi za področja kulture in umetnosti se mora začeti že v času osnovnega šolanja. Najti je treba takšne oblike, ki bi bolje povezovalе obvezni pouk in izvenskolske aktivnosti z doslej ločenim osnovnim izobraževanjem umetniških disciplin, kot so nižje glasbene, baletni študij itd.

Izobraževanje te vrste bi razdelili v tri skupine: v prvi skupini bi bile izrazite umetniške dejavnosti, v drugi aktivnosti s strokovnim in znanstvenim delom (muzejska dejavnost, knjižničarstvo itd.), tretjo skupino pa bi sestavljali animatorji in organizatorji, za katere je potrebno, da se seznanijo z večjim številom dejavnosti, da bi se lahko ustvarjalno ukvarjali z razvojem in organizacijo kulturnih dejavnosti. In prav organizatorji, so podčrtali sekretarji za prosveto in kulturo, so nam sedaj najbolj potrebni.

BORKO DE CORTI

»TIZ« — TEKSTILNA INDUSTRIJA BEOGRAD — ZEMUN

Georgi Dimitrova 56
telefon: 210-333/20

oglašja prosto delovno mesto

KOMERCIJALNEGA PREDSTAVNIKA

za prodajo metražnega in konfekcijskega blaga za območje SR Slovenije

POGOJI: visoko kvalificiran delavec v trgovini in 3 leta delovnih izkušenj pri prodaji tekstilnih izdelkov ali srednja strokovna izobrazba in 4 leta delovnih izkušenj pri istih opravilih.

Obvezno mora imeti svoj avtomobil in telefon. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na naslov delovne organizacije v 8 dneh od dneva objave, in sicer za kadrovske službe.

680

Slavnik Koper.n. sub. o.

TOZD PROJEKTIVNI BIRO

studio

izola b. o.

projekting
engineering

pittonijeva 9
66310 izola

objavlja prosta delovna mesta in vabi k sodelovanju:

1. DIPL. ING. ARH. 1 delovno mesto
2. DIPL. ING. STROJ. 1 delovno mesto
3. DIPL. ING. EL. 1 delovno mesto
4. DIPL. ING. KEMIJE 2 delovni mesti
5. DIPL. VETERINAR 1 delovno mesto
6. DIPL. ING. GRADB. (strokovni nadzor) 1 delovno mesto
7. DIPL. GRADB. TEHNIK 2 delovni mesti
8. DIPL. STROJ. TEHNIK 3 delovna mesta
9. DIPL. KEM. TEHNIK 1 delovno mesto
10. DIPL. ELEKTROTEHNIK 1 delovno mesto

Za vsa delovna mesta je zaželeno večletna praksa; za tista delovna mesta, za katere zakon določa, pa tudi strokovni izpit. Vloge z dokazili pošljite kadrovski službi našega biroja v 8 dneh od objave razpisa. 681

Knjižni trg

LIRIKA: novih šestero knjig — Zbirko »Lirika« izdaja v subvini opremi Aes Mavca že nekaj let Mladinska knjiga v Ljubljani in je v njenem okviru izšlo do sedaj — skupaj s pričujočimi — že šestintrideset zvezkov: sleherni med njimi posvečen strnjene-mu, a izjemnemu in ilustrativnemu izboru iz opusa znanih in (pri nas) neznanih svetovnih pesnikov, od najstarejših do najmodernejših, z vseh koncev sveta. Zbirka »Lirika«, ki jo ureja Lojze Krakar, je nemara svojstven, plemenit bibliotek »Sto romans« Cankarjeve založbe: zasnovana reprezentativno, lahko bi rekli — docela antologijsko, opremljena s spremnimi študijami o posameznih lirskih (tu bi mogli govoriti o razliki, saj so spremni komentarji »Lirike« bolj ali manj je informativni, v manjši meri prizivajo tudi zaokrožene in izvirne predstave); in cela vrsta pravodov (osebneje) kot pri romanih — je tudi opremljena s številnimi lirski so bili doslej v slovenski neberljivi, kaj šele, da bi imeli na voljo tako izčrpne in obsejne notranje raznovrstne presnetitve v knjižni obliki. Vse to odlikuje tudi najnovejši »paketa« šestih knjig, izšlih v teh dneh.

Tu je najprej — če pač sledimo številkan — v posameznih zvezkih in če ne vzamemo v misel lapususa, da se dva med njimi pojavljata s enakomernostjo — izbor najzanimivejših verzov najpomembnejšega poljskega renesančnega pesnika in pravzaprav največjega slovenskega pesnika do romantike, Jana Kochanowskega (1530-1584). Pesmi, o katerih je v Prešernom razpravi J. Čop, je izbral in prevedel Lojze Krakar. Pomenljiva je tudi njegova spremna beseda, razprava v oznaki pesniškega pomena avtorja, znamenitih »Zalostinik«, ampak posebej v obnovi njegove pesniške usode v slovenski in evropski literaturi in književni misli. — Ivan Minatti je prevedel — po skopski izdaji izpred dveh let — dovolj obsežno selekcijo iz verzov sodobnega turškega pesnika Fasila Hüsnija Daglacraja, ki jim je pri-pisal kratko spremno informacijo. — Ivan Emin, opozoril na predvsem na moralne ali kar etične poudarke v Daglacrajevih liriki. Pesnik, rojen v Istanbulu 1914, je bil pred dvema letoma deležen »zlatega venca« Struskih večerov poezije — danes pa je na Turškem ob Nazimu Hikmetu najbolj popularen poetični avtor. — Potem je tu izbor iz lirike bolgarskega pesnika in puntarja Hrista Boteva (1847-1876), nadaljujejo tisto tradicijo bolgarskega pesništva, ki se je začela nekoč s hajduško ljudsko pesnijo in šla skozi rodoljubno poezijo, ki sta jo ustvarila G. S. Rakovski in D. Cintulova, kot razbiramo iz spremne besede Petra Dinkovega, pesnika, ki ga Bolgari razumevajo v podobnem orfitem smislu kot Slovenci svojega Prešerna. Boteva je poslovenila Katja Spurova. — V predele moderne poezije sega v najnovejši izbor izbor iz opusa nemškega avtorja Gottfrieda Benna (rojenega 1886), ki ga je sestavil, prevedel večino verzov in napisal spremno študijo Niko Grafenauer (nekaj pesmi je objavil v prevodu diha Petra Levca in Boža Voduška). Študija nadrobno povzema poglavitve značilnosti Bennovega pesništva, s posebno pozornostjo se zaustavlja pri njegovih miselnih ali, če hočemo, filozofskih dimenzijah, zasledujoč pesnikov razvoje od začatkov v letih 1913-1917 prek mučne epizode z nacizmom do zadnjih pesniških glasov pred smrtjo (1956). Za Benna trdi Grafenauer, da »je nedvomno ena največjih postav nemške pesniške besede dvajsetega stoletja, nekateri pa ga štejejo celo za največjega evropskega lirika po Rilkeju in Valéryju«.

Potem je Severin Šali pripravil izbor in prevod verzov znamenitega ukrajinskega pesnika Tarasa Iljčovičeviča Ševčenka (1814-1861), vki se je poglabil v narodovo dušo kot nobeden izmed slovenskih poetov njegovega in poznejših časov — kakor piše o tem spremna beležka Franceta Vurnika. — In slednjé je tu še svojevrsen kuriozum, namreč izbrani verz sodobnega mongolskega pesnika Bégina Javuhulana, rojenega v letu 1929, danes enega najizrazitejših sodobnih lirikov v Mongoliji: izbor iz njegovega dela je pripravil in pesni prevedel Lojze Krakar, ki je napisal tudi kratko, a zgovorno spremno besedo o poglavitnih značilnostih današnjega mongolskega književnosti. Zanimiva, slikovita informacija o čisto neznanih predelih sodobne svetovne poezije. A. I.

680

SLOVENSKI FOLKLORISTI V STUTTGARTU

Filmi iz tretjega sveta

Iz grenkega spoznanja — pa morda tudi ogorčenosti — da tako imenovani tretji svet na veliko gleda filme iz razvitih zahodnih držav, da pa so njegovi filmski ustvarjalci skoraj neznani na zahodu, so v nekaj mesecih nastale v Parizu tri družbe za širjenje azijskih, afriških, latinskoameriških pa tudi drugih filmov v Franciji.

Jean-Rene Debrix, ki je tri-najst let vodil urad za film pri francoskem ministrstvu za sodelovanje (se pravi odnose z nekdanjimi francoskimi kolonijami in posesti), je pred časom ustanovil Urad za afriški film (CFA). Poglavitna naloga CFA je iskanje in širjenje domačih afriških filmov in v kakšnih dvajset ustvarjalcev mu je že zaupalo svoja dela. Doslej je CFA prikazal v Parizu dolgometažni film »Muna moto«, ki ga je posnel kamerunski režiser Jean-Pierre Dionigues-Pipa, ter — dva kvečesta filma (po pariskih predstavi živijo kanadski Francozi iz tretjega sveta): »Reda Gillesa Carla« in »France, Meire Patrice« Guya Barberja. Kot prvi Jean-Rene Debrix, naj bi CFA ne imel ne monopolne ne ekskluzivnosti pri svojem delu, se pravi, naj bi ga čimprej zamenjala resnično afriška družba.

Film »Reda« ima srečo pri novih distributerjih, kajti prikazala, ga je tudi druga družba, imenovana Mednarodno širjenje filmov iz tretjega sveta (DIFTM). Ustanovil jo je alžirski režiser Ali Ghalem, ki je med drugim posnel dva filma: »Mekotib« in »L'autre France«. DIFTM prikazuje ne le filme iz tretjega sveta, marveč tudi filme nekaterih progresističnih avtorjev, sodelavce, ki predlagajo filme, pa ima v tridesetih državah. Po besedah ustanovitelja naj bi DIFTM postal zveza tretjega sveta z Evropo, skrbel pa naj bi za boljše medsebojne menjave filmov. Družba ima ledo ugodne pogodbe z lastniki treh velikih filmskih dvoran v Parizu, sodeluje pa tudi z različnimi kulturnimi ustanovami po Franciji, tako da lahko prikazuje filme v najmanjši sto manjših dvorinah. Izkušnje so namreč pokazale, da je med tako imenovano nekomercialno publiko veliko zanimanja za filme, posnete v deželah v razvoju.

Tretja družba — po času nastanka — je Newin Productions, ki jo vodi tu-nizijski filmski ustvarjalec Rihda Behi (»Soleil des Hyenese«), pomagajo pa mu arabski in francoski kritiki Ali Tahar Cheriaa, Mohand Ben Salama, Claude-Michel

Cluny in Khemais Khayati. Na številne odkite, da javnost ne vidi filmov, o katerih se veliko govori in piše, je Newin Productions odgovorila zelo drastično: V Parizu je prikazala film

— »Jean Renoir ... Družba namerava ne le prikazovati, marveč tudi financirati filme v deželah v razvoju. Zanimajo jo tudi tako imenovani »tretji filmi«, torej stvaritve, ki po teoriji kritika Solanasa sodijo v »cinéma des realites«. To pa še ni vse, kajti Newin Productions je prevzela tudi tako imenovani nekomercialni sektor, se pravi projekcije filmov za tuje delavce v Franciji. Začelo se je v Lyonu, kjer zelo uspešno deluje tunizijski lastnik kinodvorane Pitouri Belhija, čigar cilj je seznaniti rojake z najpomembnejšimi filmi, nastalimi na treh celinah tretjega sveta.

Ko so leta 1974 z reformo razbili mamutsko ORTF (francosko RTV) ter jo razdelili na več samostojnih organizacij, so predvsem odpravili nad štiristo novinarjev ter uklinili dolgo vrsto oddaj za tujino, zlasti proti vzhodni Evropi, kateri so dotlej namenili oddaje v enajstih jezikih (tudi v slovenski). Teda so ugotovili porazno resnico, da francoskega radija, ki naj bi ga poslušali po vsem svetu, sploh nikjer niso dobro slišali. Relejev ni bilo (bravajski) skoli po razglasitvah neodvisnosti v Afriki ni bil več francoski, drugi pa so ostali stajali samo na papirju, zato so si pomagali s kratkovalnimi oddajkami. Obstajal je močan radijski center, namenjen predvsem Afriki, kjer je za Francijo in francosčino najmočnejši potencialni avditorij. V prid Afrike pa se je Pariz

radijsko odpovedal Latinski Ameriki, Portugalski ter centralni in vzhodni Evropi. Divjala je »radijska vojna« in Pariz je bil nemogoče v boju z »Glasom Amerike« Deutsche Welle, BBC ter Radiom Moskvo in Pekin-gom.

Pariz je začel iskati »prostore« drugje, najprej se je kolikor toliko zasedel v Afriki, kamor pošlje vsak teden sedemnajst ur in pol programa v francosčini. Potem se je lotil severne Amerike in danes lahko poslušajo »Radio-France Internationale« v vseh obalnih predelih, od Kanade do Vene-zuele. Nato so sklenili, da stajali samo na papirju, zato so si pomagali s kratkovalnimi oddajkami. Obstajal je močan radijski center, namenjen predvsem Afriki, kjer je za Francijo in francosčino najmočnejši potencialni avditorij. V prid Afrike pa se je Pariz

operacije namenilo niti francoski, pa tujino namenjen proračun so oklestili v parlamentu, in če ne bi se nat v zadnjem trenutku odločili kredita v višini pet milijonov frankov, bi vse obtočilo pri starem Denarju, je sicer še zmerom premalo, vendar je radijske ljudi razveselila »klavzula«, je tudi v NDR.

MALA ANKETA

Kmetje zadovoljni

Kmetijstvo je najpomembnejša dejavnost na vodovodnih rezervatih — Skrb za pitno vodo

LJUBLJANA, 1. febr. — Vseh pet ljubljanskih občin in nekatere krajevne skupnosti bodo imele do 10. februarja razgrajeno gradivo o razširitvi varstvenih pasov za pitno vodo. Velika večina ljubljanskih občin, vendar pa se mnenja o praktičnem rešitvi varovanja zelo razlikuje.

ANTON ZAJEC, kmet iz Smarternje, skrbi, da se s spomni na to. Upam, da bodo ti varstveni pasovi tudi obveljali, kajti slišal sem tudi že o načrtih, da bi pozidali vse zemljišče med sedanjimi bloki v Novih Jaršah in Smarternji. Mislim, da kmetje podtalnice sploh ne ogrožajo. Se moč oče ne naredi vodotesno gno-

pravilno izbrani. Mislim, da so malce preostri. Ljudje, ki živijo v naši krajevni skupnosti, ne bodo mogli povečati svojih hiš, niti ne bodo mogli njihovi otroci graditi v vasi na zemlji svojih staršev. Prejšnja leta pa so prihajali k nam graditi — bodisi z dovoljenjem ali brez — ljudje od drugod, pa jim ni tega nihče preprečil. Nič hudega se ne bi zgodilo s podtalnico, če bi dovolili domačinom pozidati širino v vasi, saj je gladina talne vode pri nas 26 metrov globoko. Večji problem je, da so Kleče se zdaj brez kanalizacije, čeprav se naša krajevna skupnost že leta bori, da bi jo uredili. Sicer pa bi bile tudi Savlje verjetno še danes brez nje, če je ne bi zgradila bivši Tops in Tonosa.

jišče. Tudi gnojenje ne more ogroziti talne vode, če gnojimo zmerno. Kar pogledate, kako ljudje ob Savji perajo avtomobile in zalivajo olje v vodo ali po pesku. To je dosti bolj nevarno, pa jim nihče nič ne reče.

JOZE KETE, črnograditelj iz Tomčevega: »Prav je, da varujejo podtalnico. Mislim, da bomo mi, ki imamo hiše ob Poti k Savji, vseeno lahko dobili gradbeno dokumentacijo, saj so nam jo na občini tudi obljubili. Mi pa smo tudi pripravljeni narediti vse, kar je potrebno za zavarovanje podtalnice.«

In kaj, sem ga vprašal,

»Če bodo zdaj zahtevali, da zberete prispevek za vodotesno kanalizacijo?«

»Mislim, da se takega prispevka ne bi nihče branil, če bi bil v razumnih mejah. Saj smo tudi za vodo prispevali vsak po 2.500 dinarjev.«

FRANC PRITEKELI, predsednik komunalne komisije Savlje-Kleče: »Naša krajevna skupnost je s temi ukrepi najbolj prizadeta, saj smo v neposredni sosesčini kletskega črpalnice. Če pomislimo, da mesto mora imeti pitno vodo, je razumljivo, da moramo rane vire varovati. Vprašanje pa je, ali so ti rezervati in drugi ukrepi res

LUDVIG JARC, v IS bežigradske skupščine je zahteval za urbanizem in komunalno: »To gradivo je bilo aktualno že v letu

1975 in je o tem že takrat razpravljali naš odbor za urbanizem, ki je pobudo za varovanje vodnih virov podprl, pri tem pa opozoril, da je bežigradski prostor precej omejen z varstvenimi pasovi za vodo, vod in ceste kot za zelene površine. Zaradi varstvenih pasov je že praktično zmanjkalo prostora za nadaljevanje stanovanjske, industrijske in ostale izgradnje. Zato se zavzemamo, da je treba prostor toliko bolj smotno izkoristiti in čim bolj uskladiti vse interese.«

BRANE VRANJEK, vodja projekcijske in razvojne sektorja pri mestni kanalizaciji: »Mi se s temi ukrepi strinjamo in jih imamo vključene v sred-

njevoletno oziroma v dolgoročni načrt. Za izvedbo vodotesne kanalizacije ni nobenih tehničnih ovir, ni pa rešeno vprašanje financiranja. Zaščiteni področje meri kar okrog 70 kvadratnih kilometrov, od tega je 50 kvadratnih kilometrov redko poseljenega zemljišča, kjer nobena ekonomska računna ne more pokazati, kako bi lahko dobili iz kanalizacije nazaj sredstva, ki jih bomo morali prilepiti v gradnjo kanalizacije na tem območju.«

LOJZE JAVORNIK

prodajalna LJUBLJANA, Frankopanska 5 (ob Celovški cesti nasproti hale Tivoli) telefon 315-275

sporoča cenjenim potrošnikom, da ima v zalogi:

- NADOMESTNE DELE za osebne avtomobile ZASTAVA 750 in ZASTAVA 101, VAZ, 132 GLS, FIAT 430 K
- KAROSERIJE za osebne avtomobile ZASTAVA 750, 850, 101, 1300 in 430 K
- OLJA
- AKUMULATORJE
- AVTOPNEUMATIKO za vse vrste osebnih avtomobilov
- DODATNO OPREMO za vse ostale potrebe za vaš avto

Prodajalna je odprta non stop od 7. do 19. ure, sobota od 7. do 12. ure.

Priporoča se kolektiv prodajalne.

Pravila razprodaj

Nekatere trgovine se ne držijo dogovorjenih datumov — Kje so dobri poslovni običaji — Druga važna določila

LJUBLJANA, 1. febr. — Trenutno so v naših trgovinah, ki prodajajo oblačila in obuvalo, zimске posezonske razprodaje, ki naj bi trajale do 15. februarja. Naj bi, smo zapisali, ker so ponekod začeli prodajati po »tovarniško znižanih cenah« že 5. januarja in so objavljali, da to znižanje traja do 15. omenjenega meseca. Znano pa je, da tovarne ne znižajo cen niti za 10 dni niti točno pred datumom, ko se začne »razdaja« sezonske razprodaje.

Na predlog združenja trgovcev in koordinacijskega odbora za tržišče in cene je upravni odbor gospodarske zbornice Slovenije ugotovil, da veljajo pri razprodajah in občasni prodaji blaga po znižanih cenah tudi dobri poslovni običaji. V opisu teh običajev je bilo točno določeno, »kaj so razprodaje in kaj občasne prodaje blaga po znižanih cenah. Prve so lahko popolne — zaradi ukinutve ene ali več prodajalnih oziroma rekonstrukcije prodajalne,

Pustni menu

Najbolj veselo bo v soboto, 19. februarja - Prost vstop, nagrade za maske

LJUBLJANA, 31. januarja — Tudi letos bomo pustovali na različne načine. Najbolj na pustno soboto.

Pustovanje v hotelu Slov na tradicionalno: v kavarani, narodni restavraciji in v nočnem baru. Igrali bodo trije ansambli. Zato so potrebne rezervacije. Za kavarno je rezervacija 100 din, za komunicacijo 80 dinarjev. To velja tudi za narodno restavracijo. V baru je cena višja: za rezervacijo 150 dinarjev, za komunicacijo 100 dinarjev. Posebne pustne večerje ne bo. Opolnoči bodo izvedli tri najboljše maske in jih primerno nagradili.

Klasična restavracija trgovske hiše Emona (maxi-market) je znana po »upstnem« meniju, ki bi tudi letos: domači aperitivi ob orehovi pogaci, kisla smetana, juha, pečena s telečjo zadrževanico, pečeni puran z obilico iz repe in zelja, pražen krompir in kruhovi emoki, nazadnje krof in potica. Za ples je poskrbelo. Cena: 180 dinarjev za vse.

Nekaj podobnega bo v pivnici Zvezda za 80 dinarjev, menu pa je malce »kraj-

Pogrebi danes

LJUBLJANA: Na žalost bodo danes pokopani 79-letno upokojenko Marijo Klemenčič (ob 9.30); 67-letnega upokojenca Rudolfa Murina (ob 10.15); 80-letnega upokojenca Josipa Mihelca (ob 11.15); 67-letnega upokojenca Stefana Tamasica (ob 12.15); 75-letno upokojenko Marijo Gabrovšek (ob 13.15); 63-letno gospodinjico Zlatko Mihelc (ob 14.15); 69-letnega upokojenca Franca Stangerja (ob 15.15); 65-letno upokojenko Marijo Stopar (ob 16.15); in 73-letno upokojenko Marijo Vandrjak (ob 16.45).

LOTO

5. KOLO
Prvo žrebanje: 6, 9, 12, 19, 34 in dodatna 18
Drugo žrebanje: 5, 16, 26, 28, 29 in dodatna 27.

DOBER DAN, LJUBLJANČANKA

Že 40 let le zelje

Franciška Zajc prodaja na ljubljanskem trgu kisló zelje in repo, pa najsi dežuje ali sneži - Občutek za mero soli

LJUBLJANA, 1. febr. — Sneg, dež, veter ali mraz ne ovirata mnogih prodajalcev z ljubljanskega trga. Stisnjeni pod velike dežnike za stojnicami mimoidoim ponujajo svoje pridele: »Stopite! Poskusite. Bi moglo repo, korenje, zelje...«

V vrsti, kjer stoji sedem ali osem že premočenih dežnikov, ki ščitijo stojnice s kislim zeljem in repo, prodaja tudi Franciška Zajc, doma iz smarternje ob Savji.

Ze 40 let pripravlja kisló zelje in ga vozi na tržnico, in ker so te dni padavine, je tudi kupčija slabša.

Toda vztrajno, ne glede na njenih šestdeset let, prestopi svoj delovnik ob 8. ure da pol dveh popoldne. Pred njo stala lesena skaf: v prvem je zlatourumeno kisló zelje, v drugem pa kisló repo.

Sama pravi: »To zelje in repo sta z moje njeve. Doma ga pridelujejo: sadimo, režemo in nato ribamo. Lani smo mislili, da zelje ne bo dobro, zaradi tiste vročine junija. Pa nam ga je le uspelo posaditi, čeprav z zamudo. Tudi rodilo je dobro. Z njim imam opraviti že od malih nog.«

In kako pa pripravljate? Imate posebne recepte?

»Posebne recepte ne bi vedela povedati. Naribamo ga in ga solimo. Vse je odvisno od pravilnega soljenja. To delam že z občutkom. Toliko let ga že pripravljam, da kar vem, ali je dosti soli ali je ni. Odvisno je tudi od temperature. ... Res, ne bi vedela povedati kaj posebnega.«

15. 8. do 15. 9.). Občasne prodaje po znižanih cenah so se v primerih, ko uvažajo nov proizvod (trajati sme največ 15 dni) ali zaradi prilagoditve prodaje posameznih proizvodov 15 dni ali izjemno ob 29. novembra in novem letu (od 20. 11. do 31. 12.) zaradi preskrbe prebivalstva z ožimnico 30 dni) in zaradi predvidenega poteka roka trajanja uporabnosti blaga.

Omenjene načine prodaje lahko vpletajo tudi na sešnih in razstavah, in prav na slednjih prireditvah trgovci — razstavljalci in prodajalci hkrati — večkrat kršijo dogovor o dobrih poslovnih običajih, ko sklenejo s proizvajalcem dogovor za znižanje cen, recimo, samo na novoletnem sejmu, ki so na sejmu za 10 odstotkov cenejši, jasno nihče ne kupuje.

Kakršnokoli prilagoditve prodaje (tudi na sejmih) proizvodov po znižanih cenah, ki niso predmet posezonske razprodaje, lahko trgovine uvedejo samo v sodelovanju s proizvajalci blaga in pod pogoji, da takšno prodajo organizirajo pod enakimi pogoji za celoten trg. Kot je znano, tega dogovora ne upoštevajo vsi in postopek proti kršiteljem dobrih poslovnih običajev vodi in izrek ukrepe časno sodišče pri gospodarski zbornici Slovenije. Izreče jim navadni ali javni opomin, ki pa žal ne zaleže mnogo. Tako se poslovanje po načelu neojalne konkurence spet ponavlja. M. G.

Cene kvišku

Živilski trg se pohvali z motovilcem po 80 din in rdečim radičem po 80 din

LJUBLJANA, 1. febr. — Kljub slabemu vremenu je pripeljal svoje pridele in izdelke na glavni živilski trg precej prodajalcev. Zal pa kupcev ni bilo veliko in prodajalke zelenjave so ugotavljale, da bo gotovo jutri boljše, ker danes v mnogih podjetjih delijo plače, pa tudi poštar hodi okrog s pokojino.

Cene od prejšnjega tedna so vedno ostale, nekaj pa jih je le poskočilo. To velja za lep motovilec in razni rdeči radiči, ki sta na prodajni kar po 80 dinarjev (slabše kvalitete in je moč dobiti ceneje), 40 din je ureba od ostalih za špinac, od 25 do 30 za cvetoča, endivijo prodajojo po isti ceni, 10 din pa stane kilogram glavnatega zelja in rdece pese. Se največ kupcev imajo prodajalci kisló repe in zelja, ki gresta po 12 din dobro v denar, kravčice, ki sadijo zraven, pa je moč dobiti v pokriti tržnici in v mesnicah pod arkadami od 22 do 23 dinarjev kilogram.

Dobrih 9 dinarjev je treba na sadnem trgu odšteti za pomaranče z debelo lupino, od 13 do 15 dinarjev za limone, 9 din za grenivko in

od 17 do 20 dinarjev za kilogram brusik. Naprodaj so tudi banane, ki stanejo 10,50 dinarja, jabolka pa so od 5 do 9 dinarjev kilogram.

Na stojnicah z izdelki domačih obrtsov (predvsem žensk) ogledoval strojne listice, raznovrstne krznenе ovratnike, krznenne in usnjene jakne in plašče. Prodajalce zagotavlja, da je blago prvotnosti, dobre kvalitete ter solidno izdelano in sodeč po ceni — ženska jakna iz zadržijev velja 3.000 dinarjev — bi tako moralo tudi biti.

Kot kaže, precej okoliških soljarjev izrablja počitnice tudi za nabiranje teluh, ki ga prodajajo na trgu in na Tromostovju — šopek velja od 2 do 3 dinarje — in si z njim prislужijo kakšen dinar.

S. V.

Kruha nam ne bo zmanjkalo

Obnavljanje pekarnar Žita na Šmartinski — Peka tudi v Samovi ulici

LJUBLJANA, 1. febr. — Včeraj so v pekarni Žito na Šmartinski cesti začeli obnavljati dve izmed treh pečnih linij. Vse tri pečne linije v pekarni so vsak dan napelje 30 do 35 ton kruha in peciva. V času obnavljanja pekarnar, kar bo trajalo predvidoma do konca junija, bodo na Šmartinski cesti spet 12 ton kruha na dan manj.

Vendar kruha ne bo primanjkovalo. V pekarni v Samovi ulici bodo med tem časom peki podvojili svoje napore in pekli kruh ter pecivo noč in dan. Tako računajo, da jim bo uspelo nadomestiti manjkajoče količine iz pekarnar na Šmartinski cesti. Če bo prišlo do zastojev, bosta pomagali še pekarni v Kranju in Lescahu.

S. R.

PREJELI SMO

Zavozlali promet

O ciljih prometne ureditve v Ljubljani? — Obupani tako tuji kot ljubljanci — Pridobitništvo s parkiranjem

LJUBLJANA, 1. febr. — Novi prometni red v Ljubljani velja od 16. junija 1976. To je čas, ki se zahteva in tudi omogoča njegovo oceno. Nekaj takih ocen je že bilo, tako od občanov, kot tudi od njegovih avtorjev. Tudi avtorji priznavajo nekatere pomanjkljivosti novega prometnega reda, ki pa so v glavnem posledica nekaterih neuresničenih predpostavk, na katerih naj bi ta novi red temeljil (npr.: zakasnitev pri izdelavi prometnih znakov itd.), vendar pa ob vsaki priliki izpružajo trdno voljo, da novi prometni red uveljavijo z vsemi sredstvi in z vso odločnostjo.

Cilji novega prometnega reda v Ljubljani se ne zdijo jasni, niti po tem, kar je bilo javnosti povedanega o njegovih namenih, niti po rezultatih, ki jih vidimo na ljubljanskih cestah. Zastavlja se vprašanje, kaj smo hoteli doseči z novo ljubljansko prometno politiko. Izoblasti prometne razmere v mestu? Toda za koga? Po doživljanju tega, kar se dogaja v mestu, se zdi, da vsakogar ne za vso udeležence v prometu. Ali gre morda le za določene prednosti, na primer samo za interese pešcev, katerim se morajo ukloniti interesi voznikov? Toda tak cilj bi bil v sodobnih razmerah, ko so ljudje v večini istočasno peši in avtomobilisti, sam po sebi problematičen.

Ljubljana bi si morala v prometni politiki prizadevati za odpiranje dostopov v mesto, za odstranjevanje ovir in ozkih kraj, na katerih se zatika promet, za povečevanje hitrosti prometnih tokov, za zagotavljanje parkirskih in olajševanje dostopov do zanimivih objektov v mestu. Seveda je treba računati s tem, da je sodoben človek — kot popotnik — avtomobilist in ne pešec.

Rumeni pas — zapora v prazno

Očitno je, da avtorji prometnega režima v Ljubljani niso imeli pred očmi take načelne usmeritve, ampak prav nasprotno: zagreniti popotnika — domačemu in tujemu — že samo misel na prihod v Ljubljano. Z novim prometnim režimom so tudi tako zapletli vožnjo po mestu, da ne spravljajo v obup samo tujcev, pač pa tudi ljubljance same. Novi prometni režim ne odpira ozkih prometnih kraj, ampak jih ustvarja. Z zaporo enega od dveh obstoječih prometnih pasov na najbolj prometnih mestnih vpadnicah (s tem, da je drugi pas rezerviran za lokalni mestni promet) je došlo do izredno položaja postalne postaje, promet, ki je doslej tekel preprosto, sedaj ob kolovozu skorajda stoji. Res je, da se mestni avtobusi gibljejo hitreje po samem središču, toda zunaj centra ne morejo več uveljavljati prednosti, ker preidejo v splošno negativno prometno tokovno. Kaj smo torej dosegli z navedenim ukrepom? Da se vozijo hitreje občani, ki stanujejo v centru mesta? Ali je v tem bistvo lokalnega prometa? Vsekakor ni bil dosežen cilj, da bi ljudje, ki se vozijo iz bližnje in daljnje okolice v mesto v službo, lahko uporabljali javna prometna sredstva namesto svojih lastnih.

Pajek» mednarodno osovražen

In se nekaj besed o izvajanju novega režima. Človeka, ki pride v Ljubljano — naj bo domačin ali tujec — začudi domačin ali tujec pri uporabi javnih prometnih površin za parkiranje vozil. Toliko parkirnih ur kot v Ljubljani zlepa ni videti kje po svetu; in tudi tako dragih. Vseposvoda zaračunavajo parkirnik, ne da bi se tisti, ki jo pobirajo, kaj dosti trudili, da ustrežejo pri iskanju prostorov. Opazna je tudi velika vnaša pri iskanju, ugotavljanju in kaznovanju kršiteljev, ki napadajo parkirajo. Komunalna inspekcija v Ljubljani je, na primer, v zadnjem času prizadevanja osredotočila samo na to dejavnost in medtem zatisnili oči pred številnimi drugimi kršitvami v mestu (onemajevanje mesta in uničevanje javnih naprav). V Ljubljani parkja ne uporabljajo zgolj za odstranjevanje vozil, ki so napadno parkirana, tako da bistveno otežujejo odvijanje prometa, pač pa kot pridobitno institucijo, ki odvaja napadno parkirane avtomobile kar po vrsti; teh pa je vedno dovolj, saj parkirnih mest objektivno ni dovolj na razpolago. V Ljubljani tudi ni navada, kot je drugod po svetu, da bi z določeno privlačnostjo obravnavali tujce, ki se teže znajdejo v mestnem prometu; zdi se, da s prav posebnim veseljem postopajo ravno proti njim. Zato ni čudno, da se v vsakoletnih pripombah tujih turistov na doživljanje v Ljubljani pojavljajo zmeraj tudi pripombe o grobosti takih naših urejevalcev prometa in o brezobzirni uporabi »pajka« tudi v primerih, ki za tujce niso prepričljivi.

POROKE

LJUBLJANA: V petek in soboto so v poroki dvorani na Magistratu sklenili zakonsko zvezo: Marjan Ksek in Darinka Zohar, Peter Kalsek in Ivana Pavlič, Franc Završnik in Marija Rodič, Miro Vinčič in Veljka Vukadinovič, Ivan Ranit in Anica Kapš, Jozef Ošič in Doroteja Tomšič, Pavel Dolenc in Marija Nartnik, Henrik Rojček in Cveta Mandelj, Borut Rebolj in Metka Razboršek, Janez Lžar in Marijka Gregorc, Ivan Mase in Majda Gregorič, Anton Zorman in Anka Trstenjak, Frida Logar in Ana Pavlin, Juraj Jambršek in Ljubica Kerep, Franc Gradolonič in Neva Kršinič, Uroš Krajnc in Zvonka Sunek, Franjo Kopac in Marija Grndevce, Bojan Vodlan in Anica Klopčič, Miro Miklič in Tončka Boh, Stanko Polje in Zdenka Jarec, Bojan Božič in Majda Jarec.

ANA MARJANOVIČ

oglašuje v dnevniku

DELO

Dijaški dom za sestre

LJUBLJANA, 1. febr. — Ze od 11. oktobra gradi gradbeno podjetje Tehnik v Potokih prvi dijaški dom za medicinske sestre. Denar zanj so zagotovili delovni ljudje ljubljanske in zasavske regije ter občina Cerklina in Idrija na osnovi samoupravnega sporazuma o sanaciji dijaških in študentskih domov ter prispevek taboriščne skupnosti SR Slovenije.

Ze v prvih dneh februarja bodo betonirali prvo ploščo nad potokom. Hlana nekaj dni v decembru, ko sta napadla mraz in snež, grade dom brez zastojev ter v zadovoljstvo gradbeno nadzorne službe, ki jo opravlja Klinični center — TOZD Medico Engineering v sklopu celotnega inženiringa.

Dom, katerega predračunska investicijska vsota znaša 31 milijonov 700.000 din, bo premočel 24 ležark, zgradi pa ga nameravajo do oktobra letos.

Medtem ko se je na Potokih prvič začel z gradnjo prva faza doma medicinskih sester, pripravljajo gradbeni odbor za izgradnjo celotnega dijaškega doma že drugo fazo izgradnje: na črtje solsko postopje in telovadnico. Temu naj bi sledila tretja faza, ki bo vključevala 24 postelj. To stavbo bi funkcionalno povezali z matično zgradbo, zgradi pa bi jo zažel Šele takrat, ko bo pravkar grajeni dom postal pretesen.

N. S.

Plin šele proti koncu februarja

Intervencijski uvoz naj bi pokrtil potrebe — 20 odst. dražje

LJUBLJANA, 1. febr. — Preskrba s plinom v jeklenkah je v Ljubljani že nekaj časa kritična, v zadnjih osmih dneh pa ga je za individualne potrošnike sploh popolnoma zmanjkalo, saj ga je Plinarna dobila za polovico manj kot običajno.

Tudi v prvi polovici februarja ne bo dosti boljše, kajti v Plinarni računajo, da bodo dobili le 70 odstotkov potrebne plina. Več plina pa bo na voljo v drugi polovici meseca, ker glavni dobavitelj INA predvideva intervencijski uvoz plina iz tujine, ki naj bi pokrtil manjkajoče potrebe. Za uvoženi plin bi treba odšteti približno 20 odstotkov več denarja.

DR. JANEZ SMIDOVNIK, Ljubljana

REGIONALNI ZDRAVSTVENI DOM CELJE

razglašajo sklepil TOZD naslednja prosta delovna mesta:

TOZD SLUŽBA SPLOSNE MEDICINE CELJE

DVA ZDRAVNIKA splošne medicine za splošne ordinacije v Celju ter

ZDRAVNIKA splošne medicine za Zdravstveno postajo VOJNIK

TOZD ZDRAVSTVENI DOM ZALEC

DVA ZDRAVNIKA splošne medicine

Poleg splošnih pogojev za zasedbo posameznih delovnih mest morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- medicinska fakulteta
- opravljen strokovni izpit
- opravljen vojaška obveznost
- praksa zaželena.

Delo je za nedoloten čas s trimesečnim poskusnim delom. Stanovanja zagotovljena za zdravniške v ZP-Vojnik in ZD-Zalec, drugu po dogovoru. Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema soc. kadrovska služba Regionalnega zdravstvenega doma Celje, Gregorčičeva 6, 15 dni po objavi.

679

Razpisna komisija pri svetu Delovne skupnosti upravnih organov

SKUPSCINE OBČINE LJUBLJANA CENTER

RAZPISUJE

prosta delovna mesta

1. SVETOVALCA za planiranje
2. SVETOVALCA za samouprave akte
3. SVETOVALCA za premoženjsko-pravne zadeve
4. SVETOVALCA za medsebojna razmerja delavcev uprave in OMT
5. REFERENTA za civilno zaščito in vzgojo
6. STROJEPISKO

Za razpisna delovna mesta se zahtevajo naslednji pogoji:

pod 1.: ekonomska fakulteta ali visoka komercialna šola in 3 leta delovnih izkušenj ali prva stopnja ekonomske komercialne šole in 5 let delovnih izkušenj

pod 2.: pravna fakulteta in 3 leta delovnih izkušenj ali višja upravna oziroma višja pravna šola in 5 let delovnih izkušenj

pod 3.: pravna fakulteta in 3 leta delovnih izkušenj ali višja upravna šola in 5 let delovnih izkušenj

pod 4.: pravna fakulteta in 3 leta delovnih izkušenj ali višja upravna, višja pravna ali višja šola za organizacijo dela in 5 let delovnih izkušenj

pod 5.: višja izobrazba in 3 leta delovnih izkušenj

pod 6.: dvoletna administrativna šola in preizkus iz strojepisa

Za delovna mesta od 1. do 5. je določeno trimesečno poskusno delo.

Osebnih dohodkov je določen s samoupravnim sporazumom o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebno in skupno porabo.

Prijave, koškovane z 2.00 din, dokazila o izpolnjevanju razpisnih pogojev in kratak življenjepis naj kandidati poslijejo v 30 dneh po objavi razpisa na naslov:

SKUPSCINA OBČINE LJUBLJANA CENTER, LJUBLJANA, Adamič-Lundrovo nabrežje 2.

684

MED KENIJO IN UGANDO

Okrvavljena kava

Kar je nekoč terjala zlata mrzlca, terja zdaj pohlep po kavi — Kruta vojna med tihotapci in prekupčevalci

OD NAŠEGA DOPISNIKA V NAIROBIJU

NAIROBI, februarja — Ko dozori, je kavni sadež rdeč. Tu pa tam je oluščena kava — v vsakem plodu sta dve zrnici — zadnje čase poročena tudi od krvi, prelite v spopadih za prethotapljenjo kavo.

»Vsa groza, izvirajoča iz tihotapljenja kave na meji med Kenijo in Ugando, je bila nazorno upodobljena včeraj, ko so odkrili truplo nekega s šesti oči dolžnega žolča, zarjneljenim v njegove oči poročila kenjski reporter Fred Nyanga iz okraja Bungoma, kjer očitno še besni vojna med tihotapci in prekupčevalci kave.

Vrtoglave cene

Kar je nekoč terjala zlata mrzlca, terja zdaj pohlep po kavi, po Coffea arabica in Coffea canephora. Svetovne cene kave so se namreč povzpelle v vrtoglave višine: v zadnjem poldnevju leku je cena skočila — najmanj — štirikratno. Če je tona kave stala junija 1975 še 500 funtov, stane zdaj več kot 2.000.

V Vzhodni Afriki so izrazili, da dobi od funta instant kave pridelovalec dve petini prodajne cene na drobno, toda po plačilu davkov in taksi mu ostane petina. Pri tem opravi levi delež opravil. Najti sadike ali dobiti sadike iz semen. Seme rabi dva do tri mesece, preden vzikali. To se da napraviti tudi hitreje, pravi mister Wembely, farmer iz Lamuraja pri Nairobiu, a to ne zmanjša argumente o preslabo plačanih pridelovalcih. Potlej je potrebno sadike gojiti devet do petnajst mesecev, jih varovati pred sončno pripeklo in vetrom. Po dveh do treh letih kavovce prvič vzeti. Toda dokler drevo ni staro pet, morda celo šest let, ne rodi s polno moličo.

Res pa je tudi, da potlej rodi 30 do 40 let. Pridelovalci se opozanjajo — to pa je zdaj v Keniji pogost predmet pogovorov, bolj rečeno, vnetih debat — kako je potrebno kavovce obrezovati, gnojiti, trebiti mrčes s pesticidi, sadice obrabiti, posušiti, oluščiti, napolniti z njimi vreče, dostaviti odkupovalcem.

»Že, že« zbada rusobrski profesor eno humanističnih ved nekdanjega sošolca, kava, ne pičeta kava, že, že, a pri tem se kar naprej ogibaš kovčigi termi: koliko, bolje rečeno, kako slabo plačuješ delavce, ki ti vse to napravijo, kar si zgoraj naštel.

Strel za tihotapce

Ni podatkov, bi radi suho pripomnili, koliko so se danes kavni dinarjevi zvišali, odkar se je svetovna cena povzpela. Ni podatkov: lahko, da so se, pa ni zabeleženo. Ali pa so obrabici in sploh delavci pri pridelovanju kave ostali na istem, se pravi, na slabšem.

ZDRAVSTVENI DOM DOMŽALE, n. sol. o.
TOZD »ZV Kamnik«, n. sub. o.
61230 Domžale, Titov trg 1

objavlja
naslednja prosta delovna mesta:

2 ZOBOTEHNIKA

za delo v zobnem laboratoriju za nedoločen čas
Pogoji: srednja zobotehniška šola

2 ZOSNI ASISTENTKI

za določen čas — nadomeščanje v času porodniških dopustov
Pogoji: srednja šola za zobne asistente ali zobotehniška

VISJO MEDICINSKO SESTRO

za delo v patronažni službi za nedoločen čas
Pogoji: višja šola za medicinske sestre in opravljen strokovni izpit

MEDICINSKO SESTRO

splošne smeri v dispanzerju za medicino dela za nedoločen čas
Pogoji: srednja šola za medicinske sestre splošne smeri

MEDICINSKO SESTRO

pediatrske smeri za delo v dispanzerju za otroke za nedoločen čas
Pogoji: srednja šola za medicinske sestre pediatrske smeri

ZDRAVSTVENI DOM DOMŽALE, n. sol. o.
TOZD »ZV Litija«, n. sub. o.
61230 Domžale, Titov trg 1

objavlja
naslednja prosta delovna mesta:

ZDRAVNIKA

za delo v splošni ambulanti za nedoločen čas
Pogoji: medicinska fakulteta — oddelke splošne medicine in opravljen strokovni izpit

ZDRAVNIKA

za ambulantno medicino dela za nedoločen čas
Pogoji: medicinska fakulteta — oddelke splošne medicine in opravljen strokovni izpit, po možno študijski podiplomski tečaj iz medicine dela

VISJO MEDICINSKO SESTRO

za delo v patronažni službi za določen čas
Pogoji: višja šola za medicinske sestre in opravljen strokovni izpit

VISJO MEDICINSKO SESTRO

za delo v splošni ambulanti za nedoločen čas
Pogoji: srednja šola za medicinske sestre splošne smeri

MEDICINSKO SESTRO

za delo v splošni ambulanti za nedoločen čas
Pogoji: srednja šola za medicinske sestre splošne smeri

razumljivo, izobilje več milijonov šilingov. (Dobrih osem milijonov šilingov je milijon dolarjev.)

Po zadnjih podatkih so na tem območju doslej aretirali 33 Kenijcev in 12 Ugandcev.

Sila po dobitku od kave pa je očitno še pri moči. Tudi zato, ker je sorazmerno premalo mož postaviti in še zmeraj veliko preveč tihotapcev in prekupčevalcev.

»Že, že« je v pomeniku o teh rečeh pripomnil rusobrski profesor s tekočino v roki, ki ni bila kava, že, že, toda nekaj tisoč vrec prethotapljenih in prekupčevane kave je vseeno kaplja v morje navijanja cen kave v svetovnem obsegu. To sicer ne zanima celo mene, ki kave ne pijem.

JOŽE SIRCCEL

DOPUSTI V ZR NEMČIJI

Hans si želi hoje in miru

Zahodni Nemci ostajajo doma - Počitniški domovi - Gostinstvo pomembnejše in močnejše od avtomobilske industrije - Markirane sprehajalne poti

OD NAŠEGA BONSKEGA DOPISNIKA

BAYERISCH-EISENSTEIN, januarja — Imamo vse zasedeno. Dnevno nam prihaja po dvajset do štirideset ponudb za rezervacije, pa jih moramo vladno zavracati,« zadovoljno ugovarja Horst Gewiese, tajnik turističnega društva v obsejnim planinskem letovišču Bayerisch-Eisenstein, ki ga na svojih prostih svetovnih predstavljata kot idealno vzhodno zadržališče in zimski športni center.

Za Nemca severno od reke Main je to kotiček, za katerega velja, da ga je bog pozabil za svojimi hrbtom. Bavarski gozd ali Bayerischer Wald je to, nekakšno neskončno Pohorje med Donavo na jugu ter mejo s CSSR po vrhovih na severu, kjer pa se spet začneja nič dosti manjši Češki gozdi.

»Največje strnjeno gozdno območje v srednji Evropi je tudi eno največjih približnišče za smučarje, letovišče je dopustnike iz Porurja, iz Hamburga, Berlina, Frankfurtu ali Münchna: preko šesto tisoč Zahodnih Nemcev je našlo lani tu svoj oddih, pozimi kot smučarji, poleti kot sprehajalci in planinci ali zdraviliški gostje. Tu, v najbolj oddaljenem kotičku ZRN — do vsakega večjega mesta imajo več kot sto kilometrov — najbolj vedo, kaj pomeni turizem zanje in za vsako ceno iti letovat v tujino, pa celo na neš nadran, da bi se sploh mogli spodobno spočiti, naučiti sonca in zraka. Tako v Dalmaciji vedno znova sliši prevzetno »resničnost«, češ tle Nemci sicer radi kaj pokritizirajo, priti pa le morajo, ker nimajo nikjer na svetu nič tako lepega in tako idealnega za oddih. Pri tem radi pozabljamo že na goli podatke, da okoli 12 milijonov Zahodnih Nemcev preživlja počitnice v domačih turističnih krajih od Severnega morja do Bavarskih Alp ter da jih od 14 milijonov ostane preko četrtina kar v sosednjih avstrijskih Alpah, do brega pol milijona pa v Švici.

Bavarski gozd Bavarski gozd je torej eno teh velikih turističnih območij, posebej zanimivo morda ravno zato, ker živi tako rekoč izključno od domačega turista. Predstavimo si, da je Pohorje preprečeno s tidišnimi asfaltiranimi cestami, na gozdnih jaseh se ponujajo penzion in (športni) hoteli, z vseh strani se dežnijo na vrhove — najvišji je Grosser Arber nad Bayerisch-Eisensteinom in doseže 1456 metrov — vse skupaj pa povezano z neskončno mrežo smučišč, sprehajalnih (okoli letovišča) in planinskih poti. Za dobrih deset odstotkov je Bavarski gozd cenejši od Alp ali Schwarzwalda kot konkurenčnih in velikih turističnih območij (v domačih Alpah preživijo več kot poltrij milijon, v Črnem lesu pa 1,33 milijona domačih turistov), zato so si tudi zgradila svoje počitniške domove nečeta podjetja, pa bolniške blaginje, sindikalna združenja in dobrodelne ustanove. Ker velja ta del Bavarskega gozda za manj industrije in razmeroma večjo brezposelnostjo, tod ni tolikšnih težav z delovnimi močmi. V Nemčiji: edino še tukaj največ prave turistične penzije in gostilne, kjer mati kuhar, hčerka pa v narodni noši streže gostom.

Bayerisch Eisenstein v prostem Bavarskem gozdu je miren kotiček. Pravzaprav bi morala biti v tej dolini nezmožna avtomobilska gneča, saj vodi tdo skozi najbližja (in to dobra) cesta iz Münchna proti Pragi. Ampak kaj, ko lahko na prste prešteješ avtomobile, ki prečkajo državno mejo sredi letovišča. Železniska postaja pa je svojstvena atrakcija, saj jo meja deli na dva dela, živi pa le južni, oziroma zahodnonemški, do koder pripeljejo lokalni motorni vlaki goste iz Münchna in Regensburga. Meja je bila sprva tu hud pojem, zdaj so se nanjo navadili in opustili so vse upe, da bi kaj (spet) dobili goste z ene strani. Sicer pa imajo Čehi tam bližje drugi del letovišča, ki se pri njih imenuje Zelezna Ruda. Le da v njej baje ni dosti letoviščarjev (zaradi obsejnjega pasu) niti prehodnih gostov, marveč samo uniformirani.

Nemec si preračuna

Imamo okoli 1800 postelj, in to doberšen del je še predvojni let, le da so se v zadnjih dvajsetih letih skoraj vse družine lotile turizma. Mi živimo tako rekoč samo od turizma. Ko smo leta 1974 izgubili skoraj petino gostov zaradi gospodarske krize, smo se seje zavedeli, kako usodno smo odvisni od turizma,« pravi Gewiese, ki do

biva iz občinskega proračuna tako svojo plačo kot tistih 15 tisoč mark na leto za reklamno. Lani je že šlo na bolje, letos pa bi lahko prodali še tisoče dodatnih postelj. Ali Zahodni Nemec zares odkriva svojo domoko deželo? Ne, tako se ne bi moglo reči, saj domače turistične mnogoljivosti niso nikoli ostajale ravno prazne. Hans Müller si pač preračuna, ali se mu splača privariti se mimo Salzburga preko Alpe do morja, ko pa se lahko odlično spočije tudi doma. In ni res, da je domača dežela ravno toliko dražja, pravi naš sobesednik tu na bavarskem Pohorju. Podobno razmišlja v Bonnu tudi bavarski minister Hans Friderichs:

»Turški promet je v naši industrijski družbi tudi notranje gospodarsko pomembnejše dejavniki. Okoli 1,5 milijona delovnih mest zavisi neposredno in posredno od turizma, samo hotelstvo in gostinstvo gospodarstvo ima preko 700 tisoč zaposlenih. Zahodnonemško gostinstvo je leta 1975 napravilo za 36 milijard mark prometa, od turistične industrije pa živijo še vrsta dejavnosti. Izvajalci in prodajalci tekstilnih izdelkov računajo, da dobiijo več kot milijardo mark samo na račun nakupov za dopustniške namene. Najmanj 20 milijard mark pro

Vpraša lahko vsak —

kdo bo odgovoril?

Napačni podatki o snegu

Na vprašanje, kdo je odgovoren za podatke o višini snega, kdo bi zaščitil obiskovalce smučarskih središč pred napačnimi podatki o snegu in kdaj bodo prišli na smučiščih javno meriti sneg, ki smo ga objavili včeraj v tem okviru, smo zbrali naslednja pojasnila: Dnevno »sveže« podatke o snežnih razmerah oziroma o višini snega na posameznih smučiščih in drugih točkah v Sloveniji časopisom, RTV in Turistični zvezi Slovenije posreduje zbirni center na Meteorološkem zavodu Slovenije, ki jih dobiva od 40 poročevalcev s smučarskih centrov in s šestih meteoroloških opazovalnic.

Kakor so nam povedali v Meteorološkem zavodu Slovenije, se na resničnost podatkov lahko zanesemo le pri svojih opazovalcih, ki jih imajo na Vršču, Komni, na Jezerskem, v Planici in na Kredarici, medtem ko z vseh ostalih točk oziroma najpomembnejših smučišč o debelini snega poročajo žičničarji ali gostinski delavci. Da so njihovi podatki kljub dogovoru in večkratnim opozorilom zbirne službe kot Turistične zveze Slovenije največkrat navzkrižni z resnico oziroma z dejansko debelino snega (še posebej na smučarskih progah), je žal resnica.

Točnejske podatke o debelini snega bomo bržčas začeli dobivati šele tedaj, ko bodo začeli prihajati iz nekomercialnih oziroma nepristranskih rok, tedaj ko bo meteorološka služba lahko razširila mrežo svojih opazovalnic in poročevalcev.

Za zbiranje podatkov o snežnih razmerah Turistična zveza Slovenije letno plačuje Meteorološkemu zavodu 35.000 din, medtem ko s smučišč poročajo gostinci in žičničarji zastop.

Podobne merilnice snežne odeje, kot ga imajo na Zatrniku, si bodo bržčas najsolidnejši upravljalci žičnic pri nas kmalu omislili, če bodo hoteli na svoje bele poljane tudi čez teden zavit dovolj smučarjev, ki postajajo zmeraj zahtevnejši.

ANTON RUPNIK

BELOKRANJSKI VREMENAR

„Letos bo plevela“

Stane Tajčman ima na skrbi vremensko opazovalnico v metliški občini, razen tega pa dela v tovarni Beti

DRASIČI — »Letos kaj prida zime ni bilo, pa je tudi več ne bo,« pravi Stane Tajčman iz Drasičev v Beli krajini. »Če ima korenje dolge nitke, potem je huda zima. Prav tako je hudo, če je veliko os. Lani pa ni bilo ne prvega ne drugega. Tudi divje rase so letale tako, da so napovedovale mizo zimo, vendar se lahko tudi narava zmoti. Bomo videli, kaj se bo, vendar dvomim v kakšno pretirano zimsko veselje.«

Da je zima mila, je pa dobro, saj lahko pozimi marsikaj junaj postorijo? »Oh, kje neki, prav nasprotno! Hujša je zima, bolj je. Potem je zemlja primernejša za obdelavo. Če je huda zima, je tudi manj muh, komarjev in plevela. Letos ga bo torej trilek preveč,« grbanči čelo mladi gospodar Stane.

Kako, da si upa Stane, ki komaj četrto stoletje opazuje vreme, trditeljski, ko čemer celo očakuj prazno trgovanje v Drasičih zmagujejo z negotovostjo?

V Sloveniji je okoli 40 posebnih postaj, ki zbirajo podatke o vremenu, o prvem ovetju, škodljivih, setvah in žetvah. V Beli krajini so takšne postaje tri, ena v metliški občini, med vinogradi, ki sodijo k posevku, da ga vodita mladi gospodar Stane Tajčman in njegova mati Pavla. Tudi pri vremenskih poročilih sodelujeta, saj Stane ne more vedno vsega beležiti, ker dela v štirih izmenah v tovarni Beti.

Kakšne naloge ima pravzaprav Stane?

Pokaže na čudno pripravo s kroglo v sredi in nekakšno skalo, pa še obod je in nekakšno pisalo. Stane pravi, da je to heliograf, naprava, ki beleži, kdaj vidi sonce, kako marljivo in močno stje preko dneva in kdaj zaide. Vsak dan je treba namestiti v heliograf trak, po zimski krajšega, poleti daljšega.

»Ne vem, koga je motila tista svetleča krogla v napravi, saj res ni kazila vinogradov, pa so jo objestneji razbili,« se jezi mati Pavla in pripomni: »Te trakeve potem vsak mesec enkrat pošljemo v Ljubljano.«

Pa nimajo opravka le s tem. Nekaj korakov od heliografa stoji še dežernar. Tam se nabira voda, ki jo merijo s pulo oziroma menzuro, pa tudi stopljeni sneg merijo v tej pripravi. Vsa ko jutro ob sedmih.

»Zadeva je zanimiva, saj človek zaradi plačila tega ne bi delal. Prej so imeli tako postajo na Vinomerju, pa so

jo ljudje odpovedali in sem jo prevzel jaz. Posebej pozimi bi človek, če je prost, raje še malce poležal, pa je treba vstati, ker moraš »postreči« pripravam. Pa se navadiš. Brž ko začne padati dež, avtomatično pogledaš na uro in to zapišeš na kolerar. Vedno je treba paziti na vreme.

Izpolnjujemo tudi fenološki atlas. Za vse rastline je treba napisati, kdaj cvetijo, kdaj odpadejo listi, kdaj začne prvi cveteti zvonček, kdaj podlesek. Lani je pokukal iz zemlje prvi zvonček, pri nas že konec februarja, prav tako vijolice. Zapisati moramo tudi, kdaj se pojavijo prvi zreli plodovi, splošno rumenenje, pa naj bo to pri leski ali buki, lovorki ali rožmarinu. Zabeležimo, kdaj se dogaja s smrekami, kdaj začne cveteti detelja, kako uspevata pasja trava pa mačji rep.«

Posebna pozornost velja posevkom: ozimni pšenici, ajdi, rži, ovsu, od setve do vzklitja, klasenja, od mlečne in voščene do polne zrelosti. Stane in Pavla si zapisuje

ta tudi vse o marelicah, orehah, krompirju in trti.

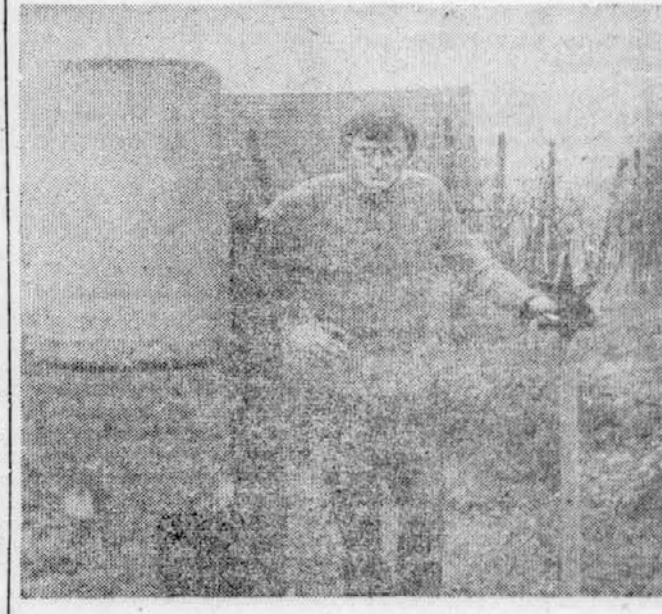
»Rastlinske bolezni imajo tudi svoj prostor na naših listih, prav tako kot kolodarski prosci. Napišemo, kdaj priletijo ptice. Lastovke so lani »odmahale« osmega septembra. Žal pa ne moremo nič zapisati za kukavico, ker ne vemo, kdaj dvigne sidro,« saj že prej neha kukati.

Cebele imajo svoj predalek, da sploh ne govorim o opisih tega, kdaj se začne in opravljajo splošna poljska dela, kot so kosnja, žetev...» pripomni Stane.

Če bi prišlo do potresa, sodi tudi to v Staneovo poročilo, »pristojena pa je še za megle, nevihte, grmanje in bliskanje, skratka pravi vremenski gospodar. Vse naravne sile sodijo v njegovo pristojnost.

»Ko bi me je še ubogale te naravne sile, tako da bi bil vedno dober predelek,« se smeje Stane. »Če me je še ubogajo, jih pa zvesto spremljam. Vsako padavino, jakost vetra, vse zapišem.«

MILOVAN DIMITRIČ

STANE TAJČMAN PRI SVOJIH NAPRAVAH — »Če je huda zima, je tudi manj muh, komarjev in plevela,« pravi. Foto: M. D.

Evelyn Berckman

ZA ŠTIRI NEVESTE

2. nadaljevanje

»Nenavadno bogata,« je potrdil. »Mestna hiša v Poitiersu se vedno hrani originalni spisek zakladnice St. Clotilda iz dvajsetega stoletja. Tukaj imam prepis. Dokladni se je papirja na pisalni mizi. Mogoče se vam bo ljubilo kasneje pogledati. Naj bo kakorkoli...« Globoko je zajepl sapo, Mel pa je porgeljivo pomislil: »Smo že tam...« — »Naj bo kakorkoli, nekeje v času birmi pri Poitiersu so v opatiji zaradi varnosti vse zaklade zakopali.«

Mel se je držal slovesno in zelo pazila, da ji ni ušla niti senca smehljaja. »Zakopali so zaklade,« je trmasto ponovil gospod Aspinell in v njegovem glasu je zdaj jasno zvenela nejevolja. »Zaklad je bil po današnjih cenah vreden precej milijonov. In tega ogromnega zaklada...« je zaključil in zmignil z rame. »Mega zaklada niso nikoli našli.«

Mel se je zdaj nasmehnila, potem pa se je od srca nasmehnila. »Saj sem vedela,« je rekla. »Kjer je gospod Hollister, tam diši po zakopanih zakladih.«

»Ni edini, ki ga misel nanje vznemirja,« je zamrmral gospod Aspinell. »Da, toda ubogi človek misli, da ga bo našel v grobnicah,« je vzklila. »Ali mu niste povedali, da je kaj takega brez upno?«

»Povedal sem mu.« Videti je bil bolj kot kdaj sit njenih razumnih dokazov. »Mogoče mi ni povsem verjel. Mogoče kljub vsemu še upa...«

Preklinjal se je z nejevoljno kretnjo. »Ah, vse to je precej brez pomena. Najvažnejše je, da je baron privolil, da pride, in še več,« je zmagoslavno dodal. »Vabi vas, da ste ves čas, dokler človek izkopavati, njegov gost.«

»Ah, ne,« je imela Mel takoj pomisleke. »Raje sem nevidna. Ali v vasi ni kakšne gostilne? Ali pa bi si mogoče kje najela sobo?«

»Drugega moja,« se je zdaj smehljaj gospod Aspinell. »Tam, kamor gredo, ni vasi, samo vasičke. Gostilni in hoteli ni. Saj sem vam že povedal, da to niso turistični kraji. Mogoče je kje kakšna krčma, kjer lahko kaj popijete ali vam mogoče celo spečejo omleto, toda za goste tam ni poskrbljeno. Da bi stanovali pri kakšni družini v vasi... Ha, ne veste še, kako živijo. Ne, ne,« jo je zavrnil, »to me ni govora. Nikjer ne bi našli primernega bivališča. Barovno vabilo, da bi stanovali v njegovem gradu, je edina rešitev... Samo zaradi nje bomo sploh lahko začeli ta projekt.«

Pomočal je. Sedela je molče, toda ni se bila pridužila. Ko da bi to čutil, je naglo vprašal: »Ali bi se zavedi lahko posvetili vsaj za dva meseca ali šest tednov?«

Takoj je bil spet vsa v dvomih; senca, ki se je prej nekoliko umaknila, je znova skoraj vidno zagrnila.

»Bojim se, da ne,« je zamrmrala. »Tako dolgo ne bi bila rada stran od močar.« Gospod Aspinell je nalašč preslišal nje besede in nadaljeval: »Za dobo, ki sem jo omenil, je gospod Hollister pripravil plačilo...«

Omenil je vso, ki jo je Mel najprej silila samo kot mnogozložno besedo, ne da bi se zares zavedala pomena. Ponovil je številko in se kratko zasmehal: »Da, že prvič ste me prav silili. Tako on odpravlja ugovore in ovire. Kadar želi, da je kaj opravljeno, je pripravljen tudi globoko sedeti v žep.«

Mel ni odgovorila; krčevito se je trudila, da bi zajela sapo. Vesta, ki jo je dvakrat omenil, se je iz nepomembne besede nenadoma prelevila v vižijo vsega, kar bi s tem denarjem lahko dosegla... Ena sama, najvažnejša velika stvar...

To vse, vse spremeni, je kričalo v njej. »Zdaj ga bom lahko prisilila, a me bo poslušal, pregovorila ga bom. Operacija. Operacija. OPERACIJA...« Beseda ji je odmevala v glavi in naraščala kot odmev groma.

Poskušala je verjeti, slabotno je še poslednjič ugovarjala: »Ne morem delati, če bo gospod Hollister tam in se mi bo ves čas obesal na pete...«

»Nič se vam ne bo obesal na pete,« jo je prekinil. »Gospod Hollister križari po Egejskem morju in išče neodkrita prostora.«

Njegov glas je silila od daleč. »Mogoče bi nam lahko čimprej povedali, kako se boste odločili...«

Zdrnila se je, soba se je nehala vrteti okoli nje. Obenem se je spomnila... Ošnila je zaprsto uro in poskočila, kot bi jo pičila kača.

»Oprostite, zmenek imam... Zdravnik... V ordinaciji je komaj spraviila iz sebe. «Še ga bom ušla. «Zgrabila je torbico, rokavice in dežnik, obenem pa hitela: »Sporočila vam bom, gospod Aspinell... Danes popoldne, prav! Mislim, da bom šla... Prepričana sem... Telefonirala vam bom. Oprostite, ker takole odhajam...« Zadihala od opravičevanja in nedokonanih stavkov je izginila.

Gospod Aspinell je nekaj trenutkov sedel povsem nepremično, potem je sočutno zmajal z glavo. Ubogo bitje, je pomislil, kakšna smola! Njenega moža je srečal pred nekaj leti in spomnila se ga je kot nadvse čednega človeka, nenavadno bistriga in že tedaj odličnega obetajočega ga znanstvenika. Zaradi nekakšne posledice, ki jo je dobil med vojno, je bilo z njim nenadoma konec. Zlostno! Ni vedel, kaj ji mu je, je to, da mu ne vedo po moči. Ona se zaradi njegove bolezn očitno ne zmanjša v njegovem gradu, je edina rešitev... Samo zaradi nje bomo sploh lahko začeli ta projekt.«

Pomočal je. Sedela je molče, toda ni se bila pridužila. Ko da bi to čutil, je naglo vprašal: »Ali bi se zavedi lahko posvetili vsaj za dva meseca ali šest tednov?«

Takoj je bil spet vsa v dvomih; senca, ki se je prej nekoliko umaknila, je znova skoraj vidno zagrnila.

Iz znanosti in tehnike

Umetna slinavka

MOSKVA — Ljudem z diabetesom v hudi obliki presajajo sovjetski kirurgi umetno pankreas. Naprava, vsajena v spodnji del trebuha, oskrbuje organizem z insulinom in tako posredno funkcijo, ki jo je trebušna slinavka nehalna izpolnjevati. Takšne naprave lahko delujejo dolga leta, pravi profesor Sumakov, predstojnik moskovskega inštituta za presajanje organov in tkiva. Zaloge insulina je treba obnoviti vsake tri mesece z injekcijo v poseben del naprave. Nekatere naprave same od sebe izločajo insulin, druge delujejo na ukaz od zunaj, njihovo delo lahko uravnava tudi odajnik, ki meri količino sladkorja v krvi. Umetna slinavka se da vsaditi ob lokalni anesteziji.

Sadje na pesku

NEW DELHI — Indijski znanstveniki načrtujejo v suhem Radžastanu zagotoviti vse potrebno za gojitve tistega sadja in vrtnin, ki ne potrebujejo veliko vode. Raziskovali bodo v Diapuru sredi sušnega področja s površino 320.000 kvadratnih kilometrov, kjer živi v raztresenih vaseh 19 milijonov ljudi, ki se komaj preživljajo v nenehni boju s soncem. Dosedanji poskusi kažejo, da je v indijski puščavi mogoče gojiti pomaranče, limone in drugo sadje, z izdatnejšim namakanjem pa bi lahko pridelali veliko paradajžev, zelja in sončnice.

Nova metoda

za uranovo rudo

NEW YORK — Geolog Furbish in Schrader z ameriške univerze Duke sta izoblikovala metodo za odkrivanje urana s pomočjo rud kovin, ki ponavadi spremljajo uranovo rudo. Metoda kemičnih pregledov, po kateri so doslej iskali uranovo rudo v sedimentnih kamninah, se obnese tudi pri preiskavi ognjeniških kamnin, ki pri pregledih vzorcev iz raziskovalnih vrtnin. Geolog pravi, da bo njuna metoda pomembna čez dve desetletji, ko bo zmanjkalo kvalitetne uranove rude.

Kurilno olje v zalivu

BOSTON, 1. februarja — Helikopter obalne straže kroži ob gorečem kurilnem olju, razlitem po zalivu Buzzards v Massachusettsu, potem ko je ob koncu leta nasledel tovarniški vlek, iz katerega je čez čas stekel precejšnji del od skupnega tovara 100.000 galon. S posebnimi razstrelivnimi napravami, ki so jih odvrli iz helikopterja, so zažgali razlito olje v polnelednem zalivu, še prej pa so tovarno barko z ostankom goriva odvlekli v Boston. Telefoto: UPI

OB EKSPLOZIJAH V LONDONU

Strah leze v kosti

Bombe pred vhodi v prodajalne ob Oxfordski cesti — Policija priporoča previdnost pri pošti — Zaprti lokali

LONDON, 1. februarja — Med prebivalci milijonskega vele mesta se je spet nasedel strah. V eni noči je v raznih delih zahodnega Londona eksplodiralo dvajset bomb, vendar na vso srečo ni bil nihče huje poškodovan. Večino bomb so neznanec nastavil pred vhodi v prodajalne ob Oxfordski cesti, najbolj znani trgovski ulici v britanskem glavnem mestu.

Ena izmed bomb je bila podtaknjena v slovit vlepilni trgovski Selfridges, vendar tudi ta ni poškodovana nikogar, ker je eksplodirala ponosno. Eksplozije niso priznale niti Sohu, središču londonskega nočnega življenja.

Sreča, pravljeno sodelavci Scotland Yarda, da so bombe eksplodirale ponosno, ko je londonsko trgovsko središče skoraj popolnoma prazno. Kar težko si je predstavljati, kajšne bi bile posledice, če bi bombe eksplodirale podnevi, ko se preriva od prodajalne do prodajalne na deset tisoče ljudi.

Po eksplozijah so Oxfordska cesta in druge glavne ulice trgovskega središča spominjale na začetno mesto, ker je policija v strahu pred novimi eksplozijami blokirala vse dohode v ta del zahodnega Londona.

dona. Nobena prodajalna ni bila odprta, policija je zaprla tudi dve postajališču podzemne železnice vzdolž te ulice. Po radiu in zvočnikih so se ponavljali svari, da je ta del Londona zaprt za ves promet, čeprav se po vrsti eksplozij ni zgodilo nič več.

Do največjih eksplozij v zahodnem Londonu, katerih prva je odjeknila takoj po polnoči, je prišlo po dajšem zatijšu. Bombni napadi so britanskemu glavnemu mestu priznale od lanskega junija, ko je manjša eksplozija povzročila neznatno škodo na nekem postajališču podzemne železnice. Jeseni 1975 in v prvi polovici 1976 je bilo v Londonu veliko eksplozij, ki so zahtevale precej smrtnih žrtev in še več ranjenih, nastale pa so tudi gospodarske škodo. Detektivji Scotland Yarda,

ki nadalje iščejo možne nastajalce bomb, doslej še niso objavili uradnega sporočila, kaj stoji za najnovejšimi eksplozijami v britanskem glavnem mestu. Kot »čisto spekulacija« je londonska policija ocenila trditve, da so najnovejša eksplozija v vrzeli z londonsko sodno obravnavo proti štirim članom IRA, obtoženim 65 kaznivih dejanj, med drugim tudi sedmih ubojev, ki so bili posledica nastavljenih bomb v raznih delih Londona v letu 1975.

Londončane so opozorili, naj se izognejo vsakemu sumljivemu paketu in skrbno pazijo na poštna pošiljke, ki jih prejmejo te dni. Varnostne ukrepe je policija postopoma uvedla na londonskem letališču Heathrow, kjer se posebej pregleduje potnike, namenjene na Severno Irsko in v republiko Irsko.

VODORAVNO: 1. del kopalne, obdan z vodo, 5. kolekcija, 11. blazna, 13. volan, 15. prozorna stena v oknih, 17. sodni sloviški pisatelj (Alfonso, r. 1914, »Stekleni breg«), 18. vinska rastlina, 19. otroško vozilo, 21. kraljica »Ljudske tehnike«, 22. etipski plemenski poglavar, 23. sodni sloviški pisatelj (Antigona), 24. trdnjava, 25. križek Kame, 26. vrsta metle, 27. eden od staršev, 28. ameriški pisatelj indijanc (James Fenimore), 30. kamnito orodje iz neolitika, 31. izbran rasnik v kakem sporu, 32. popularno ime slovenskega narodnozabavnega ansambla, 33. pred leti umrl italijanski filmski režiser in igralec (Vittorio), 36. tipična primorska pokrajina.

NAVPIGNO: 1. Visoka gora v Kamniških Alpah, 2. akord iz štirih tonov, 3. že umrl ameriški dramatik, katerega dela so precej igrali tudi pri nas (Clifford, »Srečni dnevi«), 4. reka na Bolniškem, 5. kraljica Zvezde komunistov, 6. nekdanje mogočno mesto ob Efratu, 7. reka v Franciji, levi pritok Rhone, 8. ime pesnika in publicista Bordona, 9. zora nad Kobardim, 10. nauk o razredni vanju in razstavljanju pojmov v filozofiji, 12. pivo starih Slovanov, 14. vnetje sklepov, 15. vrsta tehnološkega čina, 20. debela, prirota palica, 22. odpadki, 24. črna oblačila katoliških duhovnikov, 26. navedba značilnosti, 27. tišina, 28. eden iz drugih, 31. znana glasbena nota, 33. egiptovski sončni bog.

VODORAVNO: 1. Skram, 6. Horst, 11. oranje, 13. strapa, 14. Liza, 15. drn, 17. Ibar, 18. sla, 19. noč, 21. Ati, 22. bikce, 24. les, 26. 16, 27. Inari, 28. Ant, 29. Oueda, 31. Janika, 32. Lakme, 34. nosan.

NAVPIGNO: 5. M(iran) J(are), 6. H(enrik) T(uma).

URBANIZEM IN VRTIČKARJI

Oddih v vrtni lopi

V industrijskih središčih ZRN čakajo na prostorčke za vrtove zlasti mlade družine - Tudi na tisoče kandidatov

STUTTGART, 1. februarja — Nemci se spet navdušujejo za vrtnike. Urbanisti so »kolonije vrtnih ut« mairske zrinili na težko dostopna področja, vendar v vseh mestih iznova narašča povpraševanje po majhnih vrtovih. V vsej deželi je nad 450.000 vrtničarjev, med njimi je 80 odstotkov takih najemnikov, ki imajo stanovanja v hrupnih mestnih četrtih, polnih izpušnih plinov in industrijskega dima.

Podatki so iz raziskave po naročilu ministrstva za urbanizem in prostorsko planiranje. Minister Ravens je dejal v tej zvezi, da bi bilo treba vrtnikom zagotoviti obstoj in da bi morali nanje misliti vsi, ki gradijo bloke z najemnimi stanovanji. Profesor Gassner z benskega univerzitetnega inštituta pa je dodal, da je vredno pospeševati tako imenovane parke z vrtniki že zaradi tega, ker zanje zadostna desetina ali celo dvajsetina tiste vose, ki je sicer potrebna za ureditev javnega parka na mestnem območju.

Anketa, ki je zajela 15.000 vrtničarjev in 2.000 njihovih družin, je ovrgla precej razširjeno domnevo, da gre pri tem za vrtove revnih prebivalcev ali za »romantično vrtni ut«. V številnih mestih čakajo zlasti mlade družine na vrtnice, kjer znaša letna najemnina okoli deset pfenigov za kvadratni meter (seveda pa je treba pristiati še stroške za vrtno lopo). Med vrtničarji je največ ljudi srednjih let in s srednjimi dohodki. Organizirani vrtničarji je skoraj pol milijona, med njimi je dobra polovica nameščencev in uradnikov, samo vsak peti je delavec. Po splošni oceni se je od leta 1973 precej zvišalo število tistih kandidatov, ki čakajo na zemljo za vrtnice.

Sedanji vrtničkov z utami seve ni mogoče primerjati z vrtni med gospodarsko krizo v tridesetih letih. Borsko ministristvo je ugotovilo v anketi, da je zdaj vrtničarsko pridelovanje sadja in zelenjave za ublažitev pomanjkanja hrane vsaj kot poglavitni gospodarski razlog precej pogostejše, čeprav je iz spiskov kandidatov za vrtove razvidno, da se je precej zmanjšalo prijavilo ne le zato, da bi imeli primerna igrišča za svoje otroke in možnost za kačenje svojega konjčka, marveč tudi zaradi tega, da bi pridelovali vrtnine in sadje, in sicer zaradi dragine pa tudi zato, da bi uživali zelenjavo brez kemičnih škropliv. V Baden-Württembergu se

spet krčijo v letih blaginje urejene travnate površine na vrtovih; umikajo se gredam, na katerih raste zelenjava pa tudi krompir. Dortmundski vrtničarji imajo na svojih gredah pet do osem vrst krompirjevih janic.

Ker nočni razgrajati včasiničijo s trudom urejene vrtnice in lopi na njih, so si nekateri vrtničarji omislili nočne čuvaje, spet drugi pa ob šestih popoldne zaproske skupne ograje okoli vrto. Industrijski Dortmund je dobil zlato medaljo na tekmovanju svrt v mestih in na-

seljih, ker mu je uspelo najbolje vključiti vrtove v mestni »zeleni koncept«. Okoli 23.000 bremenskih vrtničarjev neguje vrtničarske parke s skupno površino 1300 hektarov tudi za druge ljudi, ne le za člane. V Hamburgu so začeli urejati vrtnice v neposredni bližini mestnega središča, na spiskih je okoli 8.000 kandidatov, ki bi se radi svrtičku z nekaj gredicami vračali k naravi. Cilj nekaterih urbanistov in prijateljev vrtničkov: po eni vrtni na vsakih 7-8 novih najemnih stanovanj.

Torta za srebrni jubilej

LONDON, 1. februarja — Za jubilejno leto kraljice Elizabete II. je pripravil Viktorijin in Albertov muzej posebno razstavo, na kateri zbujajo pozornost šestplina, 136 kilogramov težka jubilejna torta, za katero so porabili med drugim 180 jajc in precej ruma. Torto, ki je okrašena z angleškimi simboli (krona, lev, samorog) in s kipecem pasje pasme, ki jo ima kraljica najraje, bodo prevzele in razdelile razne dobrodelne organizacije.

Telefoto: UPI

Ljudje in nravi

Pijani prašiči

Ravnanje pijanih prašičev je zelo podobno vedenju ljudi pod vplivom alkohola, je pokazala raziskava na univerzi Misuri. Dr. Myron Tumbleson, ki vodi biokemične raziskave in poskuse, pravi, da utegnejo prašiči prispevati zdravnikom dragocene napotke za zdravljenje alkoholizma. Prašiči imajo dihalni in kardiovaskularni sistem, podoben človeškemu, zato se obnesejo za proučevanje alkoholizma. Med poskusi je sedem pijskov dobivalo žitno žganje, podobno vodki. Se posebno jim je bilo všeč, če mu je bil pri mešan pomarančni sok. Nekateri prašiči so popili tudi liter takšne pijače na dan. Vodnik krdeča, ki se je redno opijal, je izgubil težavo. Splošno je bilo 31. 3, ki je le zmerno pijl. Potem je vodnik nehaj piti in si je spet pridobil prejšnji položaj. Pujs št. 7 se je zavedal skromnega položaja, zato je pil bolj in bolj, ker je očito vedel, da se ne bo nikoli povzpел do vrha.

Španci in nudizem

V Barceloni je skupina Špancev ustanovila prvo nudistično društvo v deželi. Ricardo Fernandez, eden izmed ustanoviteljev, je izjavil na tiskovni konferenci, da je bil nudizem strogo prepovedan v štirih desetletjih frankističnega režima.

Tablete in zdravje

Kontracepcija sodi k ukrepom za ohranitev zdravja, torej ni samo zaščita pred nezaželeno nosečnostjo, trdijo raziskovalci svetovnega inštituta v Washingtonu. Po podatkih raznih zdravstvenih organizacij, institutov in skladov sodijo, da ogrožajo svoje zdravje in zdravje naraščajo tiste ženske, ki rodijo premale ali prelate ter v kratkih časovnih presledkih veliko otrok. Za ohranitev zdravja priporočajo porode med 18. in 35. letom, in sicer z vsaj doletnim presledkom. Štirje otroci pa so povsem dovolj.

ZDRAVSTVENI DOM NOVA GORICA (odbori za medsebojna razmerja)

- objavljajo naslednja prosta delovna mesta:
- za delovno skupnost skupnih služb:
 - 1. VODJA SPLOŠNEGA SEKTORJA
 - 2. HISIŠKA
 - 3. 3 CISTILKE
 - Pogoji:
 - pod 1.: pravna fakulteta
 - opravljen pripravniški staž
 - moralnopolitična neoporečnost
 - pod 2.: končana poklicna šola
 - pod 3.: končana osemletka
 - za TOZD zobozdravstvenega varstva:
 - 4. 3 ZOBOTEHNIKE
 - 5. 6 ZOBNIH ASISTENTK
 - Pogoji:
 - pod 4.: končana srednja zobotehniška šola
 - pod 5.: končana šola za medicinske sestre stomatološke ali splošne smeri
 - za TOZD osnovnega zdravstvenega varstva:
 - 6. 5 VIŠJIH MEDICINSKIH SESTER
 - Pogoji:
 - višja šola za zdravstvene delavce — oddelek za medicinske sestre
- Osební dohodek je določen s samoupravnim sporazumom in je za posamezna delovna mesta naslednji:
- pod 1. ca. 6.280,00 din
 - pod 2. ca. 3.470,00 din
 - pod 3. ca. 2.500,00 din
 - pod 4. ca. 3.510,00 din
 - pod 5. ca. 3.200,00 din
 - pod 6. ca. 4.600,00 din
- S prostimi stanovanji trenutno ne razpolagamo. Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izobrazbi na kadrovsko službo Zdravstvenega doma Nova Gorica, Leninova 8, v 15 dneh po objavi.

DONALD DOWNES UBOGAJ IN STORI

57. nadaljevanje

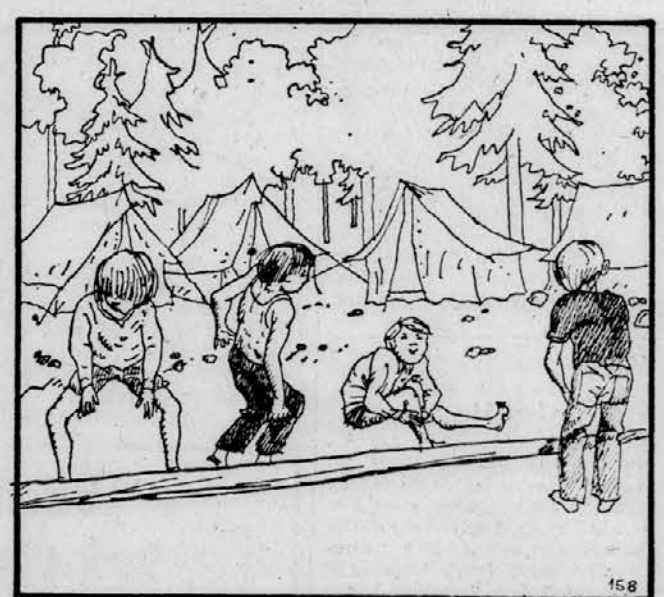
»So.«
»Torej, zakaj odlašaj in ne izpolniš ukaza? Se vedno si voljak, čeprav v civilu! Zato, ker nikoli nisi nosil uniforme...«
Jezno ji je vpadel v besedo:
»Nosil sem uniformo, to sem vam že povedal. Bil sem pilot na lovskem bombniku... Opravi sem petdeset...«
Leonie ga je šepetaje prekinila, toda njen šepet je bil kakor rjovenje:
»Kako si drzneš tako govoriti! Najprej ogroziš uspeh akcije, ki ti je bila poverjena, ker si slabši, potem pa iz gole ničmernosti in bahavstva začneš čakati in izdajati tajnosti, kar je hudo nevarno. Pravi otroci! Mar se resnično ne zavedaš, da si se v tolikšni meri pokazal slabša, da res ne moreš biti ponosen na prav nobeno stvar!«
Gene je bil na tem, da izbruhne v jok. S povešenim pogledom je zamrmral:
»Kljub vsemu pa je mogoče le nedolžen.«
»In potem?«
»Kako? In potem?« je zgroženo rekel Gene. »Saj to bi bil umor!«
Leonie se je suho zasmejala:
»Umor? Saj je vendar vojna! Vojna!«
Podzvestno je pogledala proti komodi, od koder je vzela sinovo sliko: »In v vojni padajo pravični in krivični... Skupaj.« Pogledala je Genu v oči. »Poglej me! Poglej me že vendar! Kadar si dobil ukaz, da nad Francijo odvržeš bombe, si se mar uprl in rekel, da bi utegnil ubiti tudi nedolžne Francoze? Ali pa ženske? Pa otroke, take, kot si ti? In mačke? Ali pa si morda tako prebrisal in znaš pritisniti na tak gumb, da tvoje bombe ubijajo samo Nemce in kolaboracioniste? Se nisi nikoli vrgel svojim nadrejenim v naročje in tarnal: Ni sem mogel odvreči svojih bomb... Morda je bil v tovarni delavec, ki ima rad svojo mater.«
Nadaljevala je in ni prikrivala prezira:
»Zakaj pa si se prišel razložit k meni? Saj nisem tvoja mati! Tudi nisi — nehala sem biti mati kogarkoli.«
Glas se ji je zlomil. Sunkoma se je obrnila proč, da bi se obvladala in zbrala. Za hrbtno je slišala nenavaden šum in ko se je ozrla je zagledala Gena, ki je še vedno sedel: glavo je zagrebel med dlani in ihtel.
»Jean, Jean!« ga je poklicala nežno, kakor da bi mu bila mati.
Sedla je na rob naslanjača, v katerem je sedel, in mu podzvestno položila dlan na tlnik, kakor da bi

ga hotela potolažiti. On pa je, tudi podzvestno dvignil glavo in jo položil Leonie na prsi. V njenih očeh so se zalesketale solze.
»Jean,« je ponovila in ga prijala za roko. »Skušaj se zbrati. Vsem nam se zgodi kaj podobnega, enim prej, drugim pozneje. Ne toliko zaradi tega, kar je hudo nevarno, kar moramo storiti, marveč zato, ker moramo opraviti popolnoma sami. Celo najbolj brezpomembne stvari, ki jih mora človek opraviti sam, se nam zde hujše od tistih, o katerih lahko govorimo z drugimi. Tvoje breme pa je dvojno. To, kar moraš opraviti, je strašno in opraviti moraš sam. Z nikomer ne moreš razpravljati, z nikomer se ne moreš pogovoriti. Nikogar ni ob tebi, čigar pogum bi bil odvisen od tvojega. Pozabi vse, kar si mi povedal in da si mi sploh kaj povedal!«
V njenem glasu se je brala žalost. Se nekaj drugega, nekaj, kar je bilo podobno strahu:
»Tudi jaz moram pozabiti... Kaj pa, če me primejo? Prosim te, Jean, zavedaj se, da je samota tvoj največji sovražnik. In še nekaj si zapomni! Naj pridejo nad tebe še tako velike težave in naj te obhajajo še tako hudi dvomi, zapomni si, da se o vsem tem lahko pogovorijo samo z bogom, če ne verjameš vanj, pa z nikomer! Zato mi moraš oprostiti, če me je zaneslo in sem se obnašala s teboj, kakor sem se... Morala sem, da ne bi pozabila na to.«
Gene je ni pogledal. Še bolj tesno je prišel glavo na njene prsi in ji stisnil roko.
»Saj vas ni zaneslo. Bili ste čisto mirni,« je rekel.
»Ti pa se zavedaj, da moraš biti še bolj miren, da ne smeš o tem govoriti z nikomer, prav z nikomer.«
»To vam obljubim.«
»In tudi to se moraš naučiti, da te videz ne bo preslepil!«
»Zunanjí videz pri Lafittu?«
»Da.«
»Ali je bilo tako neumno, da sem bil prepričan o njegovi nedolžnosti?«
»Ne, Jean, ni bilo neumno. Toda, ker si po sreči dober človek in ker si se zanašal sam, si preželi vse, kar potrjuje njegovo krivdo.«
»Kaj pa je dokaz?« je vprašal in jo pogledal. V njegovih očeh je bilo brati notranjo stisko.
»Rešil te je pred racijo? Mogoče. Toda kaj ga je to stalo? Nič. Morda sumi, kaj si v resnici, kajti ne pozabi, da si kljub vsemu močno podoben Američanu. Če te je rešil pred racijo, bi mu to služilo kot alibi, če bi ga odporniško gibanje obtožilo za kolaboracionizem. Sicer pa, kako je vedel, da bo racija?«

RUMENI ŠOTOR

157. Domen jo je ucvrl za nepovabljenimi obiskovalci. To se bodo njegovi začudili, ko bodo jutraj videli luknjo. Spraveval se bodo, kdo si jih je tako grodo privoščil, on pa bo stopil prednje in jim zdrdral: »Jambor so odnesli taborniki iz tega in tega odreda! Po dobrih sto metrih prodiranja po gozdu so zavili na cesto. Bili so prepričani, da so na varnem, drugače se ne bi začeli glasno pogovarjati. Tako Domnu ni bilo treba več paziti na vsak korak. Pregazil je potok, ki se je lizlaval v jarek, poln blata, ki se je prišlo nog.

158. Z oblaženimi podplati je stopal po asfaltu kot po preprogi. Nebo na vzhodu se je rumenkasto obarvalo in spremenila se je tudi barva jezera. Meglica, ki je čepela nad gladino, je postajala vse prozornjša. Še malo in prvi jutranji žarki bodo potipali med vejami in osvetlili praviljino pokrajino. Samo zdaj Domen ni imel časa, da bi opazoval prebujajočo se naravo. Med drevmi je uzril vse strehe šotorov. Dečki so na povelje odvrli kol in tla so se zatresla s podobnim ropotom kot pred dobrimi petnajstimi minutami.

159. »Srebrni sokoli torej,« si je zašepetal Domen. Sklenil je, da se bo vrnil k svojim, še prej pa bo unalo oprezal. Čeprav so bili fantje utrujeni, je znal na njihovih obrazih poteze zmagošlavja. Počasi so se razšli po šotorih in ob zaplenjenem jamboru je ostala samo še četvorica. Rdečelasec, največji med njimi, je spustil na tla črn zavoj. Fantje so ga obstopili, nekaj so si šepetali, in da bi laže predrti tistano zaveso, je stopil na prste. Okrog vratu je začutil tujo roko. Od presenečenja ni mogel niti pisniti.

Vsak petek nov zvezek romanov TARZAN!

DANES NA RTV

TELEVIZIJA

- 8.10 TV v šoli: Umetnostni muzej, Filmski jezik (Zg)
- 10.55 Ženski veleslalom za zlato lisico, barvni prenos s Pohorja (Lj)
- 14.10 TV v šoli — ponovitev (Zg)
- 16.30 Ženski veleslalom za zlato lisico, posnetek s Pohorja (Lj)
- 17.15 Mlada Breda (Lj)
- 17.30 Etruščanski muzej, oddaja iz cikla italijanski muzeji (Lj)
- 17.55 Obzornik (Lj)
- 18.10 Od zore do mraka: Slike z razstave (Lj)
- 18.45 Glasba in revolucija, oddaja iz cikla Pogovori o glasbi (Lj)
- 19.15 Barvna risanka (Lj)
- 19.30 TV dnevnik (Lj)
- 20.00 Film tedna: Sin drugega očeta (Lj)
- 21.40 Včeraj, danes, jutri: O nasilju (Lj)
- 22.10 TV dnevnik (Lj)

Oddajniki II. TV mreže:

- 17.15 TV dnevnik (Zg)
- 17.35 TV koledar (Zg)
- 17.45 Mali svet (Zg)
- 18.15 Socialistična revolucija v Jugoslaviji (Zg)
- 18.45 Zapisi o narodni glasbi (Bg)
- 19.30 TV dnevnik (Pr)
- 20.00 3-2-1... start! (Zg-II)
- 23.20 Dnevna kronika (do 23.25) (Zg-II)

TV Zagreb — I. program:

- do 19.30 isto kot na odd. II. TV mreže
- 19.30 TV dnevnik (Zg)
- 20.00 Izbor v sredo: Čas športa (Bg)
- 22.05 TV dnevnik (Zg)

TV studio Koper

- 10.55 Smučanje — Pohorje: Zlata lisica — veleslalom ženske
- 19.55 Otroški kotiček
- 20.15 TV dnevnik
- 20.35 Blišč in beda kurtizan, 2. nadaljevanje
- 21.35 Smučanje — Pohorje: zlata lisica — ponovitev
- 22.45 Sledi v snegu, dokumentarna oddaja

RADIO

PRVI PROGRAM

4.30 Vremenska napoved in novice; 5.00 Poročila, Dnevni koledar; 5.15 Danes za vas; 5.30 Jutranja kronika; 6.00 Poročila, Dobro jutro, rojaki na tujem; 6.20 Rekreacija; 6.30 Vremenska napoved in poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci! 7.00 Novice, šport; 7.20 Beseda na današnji dan; 7.30 Iz naših sporedov; 8.00 Poročila, jugoslovansko in evropsko zbirno poročilo o prometnem položaju in prevoznosti cest; 8.08 Glasbena matineja; 9.05 Nenavadni pogovori; 9.25 Zapijmo pesem; 9.40 Samoupravljanje s temeljno marksizmom; 10.00 Danes dopoldne; 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine; 11.03 Po svetu glasbe; 12.00 Poročila, Na današnji dan; 12.10 Lahka glasba za opolne; 12.30 Kmetijski nasveti — mag. Tone Tajnšek: Spomladansko priprava zemlje za sladkorno peso; 12.40 Pihalne godbe; 14.05 Ob izvirih ljudske glasbene umetnosti; 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Glasbeni intermezzo; 15.45 Spomini in pisma — Lovro Kuhar; 16.01 dan; 16.00 kako in po čem? 16.25 Studio ob 17.00; 18.05 Odkočno deska; 18.30 Domače in tuje zborovske izvedbe; 19.00 Radijski dnevnik; 19.35 Lahko noč, otroci! 19.45 Minute z ansambli Tona Janša; 20.00 Koncert iz našega studia; 22.00 Poročila, našim rojakom po svetu; 22.20 S festivalov jazz — »Pori 75«: Finski Workshop, Jimmy Smith; 23.05 Literarni nočturni — I. Sarajlić: Pesmi; 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe; 24.00 Poročila; 0.05 Orkestrski in zborovski operni fragmenti; 0.30 Za pozne peselce; 1.03 Zaprite oči in poslušajte; 2.03 Note v ritmu; 2.30 V valčkovem ritmu; 3.03 Vaš gost; 4.03 Lahke note velikih orkestrorov.

DRUGI PROGRAM

8.00 Sreda na valu 202; 13.00 Iz parituti velikih zabavnih orkestrorov; 18.35 S solisti in ansambli JRT; 14.00 Za šolarje; 14.25 Glasbena medija; 14.33 Z vami in za vas; 16.00 Tokovi neuvrščenosti; 16.10 Lahke note; 16.30 Novice, Tehnika za vsakdanjo rabo; 16.40 Iz slovenske produkcije zabavne glasbe; 17.30 Zrcalo dneva; 17.40 Tipke in godala; 18.00 Progressivna glasba; 18.30 Novice, Iz delovnih organizacij; 18.40 Srečanja melodij; 18.55 Minute za kulturo.

TRETI PROGRAM

19.05 Iz repertoarja slovenskih zborov; 19.30 Iz naše popularne odskode orkestralne glasbe: M. Logar: Jara meščanka, uvertura; I. Šček: Boter Petelin, baletna suita št. 1; 20.00 Zunanje politični feljton; 20.15 Minute s trobentačim Stanikom Arnoldom; 20.30 Poročila; 20.35 Iz manj znane operne literature; 21.30 Sodobni literarni portret; Izdora Sekulić; 21.50 Razgledi po sodobni glasbi: Festival komorne glasbe XX. stoletja v Radenci 1976 — Koncert 2. oktobra: B. P. Convention iz Zagreba; 23.15 Bacha na orgle igra Marie-Claire Alain; 23.55 Iz slovenske poezije.

TV ob 10.55 (16.30)

Ženski veleslalom za »zlato lisico«

Na Pohorju so že sestrili prve uspehe in pristili morda prikrita razočaranja. Danes pa se bodo najbolje smučarke pomerile še v veleslalomu, ki bo veljal za svetovni pokal. Pri tem bo morda šlo celo za končno odločitev o letušnjem zmagovalcu. Kakšna bo to? Konkurenca je zelo izenačena, nekoliko izstopa le A. Prüß-Moser, na zadnji tekmi pred pohorsko — v megevske veleslalomu — pa sta se izkazali tudi Kasererjeva in Švica L. M. Morend (na sliki).

TV ob 18.10

Slike z razstave

Večji del potreb naših oboroženih sil pokriva z domačimi zmožnostmi. Za ta podatek zadostuje, da si lahko predstavljamo uspehe in dosežke naše vojaške industrije, ki je pred kratkim slavila 30 letnico svojega obstoja. Zasluga jugoslovanskih znanstvenih raziskovalnih institutov in tovarn je, da smo se tudi na tem področju osamosvojili. Imamo sodobno oborožitev in opremo, za povečanje v vseh okoliščinah in vseh oblikah ter za varovanje našega miru. O tem govori oddaja »O zore do mraka«.

TV ob 18.45

Glasba in revolucija

Podnaslov pogovorov Glasba in revolucija zgovorno pravi, da glasbo že dolgo ne pojmujejo kot umetnost, ločeno od problemov, ki jih prinaša življenje. Izjemna ustvarjalna sila naših ljudi med NOB pa — čim bolj tečejo leta — vzbuja v razmišljanju mladih vprašanja: kako in zakaj? Pogovor o teh vprašanjih je v studiu trajal dobro uro, udeležili so se ga mladi Mariborčani, dijaki gimnazije »Miloš«: Zdanšek, ter Makso Pirmik in Rado Simonič, skladatelja, aktivna udeleženca NOB in še danes tvorna soustvarjalca našega glasbenega življenja.

TV ob 20.00

Sin drugega očeta

Televizija je za nocojšnji »Film tedna« pripravila delo, ki so ga uvrstili tudi v program letošnjega beograjskega FEST-a. Gre za kamerunski film, ki predstavlja zanimivo podoba nam neznanega življenja, v katerem se prepletata sodobnost in tradicionalizem, zmožnost ter stari ljudski običaji. Režiser pri tem ne obsoja toliko starih, v bistvu lepih in koristnih običajev in navad, kot aheumane odnose med ljudmi, ki so tako kot v tej zgodbi tudi v resnici največkrat ovira za napredek.

Z bokserjem in nožem nad nosečnico

LJUBLJANA, 1. februarja — Do brutalnega pretepa je prišlo na Tomačevski ulici 11a, kjer so 41-letni Muharem, 22-letni Jus in 15-letni Mehmed Ferhatović pretepli nosečo 20-letno Bosanko Ribič.

Ferhatović so v nedeljo dopoldne hoteli obračunati s sosedom Lutvom Ribičem. Ker jim je Ribič zbežal, so se razjarjeni Ferhatović spravi na njegovo ženo Bosanko. Kljub temu, da je Bosanka noseča, so udarjali po njej z bokserjem, večkrat pa so jo ranili tudi z nožem. Hudo ranjeno ženo so morali z rešilnim avtomobilom odpeljati na polikliniko. Intervencija skupina je vse tri napadalec in Lutva Ribiča odpeljala na postajo milice Bežigrad, ki vodi nadaljnji postopek.

Mož je hotel zadaviti ženo

LJUBLJANA, 1. februarja — Ljubljanska uprava javne varnosti je preiskovalnemu sodniku okrožnega sodišča izročila skupaj z ovadbo 33-letnega Franca N. iz Litije, zaradi poskusa uboja. Franc N. je 28. januarja okoli 18 ure prišel domov in takoj brez posebnega razloga napadel svojo ženo Marjo in jo pričel daviti. Prerivanje je zagledal njun sin, ki je takoj prisrskoval na pomoč materi. S steklenico je udaril očeta po glavi, potem pa stekel iz stanovanja. Franc N. se je poglaval za sinom, ga ujel na stopnicah in skušal zvleči nazaj v stanovanje. Ko pa je pri vratih zagledal ženo, je sina spustil in se ponovno zakladi proti njej. Zbližal jo je na tla in jo spet pričel daviti. Marjo, ki je že izgubila zavest, je pred pobesnelim možem rešil sosed. Franc N. je v priporu.

Ponovno „Kovina“

A. Hiršenhauser in Z. Macura se bosta morala še enkrat zagovarjati - Vrhovno sodišče SRS razveljavilo sodbo

MARIBOR, 1. februarja — Vrhovno sodišče SR Slovenije je razveljavilo sodbo okrožnega sodišča v Mariboru, s katero je bil lani obsojen na 12 let strogega zaporja in 80.000 dinarjev denarne kazni Aleksander Hiršenhauser (32 let) iz Maribora, Klinetova 8, poslovalca trgovine »Kovina«, podjetja Kovinotehna, na Trgu revolucije v Mariboru.

Poleg Hiršenhauserja je bil točkar pred okrožnim sodiščem v Mariboru obsojen še osem sodelavcev, s katerimi je pa so bili oproščeni. V tem primeru, o katerem, smo lani obširno pisali, je bil Hiršenhauser skupaj z Zdravkom Macuro, oddelekovodnim v poslovalnici »Kovina« in drugimi sodelavci, glavni povzročitelji enega najhujših primerov gospodarskega kriminala v zadnjih letih v Mariboru, s katerimi je bilo več delovnih organizacij oškodovanih za več kot 500.000 dinarjev. Okrožno sodišče v Mariboru je s prvostopenjsko sodbo spoznalo Hiršenhauserja in Macuro za krivca, da sta samovoljno zviševala cene in da sta se v ta namen dogovorila z nekaterimi nabavnimi centri. Tako je vsak obtoženi vzel renti, ki so v priročniku, ker so imeli od tega materialno korist. Dva nabavna referenta je sodišče zato obsojilo, štiri pa so zaradi pomanjkanja dokazov oprostil. Macuri je sodišče takrat izreklo kazen šest let strogega zaporja in 40.000 dinarjev denarne kazni, ostalim sodelavcem pa od štiri let do devet mesecev zaporja.

Padla sta z moped

MURSKA SOBOTA, 1. feb. — Včeraj ob 3. uri se je iz Beletne proti Ivanem peljal z neregistriranim mopedom brez vozniškega dovoljenja 27-letni Anton Zorko iz Gancan. V Gancan sta s sopotnikom, 20-letnim Antonom Zalkom, v ovinku padla z mopeda. Zorko se je ne sreči hudo, Zalk pa lažje ranil. Oba so prepeljali v Mursko S. R.

»Osušen« za prhut

POBEGI, 1. feb. — Včeraj ponoči je neznan storilec »obiskal« senik Galijana Jakovina, iz Pobega. Zaskomina, lo ga je po primorski specialiteti in je hitro zmagal za 2000 dinarjev prhut, ki ga je Jakomin pustil v seniku, da bi se ga dobro posušil. Jakomin ni kaj dosti pazil na primorsko nacionalno jed, saj je vrata senika pustil odklenjena. Na neznanega sladokusa ponoči ni mogel siliti, ker je senik oddaljen od hiše približno 40 metrov.

T. G.

Izsledili tri vlomilce

LJUBLJANA, 1. feb. — Pred dnevi so prebivalci Gamelj začuden opazovali mliličnike in kriminaliste, ki so preverili več ljudi. Nekateri prebivalci so se zaradi tega tudi jezili. Vsrok za obširne poizvedbe pa je bil vliom v mesnico Ljubljanskih mlekar, TOZD Mešedolci Skofja Loka in v samopostrežno trgovino ABC Skofja Loka v Srednjih Gameljah.

V noči na 21. januar so neznanzi vlomili v mesnico, od koder so odnesli nekaj salam in v samopostrežno trgovino, kjer so se založila s piščajo in prehrabeni proizvodi. V samopostrežni trgovini so vlomilci skušali odpreti stojalo blagajno, v kateri je bil večji znesek denarja, vendar so bili njihovi napori zaman.

Ker je bilo v tej trgovini že nekajkrat vlomljeno, neznanzi pa so opravili še nekaj podobnih vlomljenj v okolici, so mliličniki in kriminalisti ljubljanske UJV izdelali obsežen načrt, da bi vliome pojasnili. Prav na podlagi številnih preverjanj so delavci UJV ugotovili, da vlomilci niso iz Gamelj, na podlagi zbranih podatkov pa so prišli na sled pravim storilecem, skupini treh ljubljancev. V interesu preiskave bomo njihova imena objavili kasneje, saj mliličniki in kriminalisti sumijo, da je trojica storila še več kaznivih dejanj.

Stop za kavbojke

Končala se je razprava proti trem carinikom, ki so bili del tihotapskega kanala za »jeans« iz Italije

KOPER, 1. februarja — Na okrožnem sodišču se je končala obravnava proti trem carinikom in mesarju, katere je obtožila bremenila jemanja podkupnine in grabeža oziroma napeljevanja h kaznivim dejanjem. Cariniki naj bi kot uradne osebe omogočili tihotapljenje večjih količin kavbojk iz Italije v Jugoslavijo, mesar pa naj bi dva od njih napeljal k jemanju podkupnine oziroma grabeža. Senat je pri obtožbeni spoznal za krive in jih obsodil, trije pa so bili oproščeni.

Zadeva v zvezi s kavbojkami je prišla na dan 1975. leta, ko so v Novem Sadu in Osijeku odkrili tihotapce in večjo količino kavbojk. To pri nas izredno konjunktorno blago je prišlo iz Italije, kar je bilo povod za nadaljnjo preiskavo, ki naj bi dala odgovor, kako so tako velike količine kavbojk tihotapci sploh lahko pripeljali iz države v državo. Tihotapci, ki so jih prišli, so povedali, da so jim to omogočili nekateri cariniki. In tako so aretirali pet carinikov ter mesarja.

Zdi se sicer nekoliko čudno, da so bili in so tihotapci kakor koli glavne obremenjene priče, vendar vrsta podobnosti, ki so jih vedeli na vesti o carinikih in ker so prihajali čez mejo ravno takrat, ko so delali prizadeti cariniki, je vplivalo na to, da je sodišče upoštevalo (seveda

ta in štiri mesece zaporja, ker je k nam brez carinske kontrole spustil najmanj 27 avtomobilov s 2700 kavbojkami, ki jih ni ocaril in s tem tihotapcem pridobil precej (77.605 din) protipravne premoženjske koristi, sam pa sprejel najmanj 24.300 din podkupnine.

Ante Maleta na štiri leta in osem mesecev strogega zaporja, ker je k nam spustil najmanj 38 avtomobilov s 3800 kavbojkami, dobil za to najmanj 38.000 din podkupnine. Ker tako tihotapcem pridobil 212.412 din protipravne premoženjske koristi.

Nikola Benka pa na eno leto in dva meseca strogega zaporja, ker je čez mejo spustil najmanj 4 avtomobile s 400 kavbojkami, dobil najmanj 4000 din podkupnine in tihotapcem tako pridobil 17.900 din protipravne premoženjske koristi.

Vsem trem je bila — vsakemu posebej za določen čas — izrečena tudi prepoved opravljanja policijskega dela. Carinika Ante Perić in Dragoljub Petrovič ter mesar Tomo Gladič so bili zaradi pomanjkanja dokazov oproščeni.

D. G.

Strah pred ženo

GRADEČ, 1. februarja — Avstrijski čuopisli poročajo, da je naš zdomec Lorenz Braunstein v Trofaiachu prijavil pri policiji roparski napad. Trdil je, da se je vračal iz gostilne in da sta ga na poti domov napadla dva neznanca. Eden od njih bi ga naj ranil po licu z nožem, drugi pa naj bi mu vzel 1000 šillingov.

Policiji se je zdelo ta prijava sumljiva in si je prijavitelja podrobneje ogledala. Na zaslišanju je Lorenz potem priznal, da si je roparski napad izmislil. Bal se je žene, saj je brez njene vedomosti z njenega bančnega računa vzel denar, kar ga zapravlja. Rano na obrazu si je povzročil sam z vložkom za kemični svinčnik.

N. S.

... in domačimi

NOVO MESTO, 1. februarja — Kot smo že poročali, je Anton Miklavčič iz Drske pri Novem mestu prijavil novomeškemu mliličnikom roparski napad. Miklavčič naj bi v noči na nedeljo napadli trije neznanzi in mu vzel 580 dinarjev ter krvo uro.

Včeraj pa je Miklavčič ponovno prišel na postajo milice in svojo ovadbo prekladal. Priznal je, da se je tisti večer močno napijal. Demar je zapravljal za piščajo, med polom proti domu pa je večkrat padel in je pri tem verjetno izgubil uro. Roparje si je izmislil, da bi pred domačimi opravil zapravljeni denar.

Sedaj se bo Miklavčič moral zagovarjati zaradi lažne prijave.

P. R.

Vlomi in še nasilje

V kratkem štirje tatovi pred sodiščem - Vlamjali v avtomobile in kleti ter odnašali vse - Pretepli so mliličnika

LJUBLJANA, 1. februarja — Okrožni javni tožilec je vložil obtožnico, ki bremenja 24-letnega Leona Zemljiča, 20-letnega Zmaga Seničarja, 21-letnega Milca Kerna in 22-letnega Aleksandra Severja več vlomov in tatvin ter napada na uradno osebo. Vrsta hudih kaznivih dejanj, storjena po predhodnem dogovoru, bo našla svoj epilog v kratkem pred okrožnim sodiščem v Ljubljani.

Zemljič in Seničar sta v noči na 1. november lani vliomila v klet zgradbe v ulici Majde Vrhovnikove in odnesla vočno tehniko, komplet ključer, dve cilindrični ključavnici, usnjeno torbo, kolo, ohišje za brusilni stroj itd., nato pa še v sedem drugih kletih, tudi v sosednjih stavbah, vendar nista odnesla ničesar.

Iste noči sta vliomila še v klet na Cankarjevi in odnesla 25 steklenic vina, 4 steklenice žganja in 60 jajc.

Naslednje noči sta se spravila v stavbo na Celovški cesti in vliomila še v osem kletih, vendar sta le v ene odnesla avtomobilski priključnik.

Vsi štirje so se odločili v studiarke 22. novembra. Spravili so se nad flička. Drnikovi ulici. Odnesli so prednji sedež s prevleko, prednjo preprogo in kokosovo slamo, predpraznik iz gume in transistor, v skupni vrednosti 1.650 dinarjev.

Zemljič, Seničar in Kern so nato z delom nadaljevali. V bližnji parkirišča Bratovžev ploščadi so vliomili v flička in odnesli lastnik kup orodja, nato pa malce proč odprli drugega flička, iz katerega so spet odnesli zalogo orodja. Malce proč je stal spaček, iz katerega so demontirali žaromete in jih seveda odnesli.

Zataknilo se je pri zadnjem »podvigu«, ko so vdrl v flička na Bratovžev ploščadi. Zemljič je zlezel vanj in skušal demontirati armaturno ploščo, Kern in Seničar pa sta sedla v Zemljičevem rdečem fličku. Takrat je prišel k vopaterju mliličnik. Zemljič mu je sicer ponujal dokumente fličkovega lastnika, vendar je mliličnik opazil razliko in zlikavca so odpeljali na postajo milice za Bežigrad. V tem času je mliličnik tudi opazil rdečega flička, v katerem sta bila dva možka, ki je ostro startal in odpeljal. Ko je mliličnik Zemljiča odpeljal, je na kraju vlioma ostal za zavarovanje drug mliličnik. Ura je bila približno eno uro polnoči.

Nenadoma sta iz teme prišla dva možakarja in se bližala mliličniku. Prvi ga je udaril v obraz, mu vrgel čez glavo plašč in ga zbil na tla.

U. S.

Utonil je v potoku

LJUBLJANA, 1. feb. — Danes so v potoku, ki teče skozi Jenjivo, našli utopljeno Melhiora Rusa, starega 71 let, iz Jenjive 23.

Rus se je včeraj zvečer vradel proti domu z obiska pri prijateljih. Med hojo mu je verjetno spodrsnilo in se je prevrnil v potok, ki teče blizu njegovega stanovanja. Kot kaže si Rus ni mogel pomagati in je utonil. I. U.

M. SKUMAVC

Prekratka varnostna razdalja

LJUBLJANA, 1. feb. — Včeraj popoldne je voznik osebnega avtomobila Boris Robič v vozi po Tržaški cesti proti Centru. V križišču z Jadransko ulico je vozil ustavil, ker mu je na semaforu gorela rdeča luč. Za njim je v neprimerno hitrosti pripeljal voznik osebnega avtomobila Voljaš Brgovc in treščil v zadnji del Robičevega vozila. Pri trčenju se je ranila Robičeva sopolnica Emilija Robič. Odpeljali so jo v bolnišnico. Skode je za 35.000 dinarjev.

Tvegano prehitvanje

AJDOVSCINA, 1. feb. — Iz Vije v smeri proti Ajdovščini je vozila oseba avto 24-letni Milojka Bratina iz Nove Gorice. Pod vajo Zupca v blagem desnem nepreglednem ovinku je pričela prehitovati tovornjak. V tem času je pripeljal nasproti oseba avto 44-letni Ivan Jelčić iz Ajdovščine. Ko ga je Bratina opazila, se je umaknila. Pri tem pa je z zadnjim delom zadela vlni del tovornjaka, od koder jo je odbil v Jelenje. Skode je za 30.000 din.

Tvegano prehitvanje

J. P.

Otroci so se pravočasno zbudili

MARIBOR, 1. februarja — Na stanovanjsko-gospodarskem poslopiju Ivana Kmetiča v Zgornji Koreni 77, je včeraj nastal požar, ki je povzročil za 120.000 dinarjev škodo. Preden sta zakonca Kmetič jutraj odšla na delo je žena zakurila štedilnik, ki je stal pod oknom. Nad štedilnikom je bila platnena zavesa, ki se je zaradi velike vročine vnela, nato pa so začele goriti še lesene stene. Zgorole je celotno poslopije. V sosednji sobi so spali štiri otroci, stari od 9 do 15 let, katerim pa se na srečo ni zgodilo nič, ker so se pravočasno zbudili.

D. P.

Nevarna količina alkohola

NOVO MESTO, 1. feb. — Križišče cest pred mestom v Kandiji je gotovo najtežji prometni voz na Dolenjskem. Prav tak položaj pa terja od voznikov in pešcev pri prevozu ali prehodu tega križišča toliko večjo previdnost.

Drago Lampe iz Regačevast pa je bil pri vožnji skozi križišče 5. oktobra 1975 v večernih urah premalo pazljiv. Na prehodu za pešce je zadel 82-letnega Ivana Lapajneto in ga podrl na tla. Sam je po nesrečni takoj odpeljal v novomeško bolnico in tam počakal mliličnika. Med zdravljenjem ran, ki jih je Lapajnet dobil pri trčenju, so nastale komplikacije in je Lapajnet, znan novomeški profesor, po dveh tednih umrl.

Za povzročitelja, voznika Lampeta, ki je sicer pokazal veliko mero žalovanja za to nesrečo, je bilo obtoženo, da je imel v jato nesreče v krvi od 0,52 do 0,57 promila alkohola. Bil pa je tudi že predkaznovan zaradi prometne nesreče. Po izjavi strokovnjakov, pa je prav tako stopnja alkoholiziranja zelo nevarna, kar se je voznik ne zaveda. Razen tega Lampe kot domačin pozna to cestno križišče in prometne pogoje, zato bi moral biti še bolj pazljiv. Kazenski senat pod predsedstvom sodnika Janeza Kramarja ga je obsodil na sedem mesecev zaporja.

P. ROMANIC

Razpisna komisija

»Kleparstvo vodovod krovstvo Ljubljana« Gornji trg 7

razpisuje prosto delovno mesto

DIREKTORIJA (relektorja)

pod naslednjimi pogoji: 1. srednja izobrazba, tri leta prakse na vodilnih delovnih mestih

2. visoka kvalifikacija klesarske stroke, 5 let prakse na vodilnih delovnih mestih.

Poleg ostalih pogojev tudi: da je moralno-politično neoporečen in da ima pravičen odnos do samoupravljanja.

Kandidat naj predloži potrdilo o nekaznovanju in da ni v postopku ter dokazne o izobrazbi v 15 dneh po razpisu v zaprti ovojnici z oznako razpisna komisija.

588

Razpisna komisija

GRAFIČNO EMBALAŽNEGA PODJETJA TIK — TRBOVLJE

razpisuje delovno mesto

DIREKTORIJA PODJETJA

POGOJI: kandidat mora poleg splošnih pogojev, ki jih določa zakon, imeti organizacijske sposobnosti za vodenje delovne organizacije ter potrebne moralno-politične vrline in izpolnjevati še enega od naslednjih pogojev, da ima:

— višješolsko izobrazbo ekonomske, grafične, strojne ali upravno organizacijske smeri, z vsaj petletno prakso v gospodarskih organizacijah, od tega tri leta na vodilnih delovnih mestih.

— ali strojniško izobrazbo ekonomske, grafične ali strojne smeri, z vsaj desetletno prakso v gospodarstvu, od tega pet let na vodilnih delovnih mestih.

Kandidati morajo k ponudbi priložiti dokazne o izpolnjevanju navedenih pogojev, prav tako priložiti dokazne o svojem dosedanjem delu (kratkaj življenjepis).

Zaželeno je, da kandidat poda ob prijavi svoj program dela in razvoja podjetja. Vsa potrebna dokumentacija je kandidatu na vpogled v podjetju.

Rok vlaganja prijav — ponudb je 15 dni od dneva objave na naslov: GRAFIČNO EMBALAŽNO PODJETJE »TIKA« TRBOVLJE, p. o., Cesta Tončeve Čeč 44, Razpisna komisija.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 10 dneh od dneva imenovanja.

GRADBENI MATERIALI

prodaj

GA. 300 KG embalažnega termostata prodaj. Informacije po telefonu (061) 22-076 med 16. in 17. uro.

0132-GM-1

FIAT 127 in deske (5-2,5 cm) 2 + 2 kub. m prodaj. Ponudbe pod »Takoj«.

1712-GM-1

BIDE v rjavi barvi prodaj. Hrovat, Hlanska 87 A.

01490-GM-1

kupim

4-METRSKE rabljene deske za opuščenje od 4000 m² kupim. Po telefonu 23-574, od 7. do 18. ure, Tona.

1556-GM-2

MOTORNIA VOZILA

prodaj

OSEBNI avto wartsburg, 1. 1966, poceni prodaj. Ogled v soboto ON LUPETIO 30, odlično ohranjen, nosilnost 3 t, prodaj. Vprašajte od ponedeljka, 31. 1. od 15.30 dalje: Paganal, Markova pot 1. Samperer pri Gorici. Telefon (065) 31-215.

01335-MV-1

KADETT 1000, oker barve, star dva leta, garanteran, zasličen proti koroziji, prevoženih 30.000 km, ugodno prodaj. Informacije dobiti po tel. 53-772 od 18.-20. ure.

1614-MV-1

VRSTNI red oddan za golf J. mesec oktober. Telefon 237-224.

1669-MV-1

FIAT 1300, letnik 1968, 80.000 km, levostran ohranjen, 1,7 lit. prodaj. Telefon 41-847.

1674-MV-1

FIAT 125, italijanski, poceni prodaj. Stane Pustur, Domžale 12. Rodica, Petrovčeva 12. 1740-MV-1

125 PZ, letnik 71, dobro ohranjen ugodno prodaj. Informacije vsak popoldne po tel. 097 210-077.

1753-MV-1

AMI 8 break, vozen, prodaj, lahko tudi po delih. Informacije tel. 43-236 po 19. uri.

1753-MV-1

FIAT 850, letnik 72, prodaj. Ogled vsak dan od 15. do 17. ure. Kvedrova 20, stanovanje št. 10.

1756-MV-1

OPEL DIESEL ugodno prodaj. Avto je osebn. 4 leta star in odlično ohranjen. Informacije po telefonu 0230-0000.

1756-MV-1

AVTO DKW unior, letnik 1960, dobro ohranjen, vozen, neregistriran prodaj. Ogled vsak dan od 15.-18. ure, Baloh, Rogčeva 7, Ljubljana.

1758-MV-1

171V-1600, letnik 71, prevoženih 45.000 km, neregistriran prodaj za 17.000 ali zamenjam za osebn. avto iste vrednosti. Ponudbe pod »S podaljšano steno«.

1759-MV-1

AMI 8, letnik 1973, ugodno prodaj. Informacije po telefonu 345 539 popoldne od 15.-18. ure.

1751-MV-1

AUSTIN 1300 juli 1972 84000 km prodaj. Kmet, Majaronova 10.

1759-MV-1

AVTO NSU 1200, letnik 71, prodaj. Ponudbe pod »2,3 Ma«.

1857-MV-1

NSU 1200 C, karamboliran zadaj, motor nekomplet, poceni prodaj. Jole Maglen, Poncova vas 49, p. Grosuplje, tel. 771 431.

1701-MV-1

ALFO gulia 71 1960, letnik 1969, prodaj. Informacije po tel. 210-077 od 7. do 15. ure.

48-MV-1

FORD taunus 15 XL, letnik 1969/70, karamboliran, prevoženih 98.000 km, prodaj. Ponudbe po tel. 23 574, popoldne.

01533-MV-1

SAAB 96, letnik 73, prodaj. Tel. 59 270, popoldne.

1757-MV-1

FIAT 1100 R, 10.000 km, dobro ohranjen, po generalni, z dodatno opremo ugodno prodaj. Informacije v četrtki in petki od 16. do 20. ure, Pahor, Nazzarijeva 17, Ljubljana.

1773-MV-1

AMI 6, letnik 68, zadaj karamboliran, prodaj za 8500 ND. P. Ljubič, Tomšičeva 15, Jesenice, tel. 81 008.

50-MV-1

VOLVO 144, 1. 72, brezhibno, vozno, ugodno prodaj. Anton Cepin, Valjavčeva 8, Kranj.

257-MV-1

MERCEDES 1917 s priklopi, nekepel registrirano, 14 ton, celice no ohranjeno, prodaj. Drago Kosi, Zerovinski 18, p. Ivanjkičevci.

5-MV-1

ALFA sud, prevoženih 50.000 km, prodaj. Ivan Ropret, Hoteleševa 47, 62005 Predvet.

238-MV-1

VOLKSWAGEN, nov, registriran prodaj. Beograd, Grahovska 17 - Jovanovič, tel. 435-761.

1-MV-1

AMI 8 L ZG 173-198, 10. 73, karamboliran, prodaj. Ogledate si ga lahko v bazi avtoceste Postojna. Pšite na: Hinko Tolič, Novotrajeva 14, Zagreb, telefon (041) 561-720.

1799-MV-1

MINI 1000, letnik 1972, registriran do 1978, 65.000 km, prodaj. Cena 3,9 M. Hrovat, Hlanska 87 A.

01491-MV-1

FORD taunus, letnik 1964, 12 m, karamboliran ugodno prodaj. Ogled vsak dan od 14. ure dalje. Mujdina, Polje, Cesta.

01488-MV-1

MINI 1000, prodaj. Srečo Mraz, Pot na Jošta 25, 61000 Kranj.

01478-MV-1

DAF 66, marathon prodaj. Informacije po tel. 061 55-356.

01497-MV-1

VRSTNI red za golf oddan. Dobra mrazec. Tel.: 074 44-510.

01548-MV-1

VW 1200, v garanciji prodaj. Informacije tel.: 061 631-590.

01545-MV-1

RENAULT 12, 1972 letnik, registriran do novembra 1977 leta ugodno prodaj. Informacije po telefonu na Peter Kurja. Tel.: doma 43-083, v službi 316-423.

01542-MV-1

R-8 prodaj ali zamenjam za zastavo 750, Škoda, Silešnica 31, 15. do 16. ure.

01537-MV-1

FIAT 750, letnik 68, prevoženih 71.000 km, ves čas garanteran, dobro ohranjen in vozen, sredno prodaj. Tel.: 241-375, Ljubljana.

01285-MV-1

kupim

ALFA romeo GT junior, od letnika 1970 dalje kupim. Lahko delno karamboliran. Kranj.

01537-MV-1

AVTO VW, 1200 ali 1300 cm, od let. 69 dalje, karamboliran, z še uporabnim podvozjem in motorjem kupim. Naslov: Ivan Podgajec, Karlova 7/B, Trnovska, Ljubljana.

01471-MV-2

OSEBNI avtomobil od 1100 cm, kupim. Ponudbe pod »Kredit«.

01537-MV-2

Z 101 do 4 M kupim. Telefon 02025.

1746-MV-2

FIAT 750 ne starejši od treh let kupim. Ponudbe pošljite na naslov: Buček, Glavarjeva 12/A, Beograd.

1748-MV-2

TOVORNJAK mercedes 913, 1013, 1113 ali podoban man ali flet kupim. Kasa mora biti najmanj 6 m. Milan Zupančič, Ljubiška 231/A, p. Dobruje pri Ljubljani.

1749-MV-2

BOILERJI — popravila, čiščenja, kompletne montaže — naročila vse dan. Tel. 234-424.

1577-0A

UREJAM parke, vrtno parke, nasade in sadne vrtnice. Skropljenje okrasno in sadno dreve. Lalkar, tel. 22-495 (služba) ali pod oznako »Urejeni vrta«.

1232-0A

INSTALACIJE vodovoda in centralnega ogrevanja, prevajanje men takoj v delo. Ponudbe po tel. 346-143.

1572-0A

RAZMNOŽUJEM matrice vseh vrst na ciklostilu. Zasluste se po telefonu (031) 64-925.

01444-0A

SLIKE za legitimacije izdeluje ekspresno foto Patuli, Trubarjeva 38.

0799-0A

ISCEM vrstni red za golf. Dobava cimetelj, Ivan Ropret, Hoteleševa 47, 62005 Predvet.

238-MV-2

garaže

GAZARO, zidano, na Vju, 'Ja-mova-Merčunka, prodaj za govočino. Ponudbe z navedbo cene pod »Gotočina«.

01417-MV-3

GAZARO prodaj v Mostah. Cena 30.000 Ndin. Informacije po tel. 56-655 od 7.-11. ure.

01538-MV-3

deli za avto

KOMPLET menjalnik za VW 411 kupim. Tel. 25-571-39, Ciparje, Ljubič.

268-MV-4

DAVE ZIMSKI gum, 155 x 13, prodaj. Ponudbe pod »Ugodno«.

1709-SR-3

PROKOLICO adica 450 a, novo ali delično ohranjeno kupim za govočino. Tel. 54-539.

1709-SR-3

ŠPORTNI REKVIZITI

smuč. oprema

ITALIJANSKI siv smučarski ženski komplet Stev. 42 prodaj. Telefon 43-219.

01463-SR-4

SMUČI Elan impuls GSI 210 cm, smučarske čevlje Lange competition Stev. 44, smučarski komplet — kombinizon št. 54 in krmlini obroči, športni, za renault, ugodno prodaj. Ponudbe po tel. 312997 po 20. uri.

01528-SR-4

SMUČI elan MC-185, nove, ugodno prodaj. Tel. 061 335-190 popoldne.

1747-SR-4

SMUČARSKÉ čevlje št. 40 prodaj ali zamenjam za Stev. 39. Ponudbe pod »Novos«.

01498-SR-4

SMUČI elan impuls competition z vezni Nevada marker in pancerje (105, 41) prodaj. Informacije: tel. 53-397.

01498-SR-4

SMUČI cristal in jet 200 — 160, vrti tyrolia, novo, prodaj. Oram, Ljubljana, Kvedrova 12/II.

1797-SR-4

GLASBILA

prodaj

PIANINO znamke »petrofo«, zelo dobro ohranjen, ugodno prodaj. Ponudbe pod »Petrofo«.

1641-GL-1

HARMONIKO, kromatično, svetlo-meisters, 8 registrov, 120 basov, prodaj. Cena 1200 din. Ponudbe pod »Weltmeister«.

1294-GL-1

PIANINO prodaj. Ogled vsak dan od 15. ure naprej. Miro Spoljar, cesta v Šmartno 38, Ljubljana.

01547-GL-1

TENOR saksofon B & S, popolnoma nov, srebrn prodaj. Telefon 346-755 po 18. uri zvečer.

1801-GL-1

kupim

LAJNO, staro ali novo, kupim. Zdravko Dobeljak, Trnje 233-61-2.

233-61-2

UMETNINE IN STARINE

prodaj

BAROČNI 12 rumenski lesenece in silemsko baročno uro (omara) s 12 urami, obole rezbariti umikat, pozlačen, ugodno prodaj. Informacije po telefonu 061/22-076 med 15. in 17. uro.

01520-US-1

KNJIGE

kupim

KNJIGE iz zbirke 100 romanov kupim. Ponudbe pod »Ne vesu«.

1800-KN-2

DELO

dobi

VARSTVO, dopoldansko, iscem za 8-mesečno delo po 10. 3. 1977 v Trnovem ali Mostah. Informacije po telefonu v dopoldanskem času na št. 316-246.

01438-DE-1

KOVINAR, kvalificiran, ki ima osebe do petih delov v strojni delavnici, predvsem na stružnih avtomatih, dobi stalno zaposlitev v Ljubljani. Ponudbe pod »Mar-ljve«.

01461-DE-1

ZENSKO za honorarno režijsko delo v plastiki iscem. Telefon (061) 56 629.

1638-DE-1

BRIVSKO-FRIZERSKA pomočnica dobi službo takoj. Milena Seje, Radomlje, Cesta borcev 7.

1640-DE-1

NATAKARICO, kvalificirano ali polkvalificirano sprejme gostilna »Pri Zabarju, Viska c. 50, Hrana in stanovanje v hiši, osedlo po dogovoru«.

1630-DE-1

LIKARICO, dobro, iscem za kozmetično delo. Zelo dobi po 15. do 19. ure.

1661-DE-1

VARSTVO iscem v Trnovem. Ponudbe pod »Februars«.

1676-DE-1

ORODJAR, VK ali KV, 2 prakso (plastika) dobi zaposlitev. Ponudbe pod »7000«.

01487-DE-1

NEZISKEGA pomočnika, KV sprejme ministrstvo Hočvar, Koperska 8, Ljubljana. Stanovanje je priskrbjeno.

01481-DE-1

razno

PREMOG Zagorje, kocke, tri tone in dva pol metra prodaj. Ranko Stojanović, Ob Kvedrovi 13-19, Ljubljana.

1638-RA-4

ISCENJAVNICA za izdelavo brunice. Ponudbe z navedbo cene za 1 kv. m kladih sten pod »Brunarica 77«.

1393-RA-1

LEP, skoraj nov kamn in ve-ton sena ugodno prodaj. Jenko, Senčica 16, P. Medvode.

01495-RA-4

UTO, novo, za manjšega psa prodaj. Telefon 313-177 int. 07 od 7. do 13. ure.

01489-RA-4

V ZAMENO za poslopje, starbo ali manjšo parcelo opravi zidarska dela. Ponudbe »Dogovore«.

1711-RA-4

SOLO pevec isče angažma pri narodno zabavnem ansamblu. Pretek, Vojkova 57.

1698-RA-4

REGIONALNI ZDRAVSTVENI DOM CELJE

TOZD ZDRAVSTVENI DOM LASKO

razglašja prsto delovno mesto ZOBOTEHNIKA za zobno ambulanto RIMSKE TOPICE

Poleg splošnih pogojev za zaposlovanje kandidati morajo izpolnjevati še naslednje pogoje: — zobotehniška srednja šola — opravljen strokovni izpit — opravljena vojaška obveznost — praksa zaželeno.

Delo je za nedoločen čas s trimesečnim poskusnim delom.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev prejmejo na stroju. Ponudbe pod »Do rok«.

1763-DE-2

OBRTNIKI — iscem dopoldansko delo v elektro ali avtomehanični stroki. Ponudbe pod »Vrezen«.

1710-DE-2

ZVAMEVA vsako honorarno delo na dom. Ponudbe pod »Zakone«.

1679-DE-2

VEŠTEN isče honorarno dopoldansko delo v elektro. Ponudbe pod »B — kategorija«.

01551-DE-2

OBRTNIKU vodim enostavno ali dvostavno knjigovodstvo. Ponudbe pod »Ažurno«.

01559-DE-2

DIPLOMSKE naloge poceni prepišem na stroj. Ponudbe pod »Do rok«.

01533-DE-2

ZIDAR, kvalificiran, s prakso isče zaposlitev. Ponudbe pod »Zidarski«.

1772-DE-2

INŠTRUKCIJE

nudim

INŠTRUKCIJE knjižne na 1. gimnazijo iscem. Popoldne telefon št. 314447.

01534-IN-1

INŠTRUKCIJE matematiko in fiziko za srednje in višje šole. Alenka Orel, Rožna dolina, C XII, št. 9, 61000 Ljubljana.

1694-IN-1

ŽIVALI

prodaj

PISCANCE, enodnevnice, vsah vrst dobite vsak petek popoldne pri Kurent, Jelovškova. Naročila po tel. 25-046 popoldne.

1431-ZI-1

PSICKO, prijazno, črno pudlino, 10 mesecev, ugodno prodaj Ljubljani živali. Telefon 311-732.

1431-ZI-1

NEMISKE ovčarje 6 tednov, brez rodovnika prodaj. Telefon 63399 prodaj. Cena 1000 din.

1747-ZI-1

PSA CIVAIA, nemški ovčar z rodovnikom, šolan, zelo oster, prodaj. Evgen Poženel, Gorjki trg 24, prvo nadstropje doma Ljubljana.

1704-ZI-1

iščem

IZGUBIL se je mlad pes prepelcar 23. 1. 1977. Temno rjavo kodrske dlake, sišči na ime »Bora«. Javite proti nagradi na naslov: Novak, Gerbičeva 9 a, tel. 62-714.

1625-ZI-3

NEMSKEGA voljaka pogrešamo od 21. januarja. Sporočite proti nagradi po tel.: 57-739.

1788-ZI-3

najdeno

PRUŽNO črno pečico (Kardigim) najdenko oddam dobrim ljudem. Ali pa, če se javi inštrik. Telefon 342-676.

1723-ZI-4

RAZGLASI

izgubljeno

GRADITELJI. Izdelujem vse vrste kovinskih balkonov, ograj, vrtnih vrat in stopnic. Cimžar Lojze, Orehovlje 13, Kranj.

254-RA-1

preklci

PREKLICUJEM servisno knjižico nastrojeno na ime Jože Pijančič, Zg. Gameljne št. 21.

1766-RA-2

Sporočamo žalostno vest, da nas je po težki bolezni zapustila ljuba žena, mama, stara mama in sestra

Julka Koselj

roj. MOHORIC

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, dne 3. februarja 1977, ob 16. uri izpred hiše žalosti Zg. Dobrava 26 na pokopališču Sr. Dobrava

Zalujoči:

mož Stanko, hčerke Mila, Mari, Julka in sin Stanko z družinami

Zg. Dobrava, 1. februarja 1977

Sporočamo žalostno vest, da je umrl naš dragi mož in oče

Jože Komatar

upokojenec

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 2. februarja 1977, ob 15.30 izpred hiše žalosti na pokopališču v Stranjah

Zalujoči:

žena Ivana, sin Filip, hčerki Vida in Francka z družinami ter drugo sorodstvo

Za vedno je zaspala naša ljuba žena, mama, sestra, stara mama in teta

ANI ŠMON

roj. KONCAN

K zadnjemu počitku jo bomo spremili v četrtek, 3. februarja 1977, ob 15.30 iz mrliške vežice v Domžalah na pokopališču v Domžalah

Zalujoči:

mož Albin, hčerka Donata, sin Bogdan z družinami, brat Metod z ženo in drugo sorodstvo

V 83. letu življenja je doživel naša mama

MARJANCA OBLAK

roj. KNIFIC

upokojenka

Do pogreba leži v mrliški vežici na pokopališču v Škofji Loki

Pogreb bo v četrtek, 3. februarja 1977, ob 15.30 na pokopališču v Škofji Loki

Zalujoči:

hčerka Tika, sin Marjan z ženo Marijo, vnuki Uroš, Marjanca, Milena, Pavla in Radoš, pravnuke, sestre Ana in Nežka, brata Andrej in Ivan z družinami ter drugo sorodstvo

Škofja Loka, Medvode, Litija, Radeče, Bitnje, Reka, 1. februarja 1977

Sporočamo žalostno vest, da je umrl dolgoletni član našega kolektiva

JAKOB FRANETIČ

Jugoslovansko malijski pogovori

Na uradni obisk v Beograd je prišel zunanji minister Charles Sisoko

BEOGRAD, 1. febr. (Tanjug) — Minister za zunanje zadeve in sodelovanje republike Mali, polkovnik Charles Sisoko, je nocoj prišel na uradni in prijateljski obisk v Jugoslavijo, kamor ga je povabil podpredsednik zveznega izvršnega sveta in zvezni sekretar za zunanje zadeve Miloš Minić.

Jutri se bodo v Beogradu začeli jugoslovansko-malijski pogovori med podpredsednikom ZIS in zveznim sekretarjem za zunanje zadeve Milošem Minićem ter ministrom Charlesom Sisokom ter njunimi sodelavci. V teh pogovorih bodo izmenjali mnenja o vprašanjih bilateralnega sodelovanja, pa tudi o vprašanjih o mednarodni situaciji.

Skupščina: leto '77 leto varstva okolja

Prvo letošnje zasedanje zveznega zbora skupščine SFRJ — O vojaški obveznosti in o dilemah v zvezi z izgubami

OD NASEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 1. febr. Zvezni zbor skupščine SFRJ je na današnji seji proučil več analiz (o izvedbi zakona o vojaški obveznosti, o zaščiti prebivalstva pred nalezljivimi boleznimi, ki ogrožajo vso državo), sprejel je več zakonskih predlogov ter sklep, da leto 1977 razglasimo za leto varstva in zboljševanja človekovega življenjskega in delovnega okolja.

O izvajanju zakona o vojaški obveznosti in o nekaterih vprašanjih, pa tudi možnih rešitvah v zvezi s tem je uvodoma govoril generalpolkovnik Branislav Joksović. Potem se je razvila razprava, v kateri so pozitivno ocenili analizo, ki je izbrano opozorila na to, kakšne diame nastajajo pri praktični izvedbi tega pomembnega zakona.

V razpravi o sklepu, da leto 1977 razglasimo za leto varstva in zboljševanja človekovega življenjskega in delovnega okolja, je med drugimi govoril tudi Salih Nuhi, medtem ko je o vprašanju v zvezi z varstvom prebivalstva pred nalezljivimi boleznimi, ki ogrožajo vso državo, govorila Zora Tomić.

Črna dnevnega reda, ki je te dni vzbudila širše polemike v skupščinskih odborih, pa tudi v zveznem izvršnem svetu, namreč spremembe v zakonu o določanju in obračunavanju celotnega prihodka in dohodka v temeljnih organizacijah združenega dela, je bila sprejeta soglasno, čeprav so pričakovali širšo razpravo.

Kakor določa ta zakon, imajo temeljne organizacije združenega dela, ki so 1976. leta poslovale z izgubo, pravico do povračila prispevka, ki so ga vplačale samoupravni interesnim skupnostim iz usvarjenega dohodka. Sprejeti zakon določa, da organizacije, ki poslujejo z izgubo, ne morejo zahtevati, da se jim vrne prispevek iz osebnega dohodka. (Obširneje o tem zakonu kakor tudi o drugih, ki so te dni vzkli v skupščinskih odborih, poročamo na 5. strani.)

Na današnji seji so delegati zveznega zbora sprejeli tudi predlog o izmenjavi parlamentarnih delegacij skupščine SFRJ v leto 1977 kakor tudi predloga zakona o avtorskem pravu in zakona o večanju evidence na področju znanstvenega, prosvetno-kulturnega in tehničnega sodelovanja s tujino. Zbor je tudi potrdil izvolitev Bogdana Oreščanina za člana sveta federacije.

(Poročanje o današnjem zasedanju skupščine poročamo na 5. strani.)

FEDJA ZIMIC

Plodna izmenjava mnenj v Beogradu

Končan je neformalni sestanek devetih evropskih nevtralnih in nevtrščenih držav

BEOGRAD, 1. febr. (Tanjug) — Tu se je končal dvodnevni neformalni sestanek devetih evropskih nevtralnih in nevtrščenih evropskih držav, ki so ga posvetili pripravi na sestanke o problemih evropske varnosti in sodelovanja.

Ob koncu dvodnevnega sestanka so objavili skupno sporočilo, v katerem poudarjajo plodno ozračje, značilno za široko izmenjavo mnenj med delegacijami. V sporočilu je rečeno:

»V Beogradu je bil na povabilo jugoslovanske vlade 31. januarja in 1. februarja 1977 sestanek predstavnikov evropskih nevtralnih in nevtrščenih držav. Sestanka so se udeležili predstavniki Avstrije, Cipra, Finske, Liechtensteina, Malte, San Marina, Švedske, Švice in Jugoslavije. Srečanje so posvetili izmenjavi mnenj o pripravi na sestanke v okviru kontinuitete konference o evropski varnosti in sodelovanju, ki bodo v Beogradu leta 1977 in ki se bodo začela 15. junija. Tega sestanka so se udeležili visoki funkcionarji zunanjih ministrstev in veleposlaniki teh držav, akreditiranih v Jugoslaviji.

Na sestanku, ki je potekal v plodnem ozračju, so temeljito izmenjali mnenja o vprašanjih, ki se nanašajo na organizacijo in delo bližnjih sestankov v Beogradu, pa tudi na dejavnosti nevtralnih in nevtrščenih držav pri pripravi na te srečanja. Izmenjava mnenj, ki je potekala ob tej priložnosti, je potrdila, da so taka srečanja nevtralnih in nevtrščenih držav Evrope koristna in da bi se morala nadaljevati.

POCASTITEV SPOMINOV — Miloš Minić je včeraj v Budimpešti položil vence na Trgu herojev.

Telefoto: UPI

Vse več je stičnih točk z Madžarsko

Pogovori M. Minića s predsednikom vlade Lazarom, z zunanjim ministrom Pujo in s prvim sekretarjem Kadarjem

BUDIMPEŠTA, 1. febr. (Tanjug) — Na začetku drugega dne svojega obiska v Budimpešti je podpredsednik ZIS in zvezni sekretar za zunanje zadeve Miloš Minić položil vence na Trgu herojev. Takoj potem se je odpravil v poslopje parlamenta, kjer ga je sprejel predsednik vlade György Lazar.

Pogovori med premierom Lazarom in Milošem Minićem so se nanašali predvsem na dvostransko sodelovanje, o katerem je bilo sicer več govora kasneje, v današnjem nadaljevanju Minićevih razgovorov z madžarskim zunanjim ministrom Frigyesom Pujo.

Na včerajšnjih pogovorih sta ministra obravnavala mednarodna vprašanja. Obe strani zavzemata glede večine teh vprašanj enaka ali podobna stališča, kar ustvarja možnost za njuno še tesnejše sodelovanje.

Miloš Minić je včeraj uvodoma razložil, kako Jugosla-

vija gleda na svetovni položaj, pri čemer je dal poudarek dejavnosti gibanja nevtrščenosti in zavzemanju nevtrščenosti za popuščanje napetosti, razorožitve, okrepitve miru, za mednarodno sodelovanje, demokratizacijo mednarodnih odnosov in za vzpostavitev novega svetovnega gospodarskega reda. Vprašanje detenta je postavil predvsem v luč uresničevanja hel-sinskih sklepov, in sicer v zvezi s pripravi na beograjski sestanek KVSE, ki mu obe državi pripisujeta velik pomen.

Miloš Minić je danes sprejel tudi prvi sekretar CK MSZP Janos Kadar.

Asadov gost

Sarkis potuje v Damask - Ocena normalizacije v Libanonu - Boji na jugu

BEJRUT, 1. februarja (Tanjug) — Libanonski predsednik Elias Sarkis bo jutri odpotoval na krajši obisk v Sirijo. Politični opazovalci v Bejrutu ocenjujejo sarkisov obisk v Damasku kot izredno pomemben, ker pričakujejo, da bosta Sarkis in njegov gostitelj Hafez el Asad skušala najti rešitev za libanonske dileme.

Predsedniku Sarkisu se je s pomočjo 30.000 sirskih »belih čelad« in še nekaj tisoč pripadnikov drugih arabskih »mironov« sila doslej posrežilo v dobrih mesecih normalizacije življenja v državi, kjer se je pred kratkim končala 19-mesečna vojna. Razen na jugu, kjer občasno še vedno divjajo boji, v vsem Libanonu vlada že zdavnaj pričakovani mir.

AFP poroča iz Nikozije, povzemajoč vesti iz Bejruta, da se je danes nadaljeval topniški dvoboj palestinskih in progresističnih sil z enotami libanonske desnice na jugu Libanona. Bombardirali so tu, di mesto Nabatijeh, kjer so arabske mirovne sile. AP pa iz Tel Aviva poroča, da je na izraelsko libanonski meji silno prišlo do krajšega spopada med palestinskimi komandosi in izraelsko obmejnimi patruljami. Po vestih izraelskega državnega radia so Palestinci streljali na obmejno patruljo, ki jim je vrnila s ognjem. Komandosi so izstrelili tudi projektil iz bazuke, vendar na izraelski strani ni bilo žrtev. Do spopada, ki je prvi od novembra lani, je prišlo blizu Zarita, 8 milj od obale Sredozemskega morja.

Potresni sunki v SZ in na Kitajskem

Severovzhodno od Pekina - potres 6,5 stopnje po Richteru

STRASBOURG, 1. febr. (Tanjug) — Tuje agencije poročajo, da so na Kitajskem in v Sovjetski zvezi včeraj zaznali nove potresne sunki. Naprave inštituta v Strasbourgu so zaznale v severozahodnih delih Kitajske potres 6,5 stopnje po Richtrovej lestevici, epicenter pa naj bi bil na severovzhodu Kitajske, prav tam, kjer je bil katastrofalni potres 26. junija izgnil življenje več tisoč ljudi.

Potres 6. stopnje po Mercallijevi lestevici pa so zaznale v Taškentu. Kot poroča TASS, je epicenter 210 kilometrov od Taškenta v gor-skem masivu Tianshan. Agencija omenja, da ni bilo žrtev in tudi materialne škode ne.

Richard se vrača v London

Končana enomesečna misija na afriškem jugu — Se upanje na Ženevo

LUSAKA, 1. febr. (Reuter) — Britanski odposlanec Ivor Richard je odpotoval iz Lusake v London. Tik pred odhodom je dejal, da Britanija ni opustila zamisli o nadaljevanju ženevske konference o prihodnosti Rodezije. Izrazil je tudi prepričanje, da je »ta težaven problem še mogoče rešiti s pogajanjem«.

Ob koncu enomesečne misije na afriškem jugu je britanski diplomat dejal, da ne ve, ali bo spet obiskal Afriki jug. Kot je znano, je med svojim bivanjem v Afriki Richard predložil novi britanski predlog o rešitvi rodezjskega vprašanja, vendar ga je rodezjski premier Ian Smith zavrnil in s tem onemogočil nadaljnja pogajanja o prihodnosti Južne Rodezije.

Mračni pritepenci

V Španiji spet v normalnem tiru - Skrivnostna organizacija GRAPO - Aretacije in protest - Skupinice sumljivih

MADRID, 1. febr. (Tanjug) — Španski politično življenje se počasi vrača v normalni tir. O usodi ugrabljenega predsednika španskega vrhovnega vojaškega sodišča, generala Villacusa se še ni ne ve, razen da je v rokah skrivnostne organizacije GRAPO, tako kot tudi predsednik španskega državnega sveta Oriol.

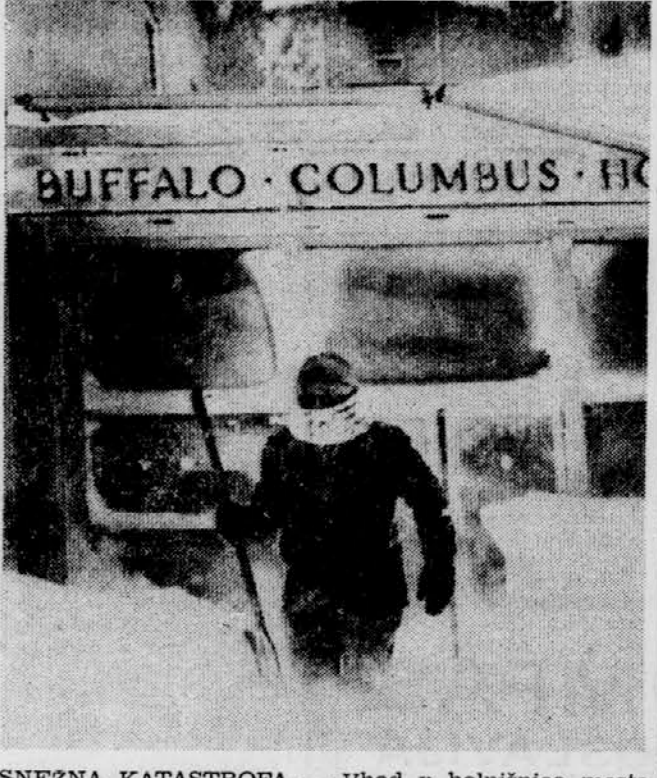
Organizacija GRAPO je včeraj poslala tujim dopisnikom v Madridu še eno svoje sporočilo, v katerem trdi, da ne pripada španski skrajni desnici, niti da ima kakšne zveze z ameriško agencijo CIA in sovjetsko obveščevalno službo, o čemer se te dni govori v Madridu.

Na podlagi izrednih pooblastil, ki jih je izdala vlada na izredni seji minulo soboto, je policija v zadnjih nekaj dneh aretirala več kot dvesto ljudi, med katerimi je, kakor kaže, največ pripadnikov skrajno levih političnih in delavskih organizacij.

To je dalo tudi povod, da so španske delavske komisije danes odločno protestirale proti tem aretacijam. V protestu poudarjajo, da so vse organizacije, katerih pripadnike zdaj zapirajo, odločno proti terorju in da so resniški ukrepi proti njim ne utemeljeni.

AFP poroča, da bodo izgnali iz Španije štiri italijanske neofašiste, ki so jih aretirali te dni. Njihova aretacija potrjuje domneve, da se po državi motajo skupine in skupinice, ki so se bile pritele v raznih straneh in ki jim je režim generala Franca dajal vsestransko zaščito. Omejevanje neofašisti so predstavniki italijanske ekstremistične desnice, ki so dobili azil pod bivšim fašističnim režimom v Madridu. Eden izmed njih, Mario Pozzan, je po zanesljivih vesteh med ustanovitvi italijanskega gibanja »novi red« in je zapleten v atentat 12. decembra 1969, ko je podtaknjena bomba v kmetijski banki v Milanu ubila 16 ljudi.

Španski listi pišejo, da so zadnje čase zasledili v državi

SNEŽNA KATASTROFA — Vhod v bolnišnico mesta Buffalo. Osebe si je komaj utrla pot na prosto.

Telefoto: UPI

Bela odeja ni ogrela smučarjev

Sneženje se je sicer preselilo v dolino, a smuka bo po starem

LJUBLJANA, 1. febr. — Včerajšnje sneženje, ki se je v višini danes preselilo v dolino, Zelenici, Kaninu ter Kranjski gori ni prineslo novega snega.

Največ — 10 do 20 centimetrov — novega snega je zapadlo na Arhu, 15 na Crnem vrhu in na Golteh. Deset centimetrov novine so namerili danes na Krvavcu in na Pohorju, 15 na Crnem vrhu in na Golteh. Deset centimetrov novine so namerili danes na Krvavcu in na Pohorju, 15 na Crnem vrhu in na Golteh. Deset centimetrov novine so namerili danes na Krvavcu in na Pohorju, 15 na Crnem vrhu in na Golteh.

Nevarnost plazov kljub temu ni manjša, zato obiskovalce gora opozarjamo, naj bodo previdni.

N. S.

Noro vreme

V Avstraliji vse bolj vroče — V ZDA skoraj arktična zima - Izredno stanje

SYDNEY, WASHINGTON, 1. febr. (Tanjug) — Val tropske vročine, kakršne še ne pomnijo, je te dni zajel Avstralijo. Kot poroča UPI, se je živo srebro povzpelo na 40 stopinj.

Farmarje v notranjosti dežele opozarjajo na ta nenaden vročinski val. V mnogih avstralskih krajih so zaznale rekordno visoke temperature v zadnjih desetih in še več letih.

Medtem ko Avstralijski prebivalci živijo v vročini, ki je v Avstraliji redka, v ZDA vlada neznašna mraz. Zvezna komisija za energijo je določila raven cen za proizvajalce plina — velike nafte družbe.

V Buffalu, mestu, ki šteje pol milijona prebivalcev, skušajo enote nacionalne garde skrbeti za prevoznost cest. Sneg sega v mestih več kot pet metrov visoko, zelo nizke temperature, snežni meteži in

je v razpravi poudaril predsednik centralnega komiteja France Popit, da začno drugače razmišljati in se ogibati posplošenih in načelnih razprav, pri čemer velikokrat pozabljamo na konkretne probleme, ki so lahko edina prava podlaga za dosiganje akcijske enotnosti. Vselej moramo začeti pri delavcu v temeljni organizaciji združenega dela oziroma občani v krajevni skupnosti ter temu prilagajati tudi metode dela zveze komunistov in na tej osnovi izbirati sadre. Na čelu organizacij ZK morajo biti ljudje, ki so se že doslej izkazali pri uresničevanju zakona o združenem delu.

Zdi se, da tudi nekateri aktivisti družbenopolitičnih organizacij še niso povsem dojel vsebine ustave in zakona o združenem delu, kar je moč ilustrirati z več primeri. Tako na primer ob razmišljanju o drugačni upravno-teritorialni organiziranosti določenega območja docela zapostavljajo iniciativno delovnih ljudi in občanov v občinah; po drugi strani pri oblikovanju tozov zaenarjajo po posameznem, sicer jasno zapisana merila, tako da se po preoblikovanju samoupravne organiziranosti praktično v ničemer ne spremeni neposredni vpliv delavcev na odločitve; kakor so se vedno žive dileme o velikosti majhnih krajevnih skupnosti, s tem da ima doskraj večjo veljavo birokratska logika kot pa dejanski interesi občanov, izraženi skozi ta

ne skupnosti in družbenopolitične organizacije. Zavedati se namreč moramo, je dejal France Popit, da lahko zataji samo eden od omenjenih dejavnikov in že se to pokaže v delovanju celotnega političnega sistema v občini in tudi širše.

Zatem so na seminarju govorili še o prvih vtisih z obiskov predsednika CK ZKS Franceta Popita in njegovih sodelavcev na obali in v virih ter se dogovorili, da bo razprava o drugačni upravno-teritorialni organiziranosti sodelovanju do srede marca teletvizijsko prenosili v okviru medobčinskih organov in institucij, nato pa bo ta problematika verjetno prišla tudi na dnevni red seje predsedstva CK ZK Slovenije.

(Več na 2. strani.)

BORIS DOLNČAR

Vir le pri delavcih

France Popit: Razvoj družb neekonomskih odnosov v praksi terja od komunistov, da začno razmišljati drugače

LJUBLJANA, 1. februarja — Letošnje leto in sploh celotno predkongresno obdobje bo v znamenju poglobljene in razgibane dejavnosti, katere rezultat morajo biti bistveni premiki oziroma nova kvaliteta v razvoju družbenoekonomskih odnosov v praksi. Za to je potrebno vztrajno, ustvarjalno delovanje množice subjektov na raznih področjih in ravneh družbenega življenja. Takole je iztočnico današnjega seminarja za sekretarje medobčinskih svetov in komitejev OK ZKS, ki ga je vodil namestnik sekretarja IK predsedstva CK ZKS Vlado Janžič, orisal sekretar IK Franc Sedinec.

To od komunistov terja, je v razpravi poudaril predsednik centralnega komiteja France Popit, da začno drugače razmišljati in se ogibati posplošenih in načelnih razprav, pri čemer velikokrat pozabljamo na konkretne probleme, ki so lahko edina prava podlaga za dosiganje akcijske enotnosti. Vselej moramo začeti pri delavcu v temeljni organizaciji združenega dela oziroma občani v krajevni skupnosti ter temu prilagajati tudi metode dela zveze komunistov in na tej osnovi izbirati sadre. Na čelu organizacij ZK morajo biti ljudje, ki so se že doslej izkazali pri uresničevanju zakona o združenem delu.

Zdi se, da tudi nekateri aktivisti družbenopolitičnih organizacij še niso povsem dojel vsebine ustave in zakona o združenem delu, kar je moč ilustrirati z več primeri. Tako na primer ob razmišljanju o drugačni upravno-teritorialni organiziranosti določenega območja docela zapostavljajo iniciativno delovnih ljudi in občanov v občinah; po drugi strani pri oblikovanju tozov zaenarjajo po posameznem, sicer jasno zapisana merila, tako da se po preoblikovanju samoupravne organiziranosti praktično v ničemer ne spremeni neposredni vpliv delavcev na odločitve; kakor so se vedno žive dileme o velikosti majhnih krajevnih skupnosti, s tem da ima doskraj večjo veljavo birokratska logika kot pa dejanski interesi občanov, izraženi skozi ta

Slalom je dobila Italijanka C. Giordani

MARIBOR, 1. febr. — Razplet prvega dne je presenetljiv, a hkrati tudi ne. Zmaga v pohorskem slalomu ženska za svetovni pokal ni pripadla ne Švicarki ne Francozinki, marveč Italijanki. Glede na dosedanje rezultate letošnje sezone gre torej za presenečenje, glede na zgodovino pa ne, saj je 21-letna Claudia Giordani, srebrna olimpijska kolajna 1976 v slalomu, zaradi odstopa superšampionke Rosi Mittermaier po čimprej pravzaprav prva slalomistka sveta.

Prvo dejanje »Lisice 1977« je tako uspešno pod streho, čeprav je bilo treba izrednih naporov prirediteljev, da je tekmovalen sploh lahko bilo. Čez noč je Pohorje pobelil nov sneg, nagajala je tudi megla.

Gledalcev bi bilo seveda veliko več, če bi bilo mogoče izkoristiti priložnost s ciljem ob vzhodu Pohorja. Med gosti je bila tudi vrsta uglednih družbenopolitičnih delavcev, med njimi predsednik RK SZDL Mitja Ribičič. Prireditelji bodo v sredo končali z veselostom. Start je predviden za 11. uro. (Podrobneje na strani 13.)

EVGEN BERGANT
Foto: BOGO CERIN

DANES V „DELU“

Letošnji dan mladosti

BEOGRAD, 1. febr. (Tanjug) — Dan mladosti naj bi letos praznovali hkrati z jubilejem tovariša Tita, zveze komunistov in vse naše države. O tem so razpravljali na današnji seji predsedstva konference ZSMJ, ki so sprejeli koncept za letošnje proslavo dneva mladosti.

Sindikati o izgubah

BEOGRAD, 1. febr. — Predsedstvo sveta ZSJ se je zavzelo za odločno akcijo z delavci, da bi odkrili vzroke dolgoletnega kopičenja izgub v nekaterih delovnih organizacijah. Ocenili so, da so vzroki izgub predvsem subjektivne narave.

stran 2

stran 2

VII. MEDNARODNI SEJEM

CVETJE ŽENA LEPOTA

3.-8. MARCA '77 - SKENDERIJA - SARAJEVO

telefon 33-222, 35-506, telex 41248 YU SKEND

ŽGOČA TEMA

Zlato za vodo

Ko se umivamo, peremo avto, kuhamo ali počemo karkoli drugega, se nam voda zdi kot nekaj povsem samoumevnega, nekaj, kar je tu, ne kakšna nespremenljiva danost. V resnici pa ni tako, zakaj vode je čedalje manj, voda je vse dražja. V nekaterih slovenskih mestih jo plačujejo po dolar po dolar za prostorninski meter, v drugih tudi po osem ali več. Vodovodne naprave stanejo milijone. Slovenija hitro koraka po poti industrializacije, standard je čedalje višji, naraščajo tudi potrebe po vodi. Ni težko zbrati denarja za majhen vaški vodovod, ki napaja vsega nekaj sto hiš, povsem drugače pa je, ko gre za širše regije z več sto tisoč prebivalci in velikimi industrijskimi kompleksi.

V naši republiki imamo veliko vodnih rezervo, vendar so razporejene neenakomerno. Tako imajo razmeroma dovolj vode Gorenjci, ljubljanska kotlina in Stara in nova Gorata, druga pa je vodo slaba. Najhuje v zahodnih predelih. Najhuje vodovodna suša pesti Suho krajino, del Notranjske, Kras in slovensko obalo. Razumljivo je, da je pomanjkanje vode za ta območja v gospodarskem smislu omajen dejavnik. Ne samo, da je razvoj zaradi tega še tako počasnejši, tudi vsi nadaljnji načrti so povezani z ogromnimi investicijami v zajetja in vodovodno omrežje, ki jih mora na takšen ali drugačen način plačevati gospodarstvo. Lahko rečemo, da voda bistveno vpliva na konkurenčnost gospodarstva posameznih regij v republiki.

Za primer, kakšno breme lahko predstavlja vodna oskrba za gospodarstvo nekakega območja, vzemimo Kras in obalo. Na slovenski obali je doslej poraba vode naraščala po 7 odstotkov letno, da so prebivalci in industrija tretji občin lani popili 6 milijonov prostorninskih metrov. Obala se lahko zaenkrat sama prekrbuje s svojimi zajetji, drugače pa je s Krasom, ki dobiva vodo z vseh koncev in krajev, pri čemer obstojijo vodovodi zadovoljujejo le do polovice vseh potreb. Na obali računamo, da bo poraba leta 1985 znašala še preko 10 milijonov kubnih metrov, povečala pa se bo tudi na Sežanskem, kjer načrtujejo industrijsko cono in hitro rast prebivalstva.

Od kod dosti slovenska obala in Kras dobila toliko vode, saj so tri obalna zajetja še v celoti izkoriščena, Kras pa še tako ne more računati na svoje vire? Obaj se očitno v brskosno hribce, kjer poteka Padež, ponuja okoli 800 litrov na sekundo, drugi vir pa so potokinja Matni, ki zmoroje od 1000 do 2000 litrov na sekundo, pri čemer se ocene razhajajo. Tako je nastal projekt tako imenovane primorskega vodovoda, katerega »boter« je Zveza vodnih skupnosti Slovenije. Ta naj bi zadostil potrebe obale in Krasa vse do konca tega stoletja. Do tu vse lepo in prav, dokler ne spregovorimo tudi o številkah: skupaj več kot milijardo dinarjev.

Omenili smo sicer konec stoletja, ven-

dar je primorski vodovod zadeva, ki še danes trka na vrata. Kras ima namreč še tako premalo vode, na obali pa pričakujejo, da se bodo s pomanjkanjem ob komih srečali okoli leta 1980. Tedaj naj bi, glede na hitro rast prebivalstva, turizma in industrije, ob koncu primorskega vodovoda že po 130 litrov na sekundo. Vsekakor to dovolj zgovorno dokazuje, da se je treba razvijanja projekta lotiti z vsoto resnosti še danes in da bodo morali gradbeni stroji zabrneti in prihodnjih letih, sicer bo preprosto zmanjkalo časa. To pa utegne biti usodno.

Pomajajo se tudi druge možnosti. Zadržanja odkritja, da se v jami Drča pri Breštovci skrivajo velike količine vode, kar sicer še ni znanstveno potrjeno, utegnejo še omenjeni projekt odriniti ob stran. Vendar pa Drče ne gre jemati kot dar z neba, boljše rešeno, iz zemlje, kakaj izkoriščanje tega vira ne bi bistveno zmanjšalo investicijskih stroškov. Morda je ta varianta cenejša, saj je jama precej bližje glavnim potrošnikom kot so, na primer, Matni, vendar pa je še vedno povezana z več deset milijardami naložb.

Gospodarstvo obale, Krasa in dela Notranjske bo torej moralo v prihodnjem desetletju odrediti za vodo utroglave vsote. Prav je, da ob tem opozorimo na nekatera vprašanja, ki so morda ta trenutno bistvena samo za to regijo, utegnejo pa kmalu postati aktualna v vsem slovenskem prostoru. Tako se, na primer, ponuja primerjava med vodno oskrbo in oskrbo z električno energijo: v Posočju je ekonomska cena kilovata ure manjša kot sicer, kljub temu pa tamkajšnje prebivalstvo plačuje račune po enotni slovenski tarifi. Gre torej za neke vrste solidarnosti v republiškem merilu.

Pri vodni oskrbi, kot smo že ugotovili, tega ni, zakaj na Krasu plačujejo dražje kot v neki drugi občini, ki ima na razpolago dovolj vodnih virov. Morda ne bi bilo napak, če bi se tudi v tem pogledu odločili za takšno ali drugačno obliko solidarnosti. Se prej pa kaže vprašanje vodne oskrbe zastaviti kot republiški infrastrukturni problem, kot zadevo, s katero naj se poleg krajevnih skupnosti in občin ubada tudi republika oziroma njena samoupravna telesa. Podobno kot je z električno, železnično, cestami itd.

Ni težko zbrati denarja za majhen vaški vodovod, povsem drugače pa je, ko gre za širše regije, ko gre za nadaljnjo uveljavitev dela slovenskega prebivalstva in velikega dela našega gospodarstva, ga potenciala. Dobra milijarda je že, če lahko tako rečemo, več kot samo republiška številka. In ni izključeno, da bo tolikšno ali večjo vsoto za svojo vodo nekoliko potrebovala Ljubljana ali katerokoli drugo slovensko območje. Vodna oskrba postaja torej stvar stokratnikovskih cerovodov, ki so prav toliko dolgi in dragi, kot so stokratnikovske ceste ali daljnovodi.

BORIS JEZ

Skupno slavlje Novomeščanov z vojaki

Ob kulturnem prazniku bodo odprli nov dom JLA — Akademija

NOVO MESTO, 1. febr. — S slovesno otvoritvijo novega doma JLA na Loki, ki bo v soboto, bodo pripadniki JLA in prebivalci dolenskih metropol lepo proslavili slovenski kulturni praznik.

Ob tej priložnosti bodo pripravili tudi kulturni program. S slavnostno akademijo, ki bo takoj po otvoritvi, bodo počastili 40-letnico prihoda tovariša Tita na čelo KPJ in slovenski kulturni praznik.

V nedeljo se bodo na novih športnih napravah v domu pomenili pripadniki JLA in člani novomeških delovnih kolektivov. Tekmovali bodo v kegljanju, streljanju in v šahu. Na večer pred Prešernovim dnem, bo v novi dvorani doma, ki lahko sprejme 500 gledalcev, svečana premiera jugoslovanskega filma »Dekliški most«.

S.D.

Plina imajo dovolj

Novomeščanom ga doslej ni zmanjkalo — Na dan »gre« 160 jeklenk

NOVO MESTO, 1. febr. — Medtem ko v večini slovenskih središč čakajo potrošniki v vrstah na plin ali pa ga kujejo, v Novem mestu, kar je v mestu oskrba s plinom povsem normalno že vsi zimo. Kot so sicer zaradi slabe organizacije novomeške trgovske mreže novomeški potrošniki vedno na slabšem, so tokrat za spremembo na boljše, saj oskrba plina deluje odlično.

»Plina nam doslej ni zmanjkalo,« poudarja, kdaj za kako uro, vendar to zato, ker je ostal tovarnjak, ki ga dovaja v kakšni prometni konici, pa ni mogel pravočasno pripeljati. Tj. jeklenke, nam je povedal vodja prodaje plina pri novomeški Novotehni Milan Zupancić.

»Kot vse kaže, nam plina ne bo nikoli zmanjkalo, res pa je, da je sedaj težje zanj. Tovarnjak pošiljamo sedaj dve uri prej, da čaka v Zagrebu na plin, da ga ne bi slučajno zmanjkalo. Zagrebška plinarja je namreč obremenjena, saj hodijo sedaj po plin tja tudi iz Bosne«.

V Novem mestu prodajo sedaj precej več plina kot sicer. Ponj prihajajo potrošniki tudi iz Ljubljane in drugih središč, ki ga sicer nabavljajo v Ljubljani. Sedaj prodajo v Novem mestu okoli 160 jeklenk na dan, torej siceršnje sobotno popoldne, ki je mnogo višje kot poraba med tednom.

M. DIMITRIČ

Komu solidarnostna stanovanja?

TRBOVLJE — Izvršni odbor enote za družbeno pomoč pri Samoupravnih stanovanjski skupnosti občine Trbovlje je objavila te dni prioriteto listo prosilcev za razdelitev solidarnostnih stanovanj. Izvršni odbor te enote predlaga, da bi 40 stanovanj razdelili občanom z nižjimi osebnimi dohodki, 10 stanovanj mladim družinam, 7 stanovanj Zvezi borcev NOV ter 3 stanovanja drugim prosilcem oziroma upravičencem.

Skupno bo enota razdelila 60 stanovanj po prednostni listi, ki bo osvojena in usklajena po preteku končnega roka.

T. L.

Obetajo se boljši časi

Trbovlje: Optimistične napovedi za razvoj gospodarstva v občini

TRBOVLJE, 1. febr. — Osnutek občinske resolucije o uresničevanju družbenega plana občine za to leto — v teh dneh je v razpravi — napoveduje bolj optimistično pot razvoja. Seveda se bodo morali za dogovorjene naloge in njihovo uresničitev potruditi vsi nosilci družbenega razvoja.

Skupščina občine Trbovlje je ocenila, da je potrebno v tem letu povečati rast družbenega proizvoda v gospodarstvu za okoli 8,4 odstotka. Zaposlenost bo, po predvidevanjih, večja za 1,5 odstotka. Visoko rasti, kar za približno 7 odstotkov, napovedujejo za produktivnost dela. Investicije v gospodarstvu bodo večje za 5 odstotkov in v negospodarsstvu 4,4 odstotka, rast izvoza bo 7 odstotka. Resni osebni dohodki naj bi se povečali za 1,5 odstotka. Za deset odstotkov pa naj bi počasneje od rasti družbenega proizvoda naraščala sredstva za zadovoljevanje osebnih, skupnih in splošnih potreb.

Za doseganje tako dogovorjenih temeljnih usmeritev pa bo potrebno okrepiti materialne osnove gospodarstva. V Trbovljah zlasti opozarjajo, da ni mogoče pričakovati večje rasti dohodka, če ne bodo povečali produktivnosti dela in tudi boljše gospodaril s sredstvi. Na drugo mesto postavljajo naložbe, zlasti pa na tistih področjih gospodarstva, kjer bi bilo potrebno v najkrajšem času možno začeti s procesom gospodarstva.

Gospodarstvo trboveljske občine je lani uveljavilo reprodukcijskega materiala in opreme v vrednosti 1,6 milijona dolarjev, kar je za 4 do 5 odstotkov več kot leta 1975.

Leto bo za uvoz za 5 odstotkov večji. Ugodno je iz izvoza, ki je lani dosegel vrednost preko 11,5 milijona dolarjev. To je okoli 6 odstotkov nad lanskoletnimi predvidevanji, je pa tudi večji od poprečne stopnje rasti izvoza za srednjeročno obdobje. Predvideno je bilo 3,5 odstotno letno povečanje.

PAVLE BURKELJO

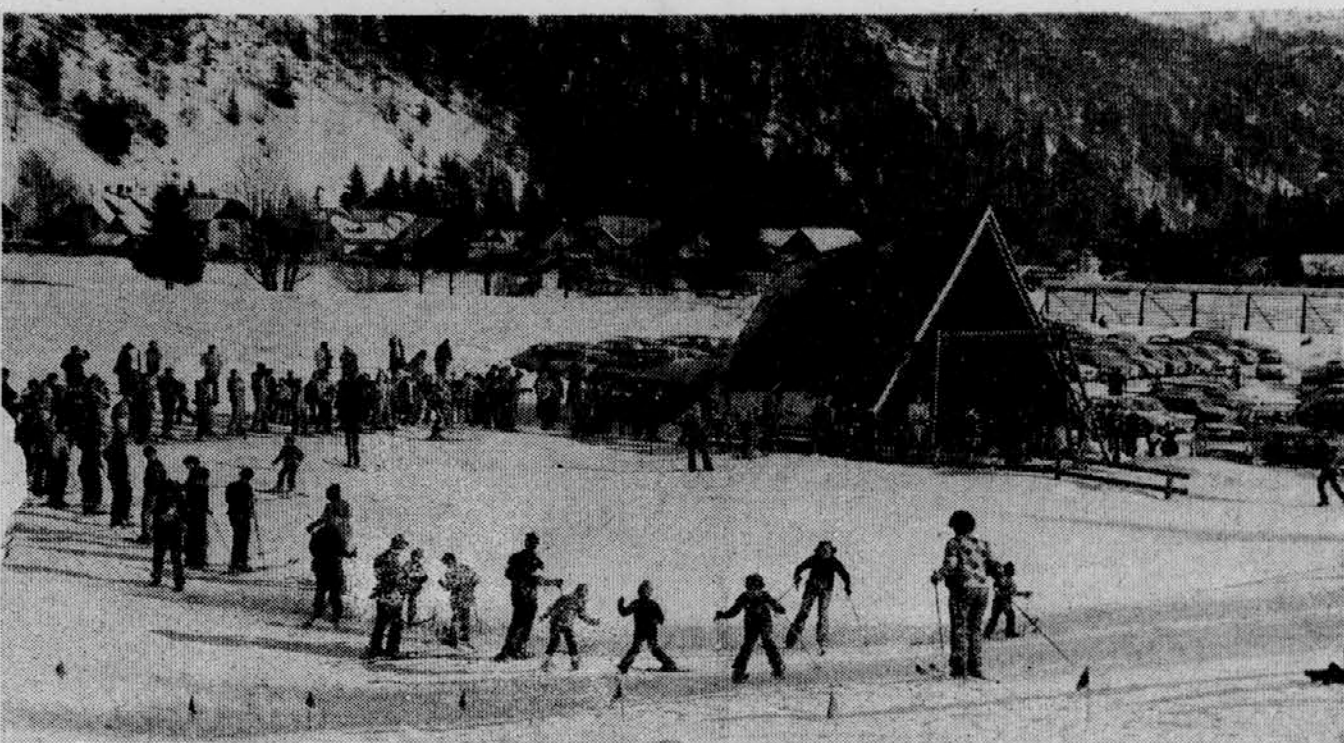
Večja previdnost

Tudi novomeško avtomoto društvo je prispevalo, da je bilo lani na dolenskih cestah manj prometnih nesreč

NOVO MESTO, 1. febr. — Avtomoto društvo Novo mesto, ki šteje več kot 2300 voznikov Smarjeti, Skočjanu, Sentjerneju in v novomeški tekstilni tovarni Novotek. Danes imajo motorni vozil in ima svoje sekcije v Novem mestu, Dolenskih Toplicah, Žužemberku, Smarjeti, Skočjanu, Sentjerneju in v novomeški tekstilni tovarni Novotek. Danes imajo v društvu že 34 odst. vseh lastnikov motornih vozil, kar je za 6 odst. več kot je republiško povprečje.

Avto moto društvo je največjo pozornost namenilo prometni vzgoji in izobraževanju članstva, ki ga skupaj s svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri skupščini občine Novo mesto organizira s pomočjo prometno vzgojnih akcij. Veliko pozornost so posvetili zlasti varnosti otrok in mladine v cestnem prometu, predavanjem s področja prometne zakonodaje, strokovnemu izobraževanju, šolskim akcijam »Kaj veš o prometu« itd.

S svojo dejavnostjo je društvo prav gotovo veliko prispevalo, da je »krvni« davek na dolenskih cestah manjši, kar pa spet ne pomeni, da so na tem področju izčrpali že vse možnosti. Več se je te-

Vrste, vsepovsod vrste

MARTULJK, 1. febr. — Take so v teh dneh vrste smučarjev ob žičnicah v Gornjesavski dolini. Tudi v Martuljku (na sliki) ni nič drugega.

Foto: B. Blenkus

Priznanja za kulturni praznik

Plaketa Tončke Čečeve v Trbovljah in Grumove plakete v Zagorju

TRBOVLJE, 1. febr. — V trboveljski in zagorski občini bodo ob slovenskem kulturnem prazniku podelili letošnje nagrade in priznanja posameznikom, skupinam in društvom. V Trbovljah bodo prejeli plaketo Tončke Čečeve, Na slovesnost tek jih bodo dobili v ničar, Franc Medvedšek, Stane Suštar in DPD Svoboda Dobrna.

V Zagorju bodo podelili Grumove plakete. Za 3. februar bodo tu odprli še razstavo del udeležencev slikarske kolonije Izlake 76, v Trbovljah pa bo v petek prireditev, na kateri bodo sodelovale sekcije »Svobode 2 in srednješolsko kulturno društvo Trbovlje. V Hrastniku bo v počastitev kulturnega praznika koncertiral pianist Igor Dekleva. P. B.

Nove tone papirja

Močno povečana proizvodnja v Tovarni celuloze in papirja Djuro Salaj gre predvsem na račun »magnefitke«

KRŠKO, 1. febr. — Nove zmogljivosti Tovarne celuloze in papirja Djuro Salaj Krško, pridobljene ob koncu minulega leta, bodo omogočile v letu 1977 kar za 50 odstotkov večjo blagovno proizvodnjo. Največji posavski delovni kolektiv bo letos dal na trg že 213.800 ton celuloze in papirja. Osnutek gospodarskega načrta pa predvideva tudi vrsto ukrepov in smernic, kako program uresničiti.

Močno povečana blagovna proizvodnja gre v prvi vrsti seveda na rovaš nove »magnefitke«, sodobnega objekta, ki bo v primerjavi z lanskim letom prispevala, da bo do proizvodnje za 258 % več celuloze, medtem ko bo proizvodnja papirja večja za 1 odst. Proizvodnja bi lahko bila še večja, vendar stvarno računajo tudi na težave, ki bi morebiti nastale v tehnološkem procesu nove tovarne celuloze.

Mimo tega je že sedaj jasno da bodo neprekinjeno delali vse leto, da ne bo moglo biti prazničnih zastojev, marveč bodo vsa popravila morali opraviti v planiranih remonturnih rokih. Za tako za-

stavljeno proizvodnjo bodo predelali 735.000 prostorninskih metrov smrekovega, bukovkega in topolovega lesa ter zmanjane in sekanice, porabili pa bodo tudi 26.400 ton »p« padnega papirja.

Ob tem bo nudile pomembno delo TOZD Vzdruževanje, ki bo morala opraviti 510.000 delovnih ur, saj bodo temeljne organizacije Celuloze, Papir in Energija le v tem primeru lahko izpolnile načrtovani proizvodni program oziroma v okviru delov-

ne organizacije 1.512.780.000 dinarjev celotnega dohodka.

Kljub vsemu pa bo ostanek dohodka majhen, saj ima zaradi vračanja investicijskih kreditov tovarna ogromne finančne obveznosti. Sledni od 1.700.000.000 kolektivna bo moral letos bolj kot kdaj koli doslej izpolniti delovne naloge ter upoštevati stabilizacijske ukrepe, o programu pa se izreči na zborih delovnih ljudi.

VLADO PODGORSEK

REGIONALNI ZDRAVSTVENI DOM CELJE

razglašajo po sklepih TOZD naslednja prosta delovna mesta:

TOZD SLUŽBA SPLOŠNE MEDICINE CELJE

DVA ZDRAVNIKA splošne medicine

za splošno ordinacijo v Celju ter

ZDRAVNIKA splošne medicine

za Zdravstveno postajo VOJNIK

TOZD ZDRAVSTVENI DOM ZALEC

DVA ZDRAVNIKA splošne medicine

Poleg splošnih pogojev za zasedbo posameznih delovnih mest morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

— medicinska fakulteta

— opravljen strokovni izpit

— opravljena vojaška obveznost

— praksa zaželena.

Delo je za nedoločen čas s trimesečnim poskusnim delom. Stanovanja zagotovljena za zdravnika v ZP-Vojnik in ZD-Zalec, drugi po dogovoru. Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema soc. kadrovska služba Regionalnega zdravstvenega doma Celje, Gregorčičeva 6, 15 dni po objavi.

679

Razpisna komisija pri svetu Delovne skupnosti upravnih organov

SKUPŠČINA OBČINE LJUBLJANA CENTER

RAZPISUJE

prosta delovna mesta

1. SVETOVALCA za planiranje

2. SVETOVALCA za samoupravne akte

3. SVETOVALCA za premoženjsko-pravne zadeve

4. SVETOVALCA za medsebojna razmerja delavcev uprave in OMT

5. REFERENTA za civilno zaščito in vzgojo

6. STROJEPISKO

Za razpisana delovna mesta se zahtevajo naslednji pogoji:

pod 1.: ekonomska fakulteta ali visoka komercialna šola in 3 leta delovnih izkušenj ali prva stopnja ekonomske komercialne šole in 5 let delovnih izkušenj

pod 2.: pravna fakulteta in 3 leta delovnih izkušenj ali višja upravna oziroma višja pravna šola in 5 let delovnih izkušenj

pod 3.: pravna fakulteta in 3 leta delovnih izkušenj ali višja upravna šola in 5 let delovnih izkušenj

pod 4.: pravna fakulteta in 3 leta delovnih izkušenj ali višja upravna, višja pravna ali višja šola za organizacijo dela in 5 let delovnih izkušenj

pod 5.: višja izobrazba in 3 leta delovnih izkušenj

pod 6.: dvoletna administrativna šola in preizkus iz strojeписа

Za delovna mesta od 1. do 5. je določeno trimesečno poskusno delo.

Osebnih dohodkov je določen s samoupravnim sporazumom o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebno in skupno porabo.

Prijave, kolkovane z 2,00 din, dokazila o izpolnjevanju razpisnih pogojev in krater življenjepis naj kandidati pošljejo v 20 dneh po objavi razpisa na naslov:

SKUPŠČINA OBČINE LJUBLJANA CENTER, LJUBLJANA, Adamič-Lundrovo nabrežje 2.

684

NAŠ POMENEK

Najvarnejše leto

V vseh povojnih letih v jeseniški železarni lani najmanj nesreč pri delu — Tudi delavci sami skrbijo za varnost

JESENICE, 1. febr. — »Lani je bilo v železarni 354 poškodb pri delu, zaradi katerih so bili poškodovani odstotni z dela 6.100 delovnih dni. Poleg delovnih poškodb je 58 so delavcev poškodovalo na poti na delo ali z dela, kar je zahtevalo 708 delovnih dni odsotnosti,« je dejal Zoran Krejčič, vodja službe za varstvo pri delu jeseniške železarnice.

»To je bilo glede števila pritožb najbolj varno leto v železarni v vseh povojnih letih. Prav tako pa je bila tudi odstotnost z dela zaradi poškodb daleč najnižja. V povprečju manj kot en delovni dan na zaposlenega. Povprečno se je poškodovanih vsak osemnajsti, pred desetimi leti se je poškodovanih vsak osmi, pred dvajsetimi leti pa vsak peti zaposleni delavec.

Vendar pa vse dejansko dobro rezultate kviri dejstvo, da smo imeli eno smrtno poškodbo na delovnem mestu in eno tako hudo poškodbo na delovnem mestu, da je zaradi nje delavec istega dne umrl v bolnišnici. Sicer pa so bile v vseh povojnih letih 103 smrtnih nesreč, brez smrtnih nesreč pa sta minila leta 1971 in 1975.«

Število poškodb se je zni-

žalo prav po vseh obratih, prav tako pa dnevi odsotnosti z dela, kar pomeni, da so bile poškodbe lažje. Skupno je bilo lani poškodovanih 5,5 odstotka vseh zaposlenih. Tako nizke številke niso dosegli v nobeni drugi naši železarni.

— Čemu pripisujete take uspehe pri varstvu pri delu? »Seveda sama služba varstva pri delu ne bi mogla doseči teh uspehov. Veliko je k temu pripomogla sprememba miselnosti o varstvu in pomembnosti varstva pri delu na vseh ravneh. Neposredni vodje dela oziroma tisti, ki delo organizirajo in nadzirajo, so se začeli bolj zavestno, kot prej, kaj pomeni usvajanje varnih in zdravilnih delovnih pogojev na delovnih mestih in prostorih. Dojeli so, da je varstvo pri delu

sestavni del tehnološkega procesa in da ni namen ustvarjanja takih pogojev samo preprečevanje poškodb in zdravstvenih okvar, temveč da to pogojuje tudi dvig produktivnosti, manjšo fluktuacijo, manjše izostanke z dela vseh vrst, boljše medsebojne odnose, kar vse vodi k boljšim delovnim rezultatom.

Tudi delavci sami bolj skrbijo za varnost, odkar jim neposredni vodje dela bolj sistemsko prikazujejo in opozarjajo na nevarnost ter jim bolj smiselno prikazujejo pomen varnega obnašanja pri delu. Kajti samo pravilno delo je varno delo in če je delavec usposobljen za pravo delo, ob pogojih, da ima vse pripomočke v brezhibnem stanju in da se normalno obnaša, je varstvo zagotovljeno. Zal pa so se zme-

rom nekateri vodje, ki varstva pri delu niso dojeli v tem smislu.

Seveda pa smo izredno veliko dosegli tudi z opuščanjem zastarele tehnologije in obratih ali z rekonstrukcijami, saj so se nevarnosti pri delu s tem veliko zmanjšale.

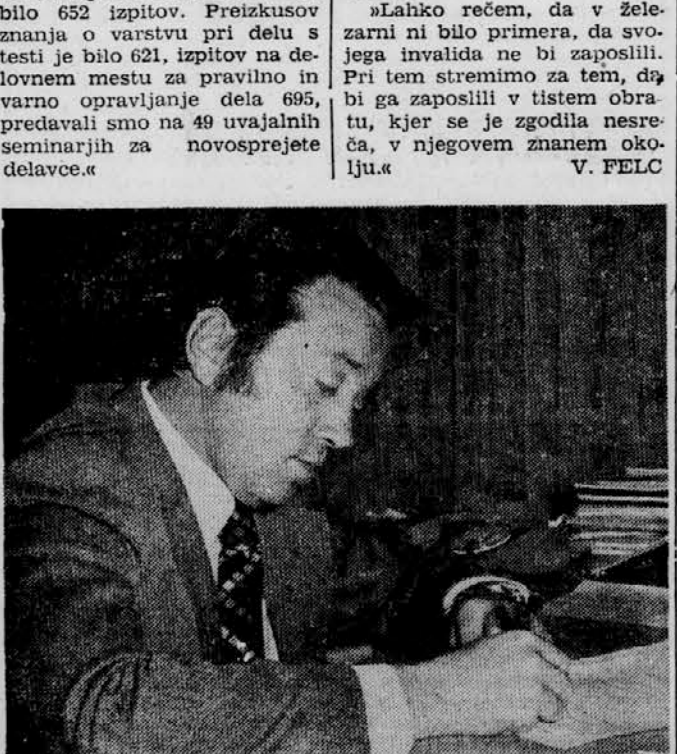
— Katere so osnovne naloge službe varstva pri delu? »Poleg rednih pregledov obratov, dnevnih opozoril ne posrednim vodenjem in organiziranjem dela, raziskav vzrokov poškodb in dogodkov, ki bi lahko povzročili poškodbe, naša služba pogosto sodeluje pri izdelavi projektov nalog. Pomneje sodelujemo tudi pri pregledu dokumentacije in v dokončni fazi izdamo pismeno soglasje za izdelano dokumentacijo. Sodelujemo pri pregledih inovacijskih in racionalizacijskih predlogov za izboljšanje delovnih pogojev. Precej smo bili zaposleni s pregledovanjem tehnične dokumentacije pri uvajanju novih naprav in uvajanju nove tehnologije.

— Imate pri svojem delu kaj težav? »Težave so le v tem, da nekateri ne razumejo povsem vloge službe za varstvo pri delu in mislijo, da smo mi tisti, ki moramo odpraviti vse probleme, na katere opozarjamo. To pa ni v naši moči, saj gre pri tem velikokrat za nabavo novih strojev, kon-

strukcij. Naša naloga je, da opozarjamo, usmerjamo, izobražujemo. Sodelavci službe smo lani sodelovali na 40 tečajih, kjer je bilo vključeno varstvo pri delu, pri čemer je bilo 652 izpitov. Preizkusov znanja o varstvu pri delu s testi je bilo 621, izpitov na delovnem mestu za pravilno in varno opravljanje dela 695, predavali smo na 49 uveljavljenih seminarjih za novoprijete delavce.«

— Lani ste imeli pet hujših poškodb, ki bodo pustile trajne posledice, oziroma so povzročile invalidnost. Kako je z zaposlovanjem invalidov pri vas? »Lahko rečem, da v železarni ni bilo primera, da svojega invalida ne bi zaposlili. Pri tem stremimo za tem, da bi ga zaposlili v tistem obratu, kjer se je zgodila nesreča, v njegovem znanem okolju.«

V. FELC

ZORAN KREJČIČ: »Veliko smo dosegli tudi z opuščanjem zastarele tehnologije.«

Foto: Irena Klančnik

ZGOČA TEMA

Očitki v Jeklotehni

Kaj se dogaja v Jeklotehni? tako se lahko vprašajo vsi tisti, ki so sodelovali na letni skupščini sindikata tega mariborskega podjetja s 1500 zaposlenimi in poslušali ugodno poročilo predsednika izvršnega odbora, poročilo o ugotovitvah UJV Maribor in razpravo. Očitno je, da so v tej delovni organizaciji ob hitrem razvoju in modernizaciji trgovskih zmogljivosti in povečanju prometa zanemarili samoupravne in medsebojne človeške odnose. Kot vse kaže, so bili presenečeni tudi člani kolektiva — delegati, ki so na skupščini zvedeli za nekatere probleme, o katerih bi jih moralo vodstvo delovne organizacije sproti obveščati.

Vsekakor je bilo prisotno mnenje, da se delovni kolektivi Jeklotehne ni dovolj vključevali v družbenopolitično šoljenje Maribora in v razne integracijske procese v tehnični trgovini in da so nekatere probleme reševali v kolegiju, namesto v samoupravnih organih. Slišali smo tudi dosti očitkov na račun glavnega direktorja in nekaterih drugih vodilnih delavcev. Te ugotovitve bo treba skrbno preučiti in v primeru resničnosti ukrepati zoper odgovorne osebe. Končno gre za hude obtožbe kot za prekoračitve pooblastil, za kršitve samoupravnih pravic, za neuskladenost del med posameznimi tozdi, za familiariteto in za druge probleme.

Kot vse kaže, se bodo v urejevanju in preučevanju problemov vključili tudi SDK in družbeni pravobranilec samoupravljanja. S samoupravnimi akti bo treba urediti tudi nekatere odnose med TOZD in skupnimi službami. Na mariborskem občinskem sindikalnem svetu so se že vključili v urejevanje problemov in bodo tudi v prihodnje pomagali osnovni organizaciji sindikata, da bi uredili nekatere samoupravne in medijske odnose. V TAM menijo, da se Jeklotehna v nekaterih primerih ne obnaša poslovno ter zaradi tega tudi ne dosega takšnega prometa kot bi ga sicer lahko dosegla. Tudi s Primatom bi morala Jeklotehna rasti, tudi nekatere probleme okoli prekrivanja proizvodnje in Primatu in v tozdu Transom. Tudi odnos do obveščati članov kolektiva bo treba spremeniti in podpreti izdajateljski svet v njegovih prizadevanjih za čimprejšnjo in kvalitetno samoupravno informacijo. Zavedati se moramo, da je glasilo delovne organizacije tribuna vseh zaposlenih in ne samo nekaterih ljudi.

V Jeklotehni Maribor bo treba do kraja razčistiti vse probleme, na katere je opozorila letna skupščina sindikata. Pri tem pa bo potrebna tudi večja mera samokritičnosti posameznikov, ki so večkrat ravnali v nasprotju s samoupravno usmeritvijo. V Jeklotehni bo potreben dialog vseh tistih, ki jim je pri srcu razvoj in napredek delovne organizacije. Tudi več strpnosti, medsebojnega razumevanja in boljših medlobojskih odnosov ter trenotnosti bo treba v prihodnje. Tabori in vodenje monologa ne vodi nikamor.

MARIAN KOS

Načrtnejši razvoj

Resolucija o družbenoekonomskem razvoju mariborske občine je letos zahtevna, pa tudi bolj realna kot prejšnje

MARIBOR, 1. februarja — Resolucija o družbenoekonomski usmeritvi občine Maribor v letu 1977 ni toliko prikaz želja in potreb v tem letu, temveč skorajda bolj opozarja na neizpolnjene naloge, ki bi jih morali rešiti že v prejšnjem letu, so poudarili na seji vseh treh zborov skupščine občine Maribor.

Družbeni proizvod se je lani povečal za 3,5 odstotka, to je manj kot leta 1976. Letos naj bi dosegla rast družbenega proizvoda celotnega gospodarstva 5,3 odstotka, rast industrijske proizvodnje 5,4 in kmetijske okoli 3,5 odstotka. Podpora resoluciji je sicer tu, usmeritev je precej zahtevna, vendar so vsi menili, da bo usrešitve možna ob resničnem prizadevanju vseh.

Pri tem so poudarili, da manjka gospodarstvu dobrih programov in da bodo zaradi tega morali bolj poglobiti z razumevanjem raziskovalnih moči. Premalo je, da imamo univerzo, pa jo nečemo ali ne znamo izkoristiti. Lani smo porabili več kot smo dobili, je ugotovitev, ki drži. Porabili smo veliko hrane iz uvoza, pri tem pa je v mariborski okolici se 2500 hektarjev neobdelane, opuščene zemlje.

Zaposlenost v družbenem sektorju gospodarstva se je v letu 1976 povečala za 3,6 odstotka, v negospodarstvu pa je bila stopnja še višja in je znašala kar sedem odstotkov. Predvidena rast zaposlenosti za letos v družbenem sektorju bo znašala 2,5 odstotka in bodo tako na novih in izpraznjenih delovnih mestih lahko zaposlili okoli 2100 delavcev. Pri tem pa so poudarili, da je bila stopnja rasti zaposlenosti v družbenem sektorju le malo prevelika in da bi bila potrebna analiza zakaj tako. Je bila morda kriva temu prenikla stopnja zaposlenosti v prejšnjih letih in podobno?

Zanimiva je tudi razprava okoli zidave družbenih stanovanj. Ne gre toliko za to, ali so v Mariboru in ali bodo zgradili dovolj družbenih stanovanj, temveč za to, da smo dali prevolil poudarek gradnji družbenih stanovanj v mestu, so dejali. Večji poudarek bi morali dati zidavi ob meji in v manj razvitih predelih. Ob meji so namreč še stara družbena (viničarska) stanovanja, ki propadajo.

Skratka, sprejetje resolucije o družbenoekonomskem razvoju mariborske občine pomeni že bolj načrten razvoj, kar k hitrejšemu razvoju, pomeni odstopanje od dosedanjih premalo pretehtanih resolucij, ki so preveč želele in premalo poudarile kako to doseči. Sedanja resolucija je sicer še vedno zahtevna, vendar pa tudi bolj realna in pomeni združitev vseh sil, da bi dosegli hitrejši razvoj mariborske občine v celoti.

JOŽE JERMAN

Aktiv komunistov kmetijcev

Ustanovili so ga v ptujski občini — Pred njim tudi proizvodne naloge

PTUJ, 1. febr. — Dvodnevni seminar za vodstva ZK, ki se ga je v organizaciji občinskega komiteja ZK ob koncu prejšnjega tedna udeležilo okoli 150 članov, je dal velik poudarek kmetijstvu. Tam vprašanem je bilo namenjen na zaključno predavanjem in pogovor, ki ga je vodil član izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS Miran Potrč, pa tudi sestanke konference ZKS ptujškega kmetijskega komiteta, prvi dan tega izobraževalnega seminarja.

Prav na sestanku konferencie kombinata, ki so se udeležili še številni kmetje, ki niso člani ZK in so tudi učinkovito posegli v razpravo, so ustanovili aktiv komunistov kmetijcev ptujске občine. Na ustanovnem sestanku za sekretarja aktivna izvolili Janka Mikarja, za njegovega namestnika pa Milana Longino.

V. S.

Uspešno čez ovire

Komunisti v ravenski in radeljski občini so se organizacijsko, kadrovsko in idejno okrepili — Izobraževanje

RAVNE, RADLJE, 1. februarja — Pri uveljavljanju družbene vloge ZK, pri njeni organizacijski, kadrovski in idejni krepitvi, so komunisti v ravenski in radeljski občini po 3. seji CK ZKS napravili precejšen korak naprej. Aktivno so sodelovali pri uresničevanju ustave, v razpravah o osnutku zakona o družbenem delu pri njegovem uveljavljanju, v procesu planiranja ter sproti razreševali številne druge vsakdanje probleme.

Da so v obeh občinah pri spreminjanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov napredovali, imajo veliko zaslug na prav komunisti, ki so se, idejno in kadrovsko okrepili ter bolje organizirali spopadli s številnimi problemi, ki so se pojavili v praksi. V času razprave o osnutku zakona o družbenem delu so v ravenski občini premagali številne odpore proti novi samoupravni organiziranosti, novim družbenoekonomskim odnosom, ki so se pojavljali kot pasivnost, izgovarjanje na preuranjenost ipd. Kljub vsemu so v železnici na Ravnah zastavili novo samoupravno organiziranje, začeli vgrajevati dohodkovne odnose tudi med TOZD, za novo samoupravno organiziranost se odločajo v rudniku svinca in toplicni v Mežici,

podobno so storili v prevajalskem inštalaterju in drugje. Komunisti v vseh sredinah — v samoupravnih organih, delegacijah, družbenopolitičnih organizacijah in drugje so enotno zastavili delo, usklajeno znanje, okrepili teoretično znanje, kar vse je imelo za posledico večjo učinkovitost na vseh področjih. Na Ravnah, kjer so z organizacijsko in kadrovske krepitve ZK lahko zadovoljni, bodo članstvo okrepili predvsem v tistih sredinah, kjer si ustava in zakon o družbenem delu težka utrta pot, kjer se samoupravni odnosi ne spreminjajo in se mislijo po staremu. Konferenca je združila vse komuniste, da si prizadevajo uresničevati zakon o družbenem delu, kar ni enkratna naloga, temveč dolgotrajen in stalen proces, ki

ima namen okrepiti položaj delavcev v družbenem delu. Tudi v Radljah so na seji občinske konference ZK kritično ocenili organiziranost, kadrovske in idejne krepitve zveze komunistov ter ugotovili, da so premla odločno vključili v prizadevanja za hitrejši gospodarski razvoj občine, predvsem lesnopredelovalne industrije, premla odločno so opozarjali na nepravilnosti in popuščali pred nekaterimi tehnokratskimi strukturami. Beseda delavcev je tako še premla prišla do izraza, zavoljo česar bodo v ZK članstvo postelje se intenzivneje izobraževali in ga idejno krepili.

IVAN PRAPROTNIK

V petek odločitev

Združitev velenjskega Vegrada, Gorenja - TOZD Gradbeni elementi, šoštanjske Lesne in Gradbenika Ljubno?

VELENJE, 1. februarja — V Saleški dolini je nekaj organizacij združenega dela, ki se ukvarjajo z gradbeništvom. Doslej so delovale premla povezane in vsaka zase in v takšni obliki niso storile toliko, kot bi sicer lahko. Zato je potreba po združevanju dela in sredstev toliko bolj očitna. Na podlagi elaborata o ekonomski upravičenosti združitve v organizacijo združenega dela Gorenja — gradbena industrija bodo zaposleni v omenjenih podjetjih o tej združitvi odločali na petkovem referendumu.

Za novo organizacijsko obliko bodo odločali zaposleni v Vegradu, v Lesni in Šoštanju, katere temeljna organizacija Gradbeni elementi se bo izločila iz sestave tovarne gospodinjstva opreme Gorenja in temeljne organizacije Gradbeništvo, ki je do sedaj delovala v okviru Gradbenika iz Ljubnega ob Savinji. Nova organizacija bo združevala temeljni organizacijski Gradbena operativna in Gradbena industrija. Z združitvijo in z novo programsko usmeritvijo bodo povečali produktivnost dela in s tem izpolnili pogoj za višjo osebo in skupno porabo.

Laže bodo uresničili koncept usmerjene stanovanjske izgradnje in povečali raven industrializacije pri gradnji, ki jo bodo s tem racionalizirali, dosegli večjo kakovost dela in skrajšali roke izgradnje. Tako zasnovana industrijska izgradnja bo zahtevala enotno tehnologijo proizvodnega in delovnega procesa in dogovorjeno medsebojno delitev dela ter spremembo celotne poslovne in zlasti samoupravne strukture.

Takšna industrializacija pomeni prehod od klasične na industrijski način gradnje stanovanj. Začetek tega prehoda je že zgrajena tovarna montažnih dvoran, njegovo nadaljevanje pa bo celotna izgradnja stanovanj, šol, vrtcev, bolnišnic in drugih objektov. Te celice bodo izdelovali v tovarni in jih stavljali na terenu. Se vnaprej bodo nadaljevali gradnjo z litim betonom po sistemu outinord in jo dokončno industrializirali.

V bodoči temeljni organizaciji Gradbena operativna bodo izpopolnjevali celotno izgradnjo in sistem litega betona.

Antični park in jama Pekel lani obiskalo 35 tisoč turistov

SEMPETER, 1. febr. — Delo, ki so ga turistični delavci v Sempetru v Savinjski dolini opravili je veliko. To je bilo povedano na rednem občnem zboru tukajšnjega turističnega društva.

Lani je kraj obiskalo kar 35 tisoč gostov, ki so si ogledali Antični park in kraško jama Pekel. Ta je po obiskovalci tretja v Sloveniji. Za takšno število obiskovalcev je treba za marsikaj poskrbeti. To jim je deloma tudi uspelo.

V Sempetru vedno skrbijo tudi za lep videz kraja. V ta namen organizirajo akcije: urejajo cvetlične nasade, čistijo okolje in druge. Turistični delavci nameravajo tako tudi v bodoče nadaljevati. Z željo obnoviti tudi 320 m rimske ceste in začeti z gradnjo doma pri jami Pekel. Za oboje bodo potrebovali 450 tisoč dinarjev. Za predsednika društva so ponovno izvolili Iva Kuharja, T. T.

Uspešno delo TD Šempeter

Antični park in jama Pekel lani obiskalo 35 tisoč turistov

SEMPETER, 1. febr. — Delo, ki so ga turistični delavci v Sempetru v Savinjski dolini opravili je veliko. To je bilo povedano na rednem občnem zboru tukajšnjega turističnega društva.

V bodoči temeljni organizaciji Gradbena operativna bodo izpopolnjevali celotno izgradnjo in sistem litega betona.

Žalec: za letos pomembne naloge

Predvideva jih resolucija o družbeno-ekonomskem razvoju občine

ŽALEC, 1. febr. — Zbori občinske skupščine so sprejeli resolucijo o uresničevanju letošnjega družbeno-ekonomskega razvoja. Načrtujejo kar za deset do enajst odstotno rast družbenega proizvoda, za 7 do 8 odstotkov večjo produktivnost, za 10 odstotkov večji izvoz, osebnih dohodki se bodo povečali predvidoma za 4, zaposlenost za 2 do 3 odstotke in naložbe v osnovna sredstva za 26 odstotkov.

Takšne rezultate, ki jih približala republiški razvojni stopnji, bodo dosegli s poglobljanjem samoupravnih odnosov v skladu z zakonom o družbenem delu, krepitvijo delegatskega sistema in doslednim uveljavljanjem politične in strokovne odgovornosti na vseh področjih.

Tako kot industrija, na katero hitrejši rast (8,8 odstotka) tudi kmetijstvo. Marsikaj tudi razvijajo, za 10 odstotkov večji izvoz, osebnih dohodki se bodo povečali predvidoma za 4, zaposlenost za 2 do 3 odstotke in naložbe v osnovna sredstva za 26 odstotkov.

Takšne rezultate, ki jih približala republiški razvojni stopnji, bodo dosegli s poglobljanjem samoupravnih odnosov v skladu z zakonom o družbenem delu, krepitvijo delegatskega sistema in doslednim uveljavljanjem politične in strokovne odgovornosti na vseh področjih.

Tako kot industrija, na katero hitrejši rast (8,8 odstotka) tudi kmetijstvo. Marsikaj tudi razvijajo, za 10 odstotkov večji izvoz, osebnih dohodki se bodo povečali predvidoma za 4, zaposlenost za 2 do 3 odstotke in naložbe v osnovna sredstva za 26 odstotkov.

D. HRIBAR

Povojni čas

V celjskem muzeju naj bi odprli oddelke novejših zgodovine — Čez pet let

CELJE, 1. februarja — V celjski občini so doslej veliko naredili na področju razvijanja tradicij NOB, saj je v najrazličnejše oblike te dejavnosti vključena vsa osnovnošolska mladina, ZSMS in druge specializirane organizacije. Pri tem ima seveda posebno mesto in vlogo muzej revolucije, ki je od ustanovitve do danes ustvaril bogato zbirko.

Iz problematike, ki jo je včeraj obravnavalo predsedstvo OK SZDL, je bilo videti, da ima muzej med drugim 3500 fotografij, 3300 negativov, 2500 mikrofilmov in 450 muzealij in da si je njegovih 20 tematskih razstav ogledalo že nad pol milijona ljudi. Toda ob tem je čutili zlasti vrzel v priklopu naša novejša povojna zgodovina. Obdobje od 1945. leta dalje je dokaj neraziskano, to pa še samo po sebi ne rešuje, da bi v muzeju odprli oddelke, ki bi se ukvarjali s tem obdobjem. Računajo, da bi tak oddelk lahko odprli kvečjemu čez kakih pet let, kajti treba bo urediti prostorske kot kadrovske probleme.

Kot so opozorili, je na področju razvijanja tradicij NOB največ težav materialne narave, ker namreč največkrat ni jasno, kdo naj financira kakšno akcijo. Problematica oziroma odprta je tudi strokovna skrb za spomenike in spominska obeležja. Tako je v letošnjem jubilejnem letu ZK še posebej aktualno, kaj bo z Joštovim milnom v Medlogu, ki ga sicer uvrščajo med spomenike prve kategorije, ni pa jasna ne finančna ne časovna plat obnove ali ureditve. Kot so menili, bi morala

Da bi ta in druga vprašanja čimbolje uredili, je predsedstvo OK SZDL sprejelo sklep o ustanovitvi koordinacijskega odbora za razvijanje revolucionarnih tradicij NOB in spomeniško varstvo. Ta naj bi bil usklajeval celotne aktivnosti v občini, obenem pa bi pripravil tudi program za letošnje leto. Kot so menili, bi morala

la kulturna skupnost vključiti med svoje naloge tudi varstvo spomenikov NOB, pri čemer, da to varstvo ne bi bilo ali ostalo samo na papirju, bo gotovo treba poskrbeti tudi za materialni del tega vprašanja.

D. HRIBAR

REGIONALNI ZDRAVSTVENI DOM CELJE	
razglašajo	po sklepih TOZD naslednja prosta delovna mesta:
TOZD SLUŽBA SPLOŠNE MEDICINE CELJE	
DVA ZDRAVNIKA splošne medicine	
za splošne ordinacije v Celju ter	
ZDRAVNIKA splošne medicine	
za Zdravstveno postajo VOJNIK	
TOZD ZDRAVSTVENI DOM ŽALEC	
DVA ZDRAVNIKA splošne medicine	
Poleg splošnih pogojev za zasedbo posameznih delovnih mest morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:	
— medicinska fakulteta	
— opravljen strokovni izpit	
— opravljen vojaška obveznost	
— praksa zaželenja.	
Delo je za nedoločen čas s trimesečnim poskusnim delom. Stanovanja zagotovljena za zdravstveniki v ZD Ljutnja in ZD Žalec, drugi po dogovoru. Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema soc. kadrovska služba Regionalnega zdravstvenega doma Celje, Gregorčičeva 6, 15 dni po objavi.	

RAZPISUJE	
prosta delovna mesta	
Razpisna komisija pri svetu Delovne skupnosti upravnih organov	
SKUPŠČINE OBČINE LJUBLJANA CENTER	
1. SVETOVALCA za planiranje	
2. SVETOVALCA za samoupravne akte	
3. SVETOVALCA za premoženjsko-pravne zadeve	
4. SVETOVALCA za medsebojna razmerja delavcev uprave in OMT	
5. REFERENTA za civilno zaščito in vzgojo	
6. STROJEPISKO	
Za razpisna delovna mesta se zahtevajo naslednji pogoji:	
pod 1.: ekonomska fakulteta ali visoka komercialna šola in 3 leta delovnih izkušenj ali prva stopnja ekonomske komercialne šole in 5 let delovnih izkušenj	
pod 2.: pravna fakulteta in 3 leta delovnih izkušenj ali višja upravna oziroma višja pravna šola in 5 let delovnih izkušenj	
pod 3.: pravna fakulteta in 3 leta delovnih izkušenj ali višja upravna šola in 5 let delovnih izkušenj	
pod 4.: pravna fakulteta in 3 leta delovnih izkušenj ali višja upravna, višja pravna ali višja šola za organizacijo dela in 5 let delovnih izkušenj	
pod 5.: višja izobrazba in 3 leta delovnih izkušenj	
pod 6.: dvoletna administrativna šola in preizkus iz stroještva	
Za delovna mesta od 1. do 5. je določeno trimesečno poskusno delo.	
Osebnih dohodkov je določen s samoupravnim sporazumom o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebno in skupno porabo.	
Prijave, kolkovane z 2.00 din, dokazila o izpolnjevanju razpisnih pogojev in kratak življenjepis naj kandidati pošljejo v 20 dneh po objavi razpisa na naslov:	
SKUPŠČINA OBČINE LJUBLJANA CENTER, LJUBLJANA, Adamič-Lundrovo nabrežje 2.	

Zlata plaketa Francu Štormanu
CELJE, 1. februarja — Turistična zveza Celje podeli vsako leto spominsko plaketo najzaslužnejšemu turističnemu delavcu iz šestindvajsetih turističnih društev celjske turistične zveze. Letos je to priznanje dobil Franc Štorman iz Sempetra, ki je skoraj ves svoj prosti čas posvetil prizadevanjem, da bi turizem v Sempetru in širši regiji dosegel čimvišjo raven. Priznanje je Francu Štormanu (na levi) podelil član TZ Celje Rudi Pibrovce.

Besedilo in slika: EDI MASNEC

Šolski zapleti končani

Naposed rešitev za obnovo zgradbe posebnih osnovnih šol

SLOVENSKA BISTRICA, 1. febr. — Potem, ko so delegati bistrski občinske skupščine glasovali za predlog, da iz bivšega družbeno-investicijskega sklada namenijo, kot kredit, milijon dinarjev za obnovo zgradbe posebnih osnovnih šol, lahko pričakujemo, da so končani zapleti, ki so trajali polni dve leti. Celotna obnova zgradbe bo stala nekaj manj kot pet milijonov dinarjev.

Zaradi dotrajanih stropov so morali, po sklepu inšpekcijskih služb, prenehati z delom v stari zgradbi, učenci posebne šole pa gostujejo v osnovni šoli Pohorskega ozreda, ki je odstopila delovni prostorov. Če ne bi bilo pripravljenosti TOZD Granti iz Slovenske Bistrice, ki ima sicer patronat nad posebno osnovno šolo, do rešitve verjetno še dolgo ne bi mogli priiti. Bistrski gradbeniki bodo kreditirali precejšen del obnove, s katero naj bi pričeli že prihodnji mesec in je zaključili predvidoma o novem šolskem letu.

V obnovljeni zgradbi bodo uredili dvanaesti učilnic, štiri celavnice in manjšo telovadnico, tako da bo imelo skoraj 150 otrok ugodno možnost za šolanje. Računajo, da bodo v obnovljeni zgradbi lahko pričeli tudi s celodnevno poukom, s tem, da bodo izkoristili prostor v domu šole.

D. UTENKAR

Mimogrede

Razsipnost s soljo

MURSKA SOBOTA, 1. februarja — Šoštanjska cestna podjetja je ostala brez soli celo za posebnih nevarnih klanecov, ki so se po izdatni smelosti v Pomurju spremenili v nevarno drsalnice. Pravi zaprav bi lahko imeli soli še precej na zalogi, če je ne bi tako nemočno porabljali po cestah, ko to ni bilo potrebno, oziroma ki bi za varen promet zaustavila plug in pesek. Kar 500 ton soli so posuli na mony kot 200 kilometrov cest v Pomurju to zimo, ki se še ni prevela v drugo polovico.

Cestarji pravijo, da so pač ravnali po ukazih. Boida je bilo dovolj, da je zdrsilno s ceste kaskade vozilo in še so bile ceste, ponekod kar povsem suhe, krepko posute s soljo.

Zares čudna logika: poleti, ko zdrsi s ceste veliko več soli, običajno hitro najdemo vrok za to — posimi pa je pač najlažje obesiti krivdo na nesrečo potekati. Kakšne so posledice takšnega razpajanja soli, dobro vedo avtomobilisti in ekologi, očitno pa jih podcenjujejo cestarji, ki bi z bolj smotrno uporabo soli na pravem mestu in ob pravem času lahko obvarovali večji del cestnih površin pred to kugo.

B. BOROVIC

Skrb na tuja pleča

V pomurskih občinah prezrli vlogo osrednjega dijaškega doma v Murski Soboti - Posledice občutijo gojenci

MURSKA SOBOTA, 1. februarja — Zadnji čas je, da bi v vseh pomurskih občinah došli vlogi osrednjega dijaškega doma v Murski Soboti, kjer ima tudi streho in je delovna načrtnega vzgojnega dela mladina s celotnega območja Pomurja. Vodstvo dijaškega doma je na seji izvršnega sveta skupščine občine v Murski Soboti to zahtevo utemeljilo s hudo nezavidljivim gmočilnim položajem, ki bi se občutno zboljšal že s skromnim posluhom za obsto in delovanje tega zavoda.

Če bi v Ljutomeru, Gornji Radgoni in v Lendavi, od koder je glavnina gojencev, pri delitvi štipendij upoštevali popolno odvisnost dobnega dela dijakov od tega vira dohodkov za oskrbnino, se ne bi zgodilo, da so sredi decembra lani ostali v domu domala brez denarja. Vodstvo doma je bilo zato prisiljeno pozvati k sodelovanju starše, ki so z težavo izbrali sto tisočakov, tako da so za silo zakrpaljo vrzel.

Kljub znanim nereditostim v sistemu štipendiranja bi pač v teh občinah lahko z malo dobre volje pomagali osrednjemu dijaškemu domu, da ne bi životalni iz rok v usta. Tak odnos gotovo ni brez posledic za pomembno poslanstvo te ustanove, ki ne nudi dijakom samo strelne, ampak pomaga številnim socialno šibkim gojencem, med katerimi jih precej s

težavo shaja v šoli, tudi z načrtnim vzgojnim delom. Kako uspešno opravljajo v domu to nalogo dokazuje podatek, da dosegajo njegovi gojenci ob koncu šolskega leta vselej v povprečju najboljše učne uspehe.

Zaradi koncentracije srednjega šolstva v Murski Soboti, bi morale vse štiri pomurske občine enako zavze to delovati tudi v pripravi na razširitev dijaškega doma, ki ga bodo zgradili najkasneje do spomladi 1979. Leto iz združenih sredstev republik. Pravzaprav gre samo za komunalno ureditev zemljišča, kar pa je zdaj v celoti prepričeno soboški občini, ker ima pač dom tu lokacijo.

Ta in druge skupne naloge za pravočasno zgraditev sodobnega dijaškega doma, kjer bodo lahko povečali število gojencev od sedanjih 180 na tristo, bi morale povezati

vse pomurske občine tudi zato, ker v Murski Soboti načrtujejo skupni center usmerjenega izobraževanja. Na boljši odnos vseh odgovornih do tega vzgojnega zavoda pa opozarja tudi podatek, da v njem kar 86 odstotkov štipendistov, od katerih jih je dobra polovica v celoti odvisna od te družbene pomoči.

Zato med drugim predlagajo, da bi po zgraditvi novega domaškega poslopja, sploh kazalo v določenih primerih vezati štipendije gojencev na bivanje v dijaškem domu. To bi pomenilo za veliko učencev, zlasti tistih, ki živijo v neurejenih družinskih razmerah, veliko prednost. Takšno stališče zastopajo tudi socialni delavci v pomurskih občinah, ki po tej poti že zdaj poskušajo pomagati prizadeti mladini.

BORO BOROVIC</